

ANKARA
HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Varşova Etnografya Müzesinde Bulunan Geleneksel Baş Süslemelerinin Müze Eğitimi Etkinlikleri Bağlamında İncelenmesi

Sanatta Yeterlik Tezi

Ayşe AKYOL

El Sanatları Ana Sanat Dalı
Sanatta Yeterlik Programı
Ankara, 2025

**Varşova Etnografya Müzesinde Bulunan
Geleneksel Baş Süslemelerinin Müze Eğitimi
Etkinlikleri Bağlamında İncelenmesi**

Ayşe AKYOL

**Tez Danışmanı
Dr.Öğretim Üyesi Lale ÖZDER**

**Tez Jürisi
Prof. Dr. Zeynep ERDOĞAN
Doç. Dr. Olcay BORATAV
Doç. Dr. Feryal SÖYLEMEZOĞLU
Dr.Öğretim Üyesi Lale ÖZDER
Dr. Öğretim Üyesi Emel ERKAPLAN**

**SANATTAYETERLİK
EL SANATLARI ANASANATDALI
SANATTA YETERLİK PROGRAMI**

Ankara –2025

ETİK BEYAN

Bu tezi/projeyi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Tez ve Proje Yazım Kılavuzuna uygun olarak hazırladığımı; tezin/projenin tamamında akademik kurallara ve etik ilkelere uyduğumu ifade ederim. Yararlandığım eserlerin tamamını metin içinde referanslandırıdığımı ve kaynakçada kılavuzda tanımlanan şekilde yer verdiğimi, haricindeki ifadelerin bana ait olduğunu, herhangi bir kaynaktan kopyalama yapmadığımı ya da yapay zeka aracılığı ile üretilmiş ifadelere metinde yer vermediğimi beyan ederim. Herhangi bir zamanda bu beyanıma uygun olmayan bir durumun tespit edilmesi halinde, aleyhime doğacak bütün hak kayıpları dahil tüm hukuki sonuçları kabul ettiğimi bildiririm.

Ayşe AKYOL

06/08/2025

ONAY

AnkaraHacıBayramVeliÜniversitesiLisansüstüEğitimEnstitüsü El Sanatları Anasanat Dalı/ Sanatta Yeterlik Programı Ayşe AKYOL öğrencisi tarafındanhazırlanan “Varşova Etnografya Müzesinde Bulunan Geleneksel Baş Süslemelerinin Müze Etkinlikleri Bağlamında İncelenmesi”Başlıklı tez çalışması 06/08/2025tarih ve 10.00 saatinde yapılan tezsavunma sınavındaşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ ile SANATTA YETERLİK tezi olarak kabul edilmiştir.

	Kabul	Ret
BaşkanProf. Dr. Zeynep ERDOĞAN Ankara Üniversitesi	☒	☐
Üye: Dr. Öğr. Üyesi Lale ÖZDER Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	☒	☐
Üye Doç. Dr. Olcay BORATAV Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	☒	☐
ÜyeDoç. Dr. Feryal SÖYLEMEZOĞLU Ankara Üniversitesi	☒	☐
Üye Dr. Öğretim Üyesi Emel ERKAPLAN Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	☒	☐

**Varşova Etnografya Müzesinde Bulunan Geleneksel Baş Süslemelerinin
Müze Eğitimi Etkinlikleri Bağlamında İncelenmesi**

Ayşe AKYOL

Sanatta Yeterlik Tezi

Danışman: Dr.Öğretim Üyesi Lale ÖZDER
T.C. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
El Sanatları Anasanat Dalı
2025, Ankara

ÖZET

Bu araştırma, Varşova Etnografya Müzesi'nde bulunan geleneksel baş süslemelerinin müze eğitimi bağlamında incelenmesini amaçlamaktadır. Betimsel nitelikli bir araştırma modeli takip edilerek, baş süslemelerinin malzeme, teknik, renk ve kompozisyon-model özellikleri analiz edilmiştir. Çalışmada, müzede bulunan baş süslemelerinden teknik, malzeme ve kompozisyon-model özellikleri dikkate alınarak seçilen 126 adet geleneksel başlık incelenerek ürün bilgi formları ile analizleri yapılmıştır. Müze eğitimi etkinlikleri açısından ele alındığında, Polonya geleneksel baş süslemelerinin eğitim süreçlerine nasıl entegre edildiği ve çocuklara yönelik müze aktivitelerinin kültürel mirasın aktarımında oynadığı rol araştırılmıştır. Elde edilen bulgular, geleneksel giysi ve aksesuarların toplumsal ve kültürel anlamlarını vurgularken, müze eğitiminin kapsayıcı ve katılımcı bir öğrenme ortamı yaratmadaki etkisini gözler önüne sermektedir. Araştırma bulgularına dayanarak, Türkiye'deki müze eğitim uygulamalarına yönelik öneriler geliştirilmiş ve müzelerin daha etkili kültürel ve sanatsal eğitim alanları olarak nasıl kullanılabileceği üzerine çıkarımlarda bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: El Sanatları, Geleneksel Başlık, Baş Süslemesi, Müze Eğitimi

Analysis of Traditional Head Ornaments in the Context of Museum Education Activities at the Warsaw Ethnographic Museum

Ayşe AKYOL

Doctorate in Art Proficiency Thesis

Advisor: Dr. Lecturer Lale ÖZDER

**Republic of Turkey, Ankara Hacı Bayram Veli University, Graduate Education Institute
Department of Handicrafts
2025, Ankara**

ABSTRACT

This study aims to analyze traditional head ornaments found in the Warsaw Ethnographic Museum within the context of museum education. Following a descriptive research model, the material, technique, color, and composition-model characteristics of the head ornaments were examined. In the study, 126 traditional headpieces were selected based on technical, material, and composition-model features and analyzed using product information forms. From the perspective of museum education activities, the research investigates how traditional Polish head ornaments are integrated into educational processes and the role of museum activities in transferring cultural heritage to children. The findings highlight the social and cultural meanings of traditional clothing and accessories while demonstrating the impact of museum education in creating an inclusive and participatory learning environment. Based on the research results, recommendations were developed for museum education practices in Turkey, offering insights into how museums can be utilized more effectively as cultural and artistic education spaces.

Keywords: Handicrafts, Traditional Headpiece, Head Ornaments, Museum Education

İTHAF

Annem ve Babam'a

TEŞEKKÜR

2009 yılında başladığım lisans eğitimim ve sonrasında yüksek lisans eğitimim boyunca danışmanım olmasını hayatımın en büyük şanslarından biri olarak değerlendirdiğim, Sanatta Yeterlik çalışmamda da beni yalnız bırakmayan, akademik çalışma yolculuğum boyunca bana her an ilham ve bilgi kaynağı olan, eşsiz hayat görüşü ve bilgeliğiyle umutsuzluğa düştüğümde beni ayağa kaldıran ve sabrıyla bu tez çalışmasını bitirmemi sağlayacak tek kişi olan kıymetli Dr. Öğretim Üyesi Lale ÖZDER'e teşekkürlerimi sunarım. Ancak korkarım ki, bu teşekkür minnettarlığımı yeterince ifade edemez. Araştırmam boyunca yardımlarını esirgemeyen başta Varşova Etnografya Müzesi Etnografik Yönetim Kurulu Başkanı Küratör Agnieszka Grabowska ve Müze Eğitim Departmanından Aleksander (Bratek) Robotycki olmak üzere tüm müze çalışanlarına teşekkürlerimi sunarım. Hayatım boyunca en büyük sevgi ve neşe kaynağım olan aileme sonsuz minnettarlığımı sunarım.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
Özet	iv
Abstract	v
İthaf	vi
Teşekkür	vii
İçindekiler.....	viii
Tabloların Listesi.....	x
Resimlerin Listesi.....	xi
Kısaltmalar Dizini	xiv
1. GİRİŞ	1
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	9
2.1. Polonya Ve Varşova Şehri Hakkında Genel Bilgiler	9
2.1.1. Varşova Etnografya Müzesi.....	10
2.2. Müzeler ve Müzecilik.....	12
2.2.1. Türkiye’ de Müzeciliğin Tarihçesi.....	13
2.2.2. Cumhuriyet Döneminde Müzecilik.....	14
2.3. Müze Eğitimi	14
2.3.1. Dünya’da Müze Eğitimi.....	15
2.3.2. Müze Eğitiminin Önemi ve Türkiye’de Müze Eğitimi	16
2.4. Müzecilikte Etnografya Müzelerinin Önemi	18
2.5. Anadolu Baş Süslemeleri ve Başlıkları Hakkında Genel Bilgiler	19
2.6. Polonya Geleneksel Baş Süslemeleri ve Şapkaları Hakkında Genel Bilgiler	22
2.6.1. Bölgelere Göre Polonya Geleneksel Baş Süslemelerinden Örnekler	25
2.7. İlgili Araştırmalar	31
3. YÖNTEM.....	33
3.1. Araştırmanın Modeli.....	33
3.2. Evren ve Örneklem.....	33
3.3. Verilerin Toplanması.....	33
3.4. Verilerin Analizi ve Yorumlanması.....	34
4. BULGULAR VE YORUMLAR	37
4.1. Ürün Bilgi Formlarından Elde Edilen Sonuç ve Yorumlar.....	37
4.1.1. Varşova Etnografya Müzesi’nde İncelenen Baş Süslemelerinin Gruplandırılmasıyla İlgili Bulgular	37

4.1.2. Varşova Etnografya Müzesi'nde İncelenen Baş Süslemelerinde Kullanılan Malzeme ile İlgili Bulgular	38
4.1.3. Varşova Etnografya Müzesi'nde İncelenen Baş Süslemelerinde Kullanılan Yapım Teknikleri ile İlgili Bulgular	40
4.1.4. Varşova Etnografya Müzesi'nde İncelenen Baş Süslemelerinde Kullanılan Renkler ile İlgili Bulgular	42
4.1.5. Varşova Etnografya Müzesi'nde İncelenen Baş Süslemelerinde Kullanılan Kompozisyon ile İlgili Bulgular.....	44
4.2. Varşova Etnografya Müzesi'nde Gerçekleştirilen Müze Eğitimi Etkinlikleri.....	46
4.2.1. Müze Dersleri.....	46
4.2.2. Çevrim İçi Eğitim.....	49
4.2.3. Çevrim İçi Eğitim Sergileri.....	52
4.2.4. İş Birliği ve Ortaklıklar Çerçevesinde Uygulanan Projeler	53
4.2.5. Müze Etkinlikleri	53
4.2.6. Müze Blog Sayfası	54
5. ÜRÜN BİLGİ FORMLARI	57
5.1. Varşova Etnografya Müzesinde Bulunan Baş Süsleme Örnekleri.....	57
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	271
6.1. Sonuç	271
6.2. Öneriler.....	274
Extended Abstract	277
Kaynakça.....	281
Ekler	285
EK-1. Ürün Bilgi Formu	286
EK-2. Ankara Etnografya Müzesi Sanal Müze Gezisi Etkinlik Planı.....	287
EK- 3. Ankara Etnografya Müzesi Sanal Müze Etkinlik Rehberi.....	288
EK-4. Müzeeğitimi Etkinlik Fotoğrafları.....	295
EK-5. Tokat Şehir Müzesi Gezisi Etkinlik Rehberi	298
EK-6. Tokat Şehir Müzesi Gezisi Etkinlik Fotoğrafl	302
EK-7. Kastamonu Mimar Vedat Tek Kültür Merkezi Şapka Müzesi Atölye Çalışması Planı.....	304
Özgeçmiş.....	305

TABLolarINLİSTESİ

Sayfa

Tablo 4.1. Varşova Etnografya Müzesi'nde İncelenen Kadın,Erkek ve Çocuk Baş Süslemelerinin Dağılımı	37
Tablo 4.2. Varşova Etnografya Müzesi'nde İncelenen Kadın,Erkek ve Çocuk Baş Süslemelerinin“Zemin” Kısımında Kullanılan Malzemeye Göre Dağılımı	38
Tablo 4.3. Varşova Etnografya Müzesi'nde İncelenen Kadın, Erkek ve Çocuk Baş Süslemelerinin ‘Süsleme’Kısımında Kullanılan Malzemeye Göre Dağılımı	39
Tablo 4.4. Varşova Etnografya Müzesi'nde İncelenen Kadın,Erkek ve Çocuk Baş Süslemelerinin ‘Zemin’ Kısımında Kullanılan Şapka Yapım Tekniğine Göre Dağılım.....	40
Tablo 4.5. Varşova Etnografya Müzesi'nde İncelenen Kadın,Erkek ve Çocuk Baş Süslemelerinin ‘Süsleme (Aksesuar)’ Kısımında Kullanılan Yapım Tekniğine Göre Dağılımı	41
Tablo 4.6. Varşova Etnografya Müzesi'nde İncelenen Kadın, Erkek ve Çocuk Baş Süslemelerinin ‘Zemin’ Kısımında Kullanılan Renklere Göre Dağılımı	42
Tablo 4.7. Varşova Etnografya Müzesi'nde İncelenen Kadın, Erkek ve Çocuk Baş Süslemelerinin ‘Süsleme (Aksesuar)’Kısımında Kullanılan Renklere Göre Dağılımı	43
Tablo 4.8. Varşova Etnografya Müzesi'nde İncelenen Kadın, Erkek ve Çocuk Baş Süslemelerinin ‘Zemin’ Kısımında Kullanılan KompozisyonlarınaGöre Dağılımı	44
Tablo 4.9. Varşova Etnografya Müzesi'nde İncelenen Kadın, Erkek ve Çocuk Baş Süslemelerinin ‘Süsleme’ Kısımlarında Kullanılan Kompozisyonlarına Göre Dağılımı	45

RESİMLERİN LİSTESİ

	Sayfa
Resim 2.1. Çocuklar İçin Müze bölümü, Varşova Etnografya Müzesi.....	11
Resim 2.2. a. Maraş'ta Bulunmuş Varlıklı Bir Aileyi Gösteren Stel. Adana Arkeoloji Müzesi. b. Detay	20
Resim 2.3. a. Karanfilli Mendilli Kadın Tasviri Levni İmzalı, TSMK H2164 y.19a. b. Detay.....	21
Resim 2.4. Polonya Haritası Üzerinde Bölgelere Göre Polonya Geleneksel Giysileri	24
Resim 2.5. Lublin Bölgesine Ait Bir Gelin Başlığı	25
Resim 2.6. Łowicz Bölgesi Geleneksel Baş Süslemeleri, Daria Giemza'nın Arşivinden	26
Resim 2.7. Kurpie 'Yeşil Orman Bölgesi' Geleneksel Genç Kız Baş Süslemeleri, Daria Giemza'nın Arşivinden	27
Resim 2.8. Kurpie 'Yeşil Orman Bölgesi' Geleneksel Erkek Başlığı, Daria Giemza'nın Arşivinden	27
Resim 2.9. Kurpie 'Beyaz Orman Bölgesi' Geleneksel Tül Kadın Başlığı	28
Resim 2.10. Batı Krakov Bölgesi Kadın Başlıkları, (a) Tül Süslemeli Eşarp (b) Gelin Başlığı.....	29
Resim 2.11. Batı Krakov Bölgesi Erkek Başlığı.....	30
Resim 2.12. Doğu Krakov Bölgesi Kadın Başlıkları, (a) Eşarplar (b)Çiçekli Taç	30
Resim 2.13. "Magierka" , Doğu Krakov Bölgesi Erkek Başlığı, (a) Başlığın Katlanmış Hali(b)Başlığın Açık Hali	31
Resim 4.1. "Üzerinize Göre Dikilmiş Bir Ders"Dersi Tanıtım Görseli.....	48
Resim 4.2. "Zakopane Modası" Dersi Tanıtım Görseli	49
Resim 4.3. Łowicz Geleneksel Giysileri.....	50
Resim 4.4. Krakow Geleneksel Giysileri.....	51
Resim 4.5. Podhale Geleneksel Giysileri.....	51
Resim 4.6. Kujawy Geleneksel Giysileri	51
Resim 4.7. Świętokrzyskie Geleneksel Giysileri	51
Resim 4.8. "Oh ! Koleksiyon " Sergisi Sanal Tur Sayfası.	52
Resim 4.9. "Motanka Bebek" Atölye Çalışması	54
Resim 4.10. Kashubia Bölgesi Kadın Baş Süslemesi	54
Resim 4.11. Kashubia Bölgesi Kadın Baş Süslemesi Çizimi	54
Resim 4.12. Kashubia Bölgesi Kadın Baş Süslemelerinde Kullanılan Motifler.....	55
Resim 4.13. Kashubia Bölgesi Kadın Baş Süslemelerinde Kullanılan İşleme Teknikleri.....	55
Resim 5.1. Podlaski Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi.....	58
Resim 5.2. Włodawa (Doğu Polonya)Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi.....	60

Sayfa

Resim 5.3. Krzczonów (Doğu Polonya)bölgesi geleneksel kadın giysisi.....	62
Resim 5.4. Rzeszów Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi	64
Resim 5.5. Lachy Sąddeckie Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi	66
Resim 5.6. Orava Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi.....	68
Resim 5.7. Spis Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi.....	70
Resim 5.8. Piotrków Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi	72
Resim 5.9. Świętokrzyskie Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi.....	74
Resim 5.10. Opoczno Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi	76
Resim 5.11. Łowicz Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi.....	78
Resim 5.12. Sannicki Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi.....	80
Resim 5.13. Kurpie Beyaz Orman Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi	82
Resim 5.14. Kurpie Yeşil Orman Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi.....	84
Resim 5.15. Kaszubski Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi.....	86
Resim 5.16. Łowicz Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi.....	88
Resim 5.17. Rozbarski Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi	92
Resim 5.18. Podhale Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi.....	94
Resim 5.19. Biłgoraj Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi	100
Resim 5.20. Aşağı Silezya Bölgesi Kadın Baş Süslemesi Arkadan Görünüm	106
Resim 5.21. Aşağı Silezya Bölgesi Kadın Baş Süslemesi Arkadan Görünüm	108
Resim 5.22. Warmia Bölgesi Kadın Baş Süslemesi Arkadan Görünüm	110
Resim 5.23. KashubiaBölgesi Kadın Baş Süslemesi Arkadan Görünüm	112
Resim 5.24. Łańcut Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi	114
Resim 5.25. Geleneksel Yahudi Kadın Giysisi	120
Resim 5.26. 2014 Dünya Güzellik Yarışması İçin Tasarlanmış Elbise	122
Resim 5.27. (a) Kadın Baş Süslemesi Tül Bone Arkadan Görünüm (b) Kadın Baş Süslemesi Arkadan Görünüm	124
Resim 5.28. Kurpie Bölgesi Kadın Baş Süslemesi Arkadan Görünüm	127
Resim 5.29. Lowicki Bölgesi Kadın Baş Süslemesi Yandan Görünüm	131
Resim 5.30. Kadın baş süslemesi yandan görünüm	137
Resim 5.31. Kadın Baş Süslemesi Yandan Görünüm.....	144
Resim 5.32. Kadın Baş Süslemesi Arkadan Görünüm.....	156
Resim 5.33. Kadın Baş Süslemesi Arkadan Görünüm.....	158
Resim 5.34. Warmia Bölgesi Kadın Baş Süslemesi Arkadan Görünüm	178
Resim 5.35. Güney Podlasie Kadın Baş Süslemesi Arkadan Görünüm	184

Sayfa

Resim 5.36. Żywiec Kasabası Kadın Baş Süslemesi Arkadan Görünüm	186
Resim 5.37. Wilanów Bölgesi Kadın Baş Süslemesi Detay Görünüm	200
Resim 5.38. Kurpie Yeşil Orman Orman Bölgesi Geleneksel Kız Çocuk Giysisi	206
Resim 5.39. Kurpie Beyaz Orman Bölgesi Geleneksel Kız Çocuk Giysisi	208
Resim 5.40. Łowicz Bölgesi Geleneksel Kız Çocuk Giysisi	210
Resim 5.41. Opoczno Bölgesi Geleneksel Kız Çocuk Giysisi	212
Resim 5.42. Łowicz Bölgesi Geleneksel Oğlan Çocuk Giysisi	214
Resim 5.43. Krzczonów (Doğu Polonya) Geleneksel Erkek Giysisi	216
Resim 5.44. Rzeszów Bölgesi Geleneksel Erkek Giysisi	218
Resim 5.45. Orava Bölgesi Geleneksel Erkek Giysisi	220
Resim 5.46. Spis Bölgesi Geleneksel Erkek Giysisi	222
Resim 5.47. Lachy Sądeckie Bölgesi Geleneksel Erkek Giysisi	224
Resim 5.48. Opoczno Bölgesi Geleneksel Erkek Giysisi	226
Resim 5.49. Łowicz Bölgesi Geleneksel Erkek Giysisi	228
Resim 5.50. Kurpie Bölgesi Geleneksel Erkek Giysisi	230
Resim 5.51. Kaszubski Bölgesi Geleneksel Erkek Giysisi	232
Resim 5.52. Doğu Krakow Bölgesi Geleneksel Erkek Giysisi	237

KISALTMALAR DİZİNİ

Bu çalışmada kullanılmış kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Kısaltmalar	Açıklamalar
M.Ö.	Milattan Önce
yy.	Yüzyıl

1. GİRİŞ

Problem Durumu

Sanatın, yaşamın içinden çıkan bir insan etkinliği olarak insanlıkla yaşıt olduğu ifade edilebilir. Genel olarak her hangi bir etkinliğin ya da bir işin yapılmasıyla ilgili yöntemlerin, bilgilerin ve kuralların tümüne birden sanat denir. Sanatsal etkinlik, bazı düşüncelerin, amaçların, duyguların, durumların ya da olayların, deneyimlerden yararlanarak, beceri ve düşgücü kullanılarak ifade edilmesine ya da başkalarına iletilmesine yönelik yaratıcı bir insan etkinliği diye de tanımlanabilir (Akdoğan, 2001,s.213).

Her toplumun kendine özgü geliştirdiği el sanatları, kişilerin bilgisi ve el becerisine dayanmaktadır. Bu el sanatları aynı zamanda ait olduğu toplumun geleneksel özelliklerini yansıtmaktadır. İlk başlarda barınma, örtünme ve değişik ihtiyaçların karşılanması için basit araç-gereç yapımı ile başlayan el sanatları, daha sonra bunların yanında kişilerin ve yaşanan mekanların süslenmesi amacıyla da geliştirilmiştir (Oransay, 2012, s.2).

Sürekli göçmen akını ve sık sık çeşitli halklar tarafından işgal edilmesi nedeniyle, Anadolu'da eşsiz bir kültür zenginliği ortaya çıkmıştır. Bu kültür zenginliği giyim ve tamamlayıcı giysi aksesuarlarında büyük bir çeşitliliğe yol açmıştır. Anadolu'da hüküm süren kültürlerin din ve ırk gibi çeşitli farklılıklarından kaynaklanan kozmopolit özellikleri, giyim ve aksesuar çeşitliliğine de katkı sağlamıştır. Çağlar boyunca her toplum giyime ve süslemeye önem vermiştir. Özellikle giyimin en önemli parçalarından biri olan başlıklar, giyenlerin adetleri, gelenekleri ve sosyal konumları ile ilgili mesajların iletilmesini sağlamıştır. Başlık, herhangi bir amaç için başa takılan giysi tamamlayıcı parçalar için kullanılan bir terimdir. Giyimle uyum içinde kullanılan ve onu tamamlayacağı düşünülen başlıklar renk, şekil ve doku bakımından çeşitlilik gösteren önemli ve vazgeçilmez aksesuarlar olarak giyilirken aynı zamandakültürel farklılıkları yansıtan sembollere dönüşmüştür. Saray hanımlarının, azınlıkların ve genel halka mensup kadınların başlıklarındaki farklılıklar bu çeşitliliğe katkıda bulunmuştur (Saygılı ve Artaç, 2014,s.23).

Orta Asya ve Anadolu uygarlıklarının birbirinden etkilenmeleri zengin bir kültür ve sanat sahası oluşturmuştur. Zengin bir kültüre sahip olan Türklerin kendi yaşam biçimlerine uygun giyim ve kuşamları vardır.Bu kültür asırlarca devam ederek günümüze kadar gelmiştir. Bu izler, Uygurlar dönemi Boğtaglı figür ile Sivas gelin başlarında; insan ruhunu tasvir eden figürlerle de Niğde Altay köyü baş süslemelerinde açıkça görülmektedir. Binlerce yılın izlerinin taşıyan, geleneklere bağlılığın simgesi olan, çeşitli sosyal statülerin dilini yansıtan

başlıklar ve baş süslemeleri günümüz şartlarına uygun olarak kullanılmaya devam etmektedir(Özder, 1999,s.6-10).

Türk kadınlarınınOrta Asya ve Anadolu tarihi boyunca çok çeşitli form ve ölçülerde başlıklar kullandıkları kaynaklarda görülmektedir. Başlıklar kadınların sosyo- ekonomik ve kültürel düzeylerine göre farklılık göstermiştir. Örneğin, gelir düzeyi yüksek kadınlar başlıklarını sorguç, enselik, baş iğnesi ve çeşitli mücevherlerle süslerken diğerleri bunu boncuk, kuş tüyü, renkli mendil veya tülbentlerle yapmışlardır (Özdemir, 2009,s.3).

Giyinme ve süslenmenin başlangıç noktası sayılabilecek olan baş süslemesi geleneği Anadolu’da halen devam etmektedir. “ Sabah kalkınca önce baş, sonra aş sonra iş ” sözleriyle Anadolu kadını baş süslemesine verdiği önemi oldukça açık bir şekilde vurgulamakta ve başını geleneklerine uygun tarzda oyalı yazmalar, rengarenk poşular, altınlar, boncuklar, gümüşler, çeşitli taşlar, renkli tüyler ve çiçekler ile donatmaktadır. Bu süslemeler aynı zamanda Anadolu kadınının sessiz anlatım dili olmuştur. Sevincini, üzüntüsünü çevresindekilere bu sessiz ve kibar anlatma dili ile estetik bir uyum içerisinde iletmektedir (Özder, 1999,s.8).

Geleneksel el sanatlarının yaşatılması, korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması için hem dünyada hem de Türkiye’de önemli çabaların olduğu bilinmektedir. Modern dönem, kendi kültürel geçmişini ve bu geçmişin dünyayla olan bağlantılarını müzelerinde inşa etmektedir. Tarih kitaplarından farklı olarak, müzelerini ziyaret eden halkına ve başka halklarabu kimliği metinler aracılığıyla değil müzede yer alan nesneler aracılığıyla öğretir, doğallaştırır ve onları bu kimliğin bir parçası haline getirir. Örneğin çağdaş müzecilik anlayışını benimseyen toplumlar, kültürel misyonlarını yerine getirebilmek için kültür bölümleri oluşturmaktadırlar, çünkü onlar müzeleri, yeni yüzyılda kültürel iletişimi sağlayan sosyal bir alan olarak kabul etmektedirler. Çağdaş müzecilik. anlayışına göre müzelerin misyonlarından biri de, müzelerde yeni eğitim tekniklerinden yararlanarak farklı anlayışlara sahip izleyicileri müzeye çekmek ve geçmiş kültür değerleri ile yeni kültür arasında oryantasyonu sağlamaktır (Mercin, 2010,s.92).

Çağdaş müze, Uluslararası Müzeler Birliği ICOM’un tanımına göre, toplumun ve toplumun gelişiminin hizmetinde olan araştırma, eğitim, eğlence amaçları ile insana ve çevresine ilişkin maddi kanıtları toplayan, muhafaza eden, araştıran, ileten, sergileyen, kamuya açık ve kar amacı gütmeyen, sürekliliği olan bir kurumdur. ICOM tanımından da anlaşılacağı üzere, günümüzde müzecilik anlayışı çok değişmiş, eserlerin sadece toplanıp

korunması ve saklanması fonksiyonunu sürdüren klasik müzecilik, yerini modern müzeciliğe bırakmıştır. Modern müzecilik anlayışıyla hizmet veren müzelerin kültürel zenginliklerini aktif şekilde toplumun hizmetine sunmasıyla beraber müzelere olan ilgi de artmıştır. Geçtiğimiz yüzyıla kadar yalnızca tarihi ve kültürel objelerin bir arada bulunduğu mekanlar olarak bilinen müzeler, bugün artık sosyal ve kültürel yaşama konu olan, halkın estetik duygusunu geliştiren, koruma ve araştırma merkezleri olarak kabul edilmektedir (Can, 2015,s.106).

Müze kültürünün gelişmesinde, müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılmasının önemli bir yeri vardır. Müze eğitimi; müzenin amacını ve niteliklerini, sergileri, sergilenen sanat eserlerini, müze ortamını, müze çevresini, müze ile insanlar arasındaki ilişkiyi ve müzenin disiplinler arası yönlerini ele alırken, müzenin aktif bir öğrenme ve gelişme alanı olarak kullanımını da içermektedir (Pekgözlü-Karakuş, 2012,s.131).

Müze ve galeri eğitimi geçmişe ait nesnelerle günümüzdeki "öğrenen" arasında bir ilişki kurmaktır. Hooper- Greenhill'e göre müzelerin dünyasıyla eğitim dünyasını birleştiren müze eğitimi ile tarihe araştırma ruhuyla yaklaşabilir, değişik kültür ve çağlardan insanlarla aramızda kültürel bir bağlantı kurulabilir. Müzelerde eğitim yapmak müzenin koleksiyonları ile özel eğitim amaçlı olarak orada bulunan müze ziyaretçisinin gereksinim ve ilgileri arasında ilişki kurmaktır (Çakır-İlhan ve Okvuran, 2001,s.86).

İnsanların var olan bilgi, yetenek ve kişisel ilgilerine göre müze koleksiyonlarından deneyim kazanmalarını, kendi anlamlarını çıkarmalarını sağlama ve yaşam boyu eğitimlerine katkıda bulunma süreci olarak bilinen müze eğitimi, müzedeki sergileri, atölye çalışmalarını, yayınları da içeren, sadece çocukları değil aileleri ve yetişkinleri de içine alan geniş bir etkinlikler bütünüdür (Karadeniz, 2009,s.20-21).

Dünyanın gelişmiş ülkelerinde modern müzecilik anlayışıyla hizmet veren müzelerde sanat eğitimi yıllardır verilmektedir. Müze yönetimince oluşturulan derslik, atölye ve seminer salonlarında, müze eğitimcileri, küratörler ve öğretim elemanları tarafından hazırlanan eğitim programları aracılığı ile müzeler kültürel bir yaşam merkezi haline gelmiştir. Müzelerde özel programlar doğrultusunda yükseköğretim gören bireyler için seminerler, kurslar, sanatçılarla söyleşi, eser incelemesi ve atölye çalışmaları düzenlenmekte, bu sayede öğrencilerin kültürel ve sanatsal becerilerini arttırmaları sağlanmaktadır. El sanatları programlarında eğitim gören öğrenciler mesleki gelişimi için modern sanat ve etnografya müzelerine yönlendirilmekte ve müzelerle üniversiteler arasında ortak eğitim programları hazırlanmaktadır. Ülkemizde

modern anlayışa uygun müzeler daha yeni yeni oluşturulmaya başlanmıştır, ancak yürütülen bu çalışmalar desteklenmeye değerdir (Can, 2015,s.111).

Müzeler öğrenmede ve birikim elde etmede her meslek grubunun ufkunu açar. Hangi alana ait olursa olsun müzeler sonsuz bilgi kaynağı sunar. Bir sanatçı geçmişin mirasına, bugünün ve geleceğin izlerine müze incelemeleri ile ulaşır. Diğer sanatçıların eserleri ve uygarlıkların izleri onun için bir birikim oluşturur. Kendi gelişiminde, kişiliğini bulmasında bir alt yapı sunar. Görsel sanatlar alanının öğretiminde özellikle sanat müzeleri ve galeriler, arkeoloji müzeleri, etnografya müzeleri öğrencilere vermek istediğimiz bilgileri görselleştiren, pekiştiren, yaratıcılıklarını geliştiren mekanlardır. Kısacası müzeler içlerinde barındırdıkları dünyayı gerçek objelerle bize en iyi yaşatan, öğreten yerlerdir (Buyurgan, 2017,s.319).

Ülkemizde müzelerin, son yıllarda geçirdikleri değişimlerle birlikte sosyal ve kültürel anlamda birer cazibe merkezi haline geldikleri görülmektedir. Yurt dışından ödüller alan devlet ve özel müzelerimizin varlığı bu alanda çalışmalar ve incelemeler yapmanın motivasyon kaynağı olmaktadır. Bu umut verici gelişmelerin devamının gelmesi için dünya müzelerindeki uygulamaların takip edilmesi önemli görülmektedir. Dünya müzelerinde gerçekleştirilen eğitim etkinliklerinin incelenmesinin, ülkemizde uygulanan müze eğitim etkinliklerinin zenginleştirilmesine ve daha fazla bireye ulaşabilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu düşünceden yola çıkılarak tez çalışmasının problem cümlesine ulaşılmıştır: Varşova Etnografya Müzesinde bulunan geleneksel baş süslemelerinin müze eğitimi etkinlikleri bağlamında incelenerek malzeme, teknik, renk ve kompozisyon özelliklerinin belgelenmesi.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı, ülkemizde uygulanabilecek müze etkinlik modellerine ve yeni tasarımlara kaynak oluşturabilmek için Varşova Etnografya Müzesinde bulunan geleneksel baş süslemelerinin müze eğitimi etkinlikleri bağlamında incelenmesi, malzeme, teknik, renk ve kompozisyon özelliklerinin belirlenerek belgelenmesidir.

Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Müzede bulunan geleneksel baş süslemeleri yetişkinler için müze eğitim etkinliklerinde nasıl kullanılmaktadır?
2. Müzede bulunan geleneksel baş süslemeleri çocuklar için müze eğitim etkinliklerinde nasıl kullanılmaktadır?

3. Müzede bulunan geleneksel baş süslemelerinin zemin ve süsleme (aksesuar) kısımlarındaki kullanılan malzemeler nelerdir?
4. Müzede bulunan geleneksel baş süslemelerinin zemin ve süsleme (aksesuar) kısımlarının yapımında kullanılan teknikler nelerdir?
5. Müzede bulunan geleneksel baş süslemelerinin zemin ve süsleme (aksesuar) kısımlarındaki kullanılan renkler nelerdir?
6. Müzede bulunan geleneksel baş süslemelerinin zemin ve süsleme (aksesuar) kısımlarının kompozisyon özellikleri nelerdir?

Araştırmanın Önemi

Antik çağlardan itibaren çeşitli uygarlıkların merkezi ve geçit yolu olan Anadolu, geçmişten günümüze gelen çok zengin bir kültürel mirasa ev sahipliği yapmaktadır. Anadolu kültürünün maddi mirası olarak nitelendirilen el sanatlarımızda Anadolu'nun çağlar öncesinden gelen estetik zevkini görmek mümkündür. Bu eşsiz Anadolu zevkinin bir aynası olan geleneksel baş süslemelerimiz ile geçmiş yaşantıların sesleri duyulabilmektedir. Geçmişten günümüze gelen bu güzellikleri korumanın ve gelecek kuşaklara tanıtmanın önemi inkar edilemez. Kültürel değerlerin tanıtılması, yeni nesillere aktarılması görevini en etkili şekilde gerçekleştirecek kurumların içinde müzelerin olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Günümüzde müzeler görev tanımlarını tarihi ve kültürel nesneleri saklama, koruma ve tanıtma misyonunun çok ötesi bir noktaya taşıyarak, eğitsel ve kültürel çalışmalarıyla her yaş grubu için yaşayarak öğrenmenin mümkün olduğu birer sosyal yaşam alanlarına dönüşmektedirler.

Müzelerin geçirdiği değişimde müze eğitimlerinin katkısı büyüktür. Ülkemiz müzelerinde gerçekleştirilen müze eğitimi çalışmalarının ve müze etkinliklerinin artması kültürel değerlerin aktarımının sağlanması ve toplumda estetik zevkin oluşması açısından umut veren gelişmelerdir. Bu etkinliklerin kapsamının ve içeriğinin zenginleştirilmesinin, hem müzelere olan ilginin artmasına hem de kültürel değerlerin tanıtımının daha etkili yapılmasına katkı sağlayacağı açıkça görülmektedir.

Müzeler ve eğitim işlevleri üzerine yapılan araştırmaların genellikle müze eğitimi konulu program geliştirme ve modül hazırlama üzerine olduğu görülmüştür. Alanyazında görsel sanatlar eğitimi üzerine müze etkinliklerinin gerçekleştirildiği çalışmalar mevcuttur ancak el sanatları konularının müze eğitim etkinliklerinde yer alması ile ilgili kapsamlı araştırmaların eksikliği görülmüştür. Bu anlamda yapılacak olan bu çalışma, ülkemiz

müzelerinde el sanatları alanında gerçekleştirilecek çalışmalara kaynaklık etmesi açısından önemlidir.

Müzelerde gerçekleştirilen eğitim etkinlikleri ve atölye çalışmalarından müze uzmanları, müze eğitimcileri ve alanında uzman olan kişilerin işbirliğine dayalı çalışmaları ile daha etkili bir etkinlik planı hazırlanabileceği söylenebilir. El sanatlarına ait eserlerin konu edileceği çalışmalarda el sanatları uzmanlarından destek alınmasının gereğini vurgulamak açısından da bu çalışmanın önemli olduğu düşünülmektedir.

Müzelerde bulunan geleneksel baş süslemelerimiz üzerine Türkiye’de gerçekleştirilmiş araştırmalar bu kültürel değerlerimizin tanıtımında, yaşatılmasında ve modern tasarımlara kaynaklık etmesinde önemli bir görevi yerine getirmektedirler. Alanyazında Balkan ve Orta Asya ülkelerinin geleneksel giyim-kuşam ve başlıklarını inceleyen çalışmalar mevcuttur. Dünyada geleneksel baş süslemelerinin müzelerde nasıl yer aldığı ve tanıtıldığının, modern tasarımlarda nasıl kullanıldığının incelenmesinin ülkemizde gerçekleştirilecek çalışmaların çeşitliliğinin artmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu anlamda da yapılacak olan bu çalışma, öncelikle geleneksel alandaki etnografik eserlerin değer bulması için farkındalığın oluşmasına, geleneksel baş süslemelerimizin ülkemiz müzelerindeki değerlendirilme biçimlerine ve geleneksel baş süslemelerinin yeni tasarımlarda kullanılmasının arttırılmasına katkı sağlaması açısından önemlidir.

Araştırmanın Varsayımları

1. Araştırmada kullanılan yöntem ve teknikler araştırmanın amaçlarına hizmet edecek niteliktedir.
2. Araştırmada hazırlanan ürün bilgi formları araştırmanın amacında belirlenen özellikleri ölçecek yeterliliktedir.
3. Araştırmanın yöntem ve tekniklerini belirlemede başvurulmuş uzman görüşleri yeterlidir.
4. Araştırmada belirlenen örneklem evreni temsil edecek niteliktedir.
5. Araştırmada kullanılan yazılı kaynaklardan edinilen bilgilerin ve ifadelerin doğru ve güvenilir olduğu varsayılmıştır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma,

1. Varşova Etnografya Müzesinde bulunan geleneksel baş süslemeleri ile sınırlıdır.
2. Varşova Etnografya Müzesinde uygulanan müze eğitim etkinlikleri ile sınırlıdır.

3. Araştırmada elde edilen bilgiler, kullanılan veri toplama aracı ile sınırlıdır.

Tanımlar

Başlık (Nakrycie Glowy -Lehçe) :Geçmişte gelin başı süslemelerinde kullanılan tacın adıdır. Taç şeklinde olmayıp örneğin bir sorguç, bir çiçek demeti şekli verilerek gelin başı süslemede kullanılan mücevherler de “başlık” adını almıştır (Koçu, 1967,s.35).

Lale Özder’in tanımlamasıyla başlıklar; giysiyi baş süslemesi olarak tamamlayan, başa giyilen, başın yuvarlak şekline uygun; yüzeyi süslemeli veya ek olarak tepelik, takı, oya, yanakdöğen, saçlık gibi süslemeler ile tamamlanarak kullanılan aksesuarlardır.

Bone (Czepiecwy –Lehçe): Türk Dil Kurumu internet sözlüğünde “ Düz veya kıvrımlı her çeşit yumuşak kumaş vb. maddeden yapılan başlık ” olarak tanımlanan bone, Cambridge Dictionary internet sözlüğünde biraz daha ayrıntılı biçimde “ Bebeklerin veya özellikle geçmişte kadınların giydiği, kulakları kapatan ve çene altından bağlanan bir şapka türü ” olarak tanımlanmaktadır(Cambridge Dictionary, t.y.).

Eşarp (Chustka –Lehçe): Başörtüsü (TDK, t.y.). Boyuna, başa veya omuzlara takılan bir şerit, kare veya üçgen kumaş (Cambridge Dictionary, t.y.).

Fes: Koçu (1967,s.119)’nun tanımıylaKuzey Afrika’nın batısında Fas şehrinde icad edilmiş kırmızı renki bir baş giysisi olan fes Türk Dil Kurumu tarafından “ Şapka yerine kullanılan, kırmızı, kalın çuhadan yapılmış, tepesinde püskülü olan, silindir biçiminde başlık” olarak tanımlanmaktadır.

Kanotiye Şapka: Genellikle iki parçadan oluşan tepesi küçük ve alçak, kenarları düz olan şapka modelidir. Tepe kısmı ve bant kısmı en çok değişebilen şekillerdendir (Becker, Sapmaz ve Polat,1982,s.120).

Kaplin Şapka: Kanotiye şapkanın geniş kenarlı olan modeline kaplin şapka denilmektedir (Becker vd.,1982,s.120).

Kloş Şapka: Tepesi yuvarlak ve kenarları aşağıya doğru kapalı çan şeklinde olan şapka modeli ismini Fransızcada kullanılan ‘çan’ kelimesinden almıştır (Ünal, 2008, s.68).

Şapka (Czapkę, Kapelusz - Lehçe): Keçe, hasır, fötr vb. maddelerden çeşitli şekillerde yapılan kadınlar yada erkeler tarafından süs olarak yada hava şartlarından korunmak için giyilen başlıktır (Özder, 1995, s. 10).

Şal (Szal - Lehçe): Başı veya omuzları örtmek için kullanılan; dikdörtgen, yarım daire, kare veya üçgen şeklinde kumaşlara verilen isim. Doğal veya sentetik liflerden, elde veya makinede dokuma, örgü veya tığ işi tekniklerle üretilir (Tortora ve Merkel,2007,s.509).

Türk Deseni (Wzór Turecki- Lehçe): 18. yüzyılda Keşmir'den Avrupa'ya getirilen şal ve kumaşların üzerinde bulunan “buta” desenleri Polonya'nın bazı bölgelerinde “Türk deseni” olarak adlandırılmaktadır(Muzem Etnograficzne w Krakowie, t.y.).

Türk Şalı(Turckie Szal-Lehçe): Dış giysi olarak giyilen, kareli veya Türk desenli büyük bir eşarplara verilen isim. “Türk Şalları” adını, başta doğuya özgü süslemeler olmak üzere tüm pahalı kumaşların Türk kökenli olduğu yönündeki yaygın inanıştan almaktadır(Muzem Etnograficzne w Krakowie, t.y.).

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Köklü bir geçmişe sahip olan Varşova Etnografya Müzesi, geleneksel kültürü ve sanatı tanıtmak amacıyla çeşitlendirilmiş eğitim programları ve etkinlikler sunarak toplumun farklı kesimlerine ulaşmayı hedeflemektedir. Müzenin zengin koleksiyonu içerisinde yer alan baş süslemeleri ise, renk armonisi ve geleneksel el işçiliği unsurlarını birleştirerek görsel bir zenginlik ve kültürel bir derinlik sunmaktadır.

2.1. Polonya Ve Varşova Şehri Hakkında Genel Bilgiler

Almanya'nın doğusunda bulunan Polonya Baltık Denizi'ne kıyısı olan bir orta Avrupa ülkesidir. Polonya'nın sınır komşuları Belarus, Çek Cumhuriyeti, Almanya, Litvanya, Rusya, Slovakya ve Ukrayna'dır (Sahebgharani, 2018,s.32).

Polonya'daki Oder ve Vistül nehirlerinin boyları tarihçiler tarafından dünyadaki Slav ırkının anavatanı olarak kabul edilmektedir. Buradan Avrupa'nın diğer bölgelerine dağılan Slavlar günümüzdeki Slav-kökenli ulusları oluşturmuşlardır. MS. 800 yılına doğru, Batı Slavlar da Polonya, Çek Cumhuriyeti, Slovakya ve Doğu Almanya civarına yayılmışlardır. Polonyalı bir kral olan I. Mieszko'nun MS. 966 yılında Hristiyanlığı kabul ederek Piast Hanedanını kurması Polonya tarihinin başlangıcı olarak kabul edilmektedir (Çalık, 2015,s.7).

700yıllık bir şehir olan Varşova, 16. yüzyılın sonunda Polonya'nın başkenti olmuştur. Vistula (Wisła) nehri vadisinin yüksek batı kıyısında yer alan Varşova şehrinin 1569'da Polonya Krallığı'nın Litvanya Dükaliği ile birleşmesi sonrasında başkent olmasının nedenlerinden biriülkede merkezi konumda olmasıdır. 19. yüzyılda Polonya'nın bağımsızlığını kaybetmesi ile 130 yıl sürecek çalkantılı bir dönem başlamış oldu. Bu dönemde başkent Varşova Rus İmparatorluğu içinde bir taşra merkezi konumuna düştü ve o dönemde diğer Avrupa başkentlerinin yararlandığı kalkınma fırsatlarından mahrum kaldı (Niemczyk, 1998,s.301).

Birinci Dünya Savaşı sonunda Polonya'nınbağımsızlığını yeniden kazanmasıyla başkentVarşova'nın sahip olduğu politik ve kültürel önemin değerlendirilmesi amacıyla çalışmalara başlandı.1925'te şehir, kentsel planlama projeleri ile hızla gelişti. Kent Konseyi, savaşın yıkıcı etkisinin izlerinin şehirden silinmesi için 1930 yılında Varşova'nın ilk Genel Kalkınma Planını hazırladı. Ancak şehrin gelişmesi 1939 yılında İkinci Dünya Savaşının başlaması ile durdu. 1944 yılında Varşova savunmasının düşmesiyle şehire giren Naziler şehir sakinlerini sınır dışı ederek Ekim-Aralık 1944'de sistemli olarak Varşova şehirini yakarak ve

dinamitleyerek neredeyse tamamen yok ettiler. Varşova'nın yaklaşık %85'i yıkıldı ve şehrin yapıları neredeyse tamamen yıkıldı. 780 kayıtlı binadan sadece 35'i ayakta kaldı. Günümüzde Varşova kenti, büyük ölçüde, en değerli tarihi anıtların yeniden inşasını içeren ve şehrin savaş öncesindeki halini göz önünde bulundurarak şehrin yerleşim düzeninin çoğunluğunu koruyan savaş sonrası yeniden yapılanmanın sonucudur (Sahebgharani, 2018,s.33-34).

Avrupa Birliği tarafından desteklenen “ Kardeş Şehir ” projesinde 1991 yılında İstanbul ile eşleştirilen Varşova şehrinin yazarları, sanatçıları ve müzisyenleri, ulusun kültürel değerlerini yaratmada önemli bir rol oynamaktadır. Şehir aynı zamanda Ulusal Müze ve Zachęta Ulusal Sanat Galerisi gibi önde gelen kurumların da merkezidir. Çok sayıda uzman müze ve birçok sosyal, kültürel ve eğitim dernekleri vardır. Polonya'nın önde gelen tiyatro ve radyo ve televizyon etkinliklerinin merkezi Varşova'dadır. Ulusal Filarmoni Orkestrası, Ulusal Opera ve “Varşova Sonbaharı” isimli çağdaş orkestral ve koro müziği festivali büyük kalabalıkların ilgisini çekmektedir (Britannica, t.y.).

2.1.1. Varşova Etnografya Müzesi

Polonya'nın en eski ve Avrupa'nın en büyük etnografya müzelerinden biri olarak nitelendirilen Varşova Etnografya Müzesi 1888 yılında kurulmuştur. Müze ilk kurulduğunda “Etnografya Müzesi” ismiyle Varşova Hayvanat Bahçesi yanında yer almıştır. Müzenin ilk “ Kalıcı Etnografya Sergisi ” 1892’de açılmış ve çok başarılı olmuştur. İkinci Dünya Savaşı sırasında müze koleksiyonunun neredeyse tamamı zarar görmüştür. Savaştan sonra gerçekleştirilen restorasyon çalışmaları ile 1946 yılında müze “ Halk Kültürleri Müzesi” ismiyle geçici olarak 18. yy.’dan kalma tarihi Brühl Sarayı’nda yer almıştır. 1949 yılında Polonya geleneksel halk kostümlerinin sunulduğu ilk sergi açılmıştır. Ayrıca “Siyah Afrika ve Okyanusya Halklarının Sanatı” isimli ilk Avrupa dışı koleksiyonu barındıran koleksiyon da sergilenmeye başlanmıştır. Müze tarafından 1952-1954 yılları arasında “ Bat ” isimli bir nehir mavnasında “Mazovian Sanatı” ve ardından “Polonya Geleneksel Halk Kostümleri” isimli iki yüzen sergi hazırlanmıştır. 1964 yılında müzenin ismi “Varşova Devlet Etnografya Müzesi” olarak değiştirilmiştir. İsim değişikliği ile birlikte müzenin hedefler, görevler, faaliyet biçimleri ve yönetim yapısında da değişiklikler yapılmaya başlanmıştır. Bu değişikliklerin bir sonucu olarak müze 1971'den itibaren eski Land Credit Society'nin tarihi binasında yer almaktadır (Czyżewski, 2008,s.37-49).

Müzenin iç kısmında yıllarca süren modernizasyon çalışmalarından sonra Polonya ve Avrupa geleneksel halk kostümlerinin güzel bir koleksiyonunu sunan “ Kutlama zamanı ” ve çiftlik işleri ve el sanatları için kullanılan 3.000'den fazla nesnenin bulunduğu “ Şeylerin Düzeni. Piotr B. Szacki'nin deposu” isimli iki kalıcı sergi oluşturulmuştur. 2013 yılında müze içerisinde Polonya'daki ilk “Çocuklar İçin Müze” bölümü kurularak ve Polonyalı çocuk yazarı ve eğitimcisi Janusz Korczak'ın adı verilmiştir. “ Çocuklar İçin Müze ” bölümü beş odadan oluşmaktadır. Bu odalarda çeşitli atölye çalışmaları, müze dersleri, kitap tanıtımları ve gezginlerle toplantılar düzenlenmektedir (Państwowe Muzeum Etnograficzne w Warszawie, t.y.; The State Ethnographic Museum in Warsaw, t.y.).

Resim 2.1. Çocuklar İçin Müze bölümü, Varşova Etnografya Müzesi (The State Ethnographic Museum in Warsaw, t.y.)

Günümüzde müze koleksiyonu Polonya, Avrupa, Afrika, Asya, Avustralya, Okyanusya ve Güney Amerika'dan halk sanatı, kostümler, el sanatları, heykeller, resimler, mobilya, tekstil, seramik, alet ve oyuncaklardan oluşmaktadır. Müze misyonunu, “Dünya kültürlerinin çeşitliliğinin ve zenginliğinin kanıtlarını toplayarak, değerlerini uluslararası hale getirerek, açık toplumun ortak bir metası haline getirmek” olarak tanımlamaktadır (Czyżewski, 2008, s.21-24).

Etnografik koleksiyonlarıyla farklı kültürleri ve gelenekleri tanıtmayı amaçlayan müzenin eğitim programları özetlenecek olursa;

- Geziler ve Atölyeler: Müzede, okullar ve ziyaretçiler için etkileşimli geziler ve atölyeler düzenlenmektedir. Bu programlar, öğrencilere farklı kültürleri anlama ve değerlendirme fırsatı sunmaktadır.

- Konferanslar ve Seminerler: Etnografya alanındaki uzmanların, müzede düzenlenen konferanslar ve seminerlerde katılımcılara bilgi aktarması sağlanmaktadır. Bu etkinlikler, kültürel çeşitliliği anlamak isteyen herkes için faydalıdır.
- Özel Eğitim Programları: Müze, öğretmenler ve öğrenciler için özel eğitim programları sunmaktadır. Bu programlar, etnografya ve kültürel miras konularında daha derinlemesine bilgi kazandırmayı amaçlamaktadır.
- Müze, düzenli olarak etnografik sergiler ve etkinlikler düzenlemektedir. Bu etkinlikler, ziyaretçilere farklı kültürleri keşfetme ve anlama fırsatı sunmaktadır (Państwowe Muzeum Etnograficzne w Warszawie, t.y.; The State Ethnographic Museum in Warsaw, t.y.).

2.2. Müzeler ve Müzecilik

Çağdaş müze, Uluslararası Müzeler Birliği ICOM'un tanımına göre, toplumun ve toplumun gelişiminin hizmetinde olan araştırma, eğitim, eğlence amaçları ile insana ve çevresine ilişkin maddi kanıtları toplayan, muhafaza eden, araştıran, ileten, sergileyen, kamuya açık ve kar amacı gütmeyen, sürekliliği olan bir kurumdur. ICOM tanımından da anlaşılabacağı üzere, günümüzde müzecilik anlayışı çok değişmiş, eserlerin sadece toplanıp korunması ve saklanması fonksiyonunu sürdüren klasik müzecilik, yerini modern müzeciliğe bırakmıştır. Modern müzecilik anlayışıyla hizmet veren müzelerin kültürel zenginliklerini aktif şekilde toplumun hizmetine sunmasıyla beraber müzelere olan ilgi de artmıştır. Geçtiğimiz yüzyıla kadar yalnızca tarihi ve kültürel objelerin bir arada bulunduğu mekanlar olarak bilinen müzeler, bugün artık sosyal ve kültürel yaşama konu olan, halkın estetik duygusunu geliştiren, koruma ve araştırma merkezleri olarak kabul edilmektedir (Can, 2015,s.106).

Kültür tarihçileri, insanoğlunun hayatta kalma ve varlığını sürdürme savaşındaki başarısını, insanın kültürel bir varlık oluşuyla, yaşayarak öğrendiklerini kültüründe saklayıp yeni kuşaklara aktarma becerisiyle açıklamaktadır. Bu düşünceye göre insan biyolojik uyum gücüyle değil, kültürüyle dünyaya egemen olmuş ve varlığını kültürüyle sürdürmüştür. İnsanlığın varlığını kültür ile devam ettirme sürecinde ise müzeler, toplumların hem kendi varlıklarını, hem de kendilerinden başka toplulukları algılamaları açısından önem taşımaktadır. İnsanlığın tarihi geçmişi ve sanatsal gelişimini durgun bir anlatımdan kurtarıp, hareketli bir gösteri haline dönüştüren müzeler, insanın yaşadığı çevreye dair de en büyük tanığıdır (Aydınalp,2010,s.1).

Müzeler öğrenmede ve birikim elde etmede her meslek grubunun ufkunu açar. Hangi alana ait olursa olsun müzeler sonsuz bilgi kaynağı sunar. Bir sanatçı geçmişin mirasına, bugünün ve geleceğin izlerine müze incelemeleri ile ulaşır. Diğer sanatçıların eserleri ve uygarlıkların izleri onun için bir birikim oluşturur. Kendi gelişiminde, kişiliğini bulmasında bir alt yapı sunar. Görsel sanatlar alanının öğretiminde özellikle sanat müzeleri ve galeriler, arkeoloji müzeleri, etnografya müzeleri öğrencilere vermek istediğimiz bilgileri görselleştiren, pekiştiren, yaratıcılıklarını geliştiren mekanlardır. Kısacası müzeler içlerinde barındırdıkları dünyayı gerçek objelerle bize en iyi yaşatan, öğreten yerlerdir (Buyurgan, 2017,s.319).

2.2.1. Türkiye’ de Müzeciliğin Tarihçesi

Türklerde müze kavramının en basit halinin değerli eşyaların saraylarda saklandığı ve korunduğu zamanlar olduğu düşünülürse, ilk olarak Hun Devleti’ne kadar uzandığı söylenebilir. Daha sonra aynı yaklaşımın Gaznelilerde, Selçuklularda ve Osmanlılarda devam ettiği bilinmektedir. Anadolu Selçukluları döneminde Konya Alaaddin Tepesi’ndeki surlar yapılırken, sur duvarlarının dış yüzeyindeki taşların arasına yer yer antik kalıntılar, heykeller ve kabartmaları yerleştirmeleri ile Türkiye’de müzeciliğin başlangıcının temelini attıkları söylenebilir (Güler, 2009,s.36).

Türkiye’de müzecilik Avrupa’dan yüz elli yıl sonra eski eserlerin belirli mekanlarda depolanmasıyla başlamıştır.Sultan Abdülmecid’in 1845 yılında Yalova civarında yaptığı bir gezide üzerinde İmparator Constantinus’un adının bulunduğu yazıtlı başlıkları toplatarak İstanbul’a gönderilmelerini istemesi üzerine Tophane- i Amire Müşiri Ahmet Fethi Paşa bu taşları Harbiye Ambarı olarak kullanılan Aya İrini Kilisesi’nde koruma altına almıştır. Ali Paşa sadrazamlığı sırasında Aya İrini Kilisesi düzenlenerek ve “müze” haline getirilmiştir. Aya İrini Kilisesi’nde oluşturulan müzeye ilk olarak Edward Goold müze müdürü olarak tayin edilmiş, ardından sırasıyla Tarenzio ve Alman Dethier müze müdürü olmuştur. 1881’de Dethier’in vefaati sonrası Osman Hamdi Bey müze müdürlüğüne getirilmiştir(Keleş, 2003,s.4).

1869’da eski eserlerle ilgili olarak ilk Asar-ı Atika Nizamnamesi yürürlüğe girmiştir. 1874’te eski eserler tüzüğü genişletilerek yeniden yayımlanmıştır. 1881 yılında ise müze müdürlüğüne getirilen Osman Hamdi Bey, gerekli gördüğü yeni nizamnameyi 1884 yılında çıkartmıştır. Yeni nizamnameyle birlikte yurt dışına kaçırılan tarihi eser sayısı büyük oranda azalmıştır. Osman Hamdi Bey’in çalışmalarıyla 1891 yılında Müze-i Hümayun olarak

açılmış,müzedede bir süre sonra kitaplık, fotoğraf laboratuvarı ve maket atölyesi kurulmuştur. Osman Hamdi Bey'in teşvikleriyle 1902'de Konya'da, 1904'de Bursa'da müzeler kurulmuştur. Türkler tarafından yapılan birçok kazının yanı sıra, müzelerin koruma, belgeleme, kayıt altına alma, sergileme gibi faaliyetleri geliştirilmeye çalışılmıştır(Güler,2009,s.23).

2.2.2. Cumhuriyet Döneminde Müzecilik

Anadolu'yu işgal eden düşmana karşı Gazi Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde yürütülen Kurtuluş Mücadelesi sırasında dahi, Atatürk'ünülkenin kültür ve eğitim faaliyetlerinin ihmal edilmeyerek bu yönde çalışmalar yapılmasını istemesinin onun ileri görüşlülüğünün en etkileyici örneklerinden biri olduğunu söylemek yanlış olmaz. Hiç şüphesiz Anadolu için çok önemli bir dönüm noktası olan bu yıllarda vatanın düşman işgalinden kurtarılması ve bunun için verilecek askeri mücadeleler önceliklidir. Ancak bu dönemde dahi, kısıtlı imkânlarla da olsa Maarif Vekâleti ve onun alt kuruluşu olan Hars Müdürlüğü altında çeşitli çalışmalar yürütülmüştür. İlk Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılmasının ardından hazırlanan ilkhükümet programında eski eserlere verilecek önem vurgulanmış ve 10 Mayıs 1920'de Maarif Vekâleti'ne bağlı "Türk Asar-ı Atika Müdürlüğü" kurulmuştur. Çok geçmeden "Hars Müdürlüğü" adını alan bu müdürlük ile çeşitli illerde açılan müzelerin gelişimi, eski eserlerin derlenmesi, depolanması ve korunması sağlanmaya çalışılmıştır (Şahin, 2019,s.130).

Cumhuriyetin ilk yıllarında, Topkapı Sarayı'nın mevcut eşyası ile birlikte 1 Nisan 1924'te müze olarak hizmete açılması kararlaştırılmış, Ayasofya Camii müzeye dönüştürülmüş, Atatürk'ün emriyle Cumhuriyet Dönemi'nin ilk müze binası olan Ankara Etnoğrafya Müzesi halka açılmıştır. 1950 yılında temel amacı müzeler ve müzeciler arasındaki işbirliğini güçlendirmek, müzecilik konusundaki standartları oluşturmak, uluslararası kuruluşlarla işbirliği yaparak bilgi alışverişini sağlamak ve halk eğitimini geliştirmek şeklinde özetlenebilecek olan , Uluslararası Müzeler konseyi "ICOM"'un Türkiye Milli Komitesi kurulmuştur (Keleş, 2003,s.5).

2.3. Müze Eğitimi

Müze kültürünün gelişmesinde, müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılmasının önemli bir yeri vardır. Müze eğitimi; müzenin amacını ve niteliklerini, sergileri, sergilenen sanat eserlerini, müze ortamını, müze çevresini, müze ile insanlar arasındaki ilişkiyi ve müzenin

disiplinler arası yönlerini ele alırken, müzenin aktif bir öğrenme ve gelişme alanı olarak kullanımını da içermektedir (Pekgözlü-Karakuş, 2012,s.131).

Müzelerin mevcut koleksiyonlarını kullanarak ziyaretçilerde merak, ilgi ve heyecan uyandıracak şekilde ziyaretçi merkezli eğitim programları ve uygulamalı etkinlikler hazırlama süreçleri “ müze eğitimi ” olarak adlandırılmaktadır. Müzede gerçekleştirilen bir eğitimin tarafları; müze çalışanları, müze eğitimcileri, öğrenciler, öğretmenler ve aileler olarak belirtilmektedir. Müze eğitimi bu tarafların içinde bulunduğu etkileşimli bir müze yaşantısını kapsamaktadır. Müze eğitimi toplumsal kaynakları, insanları, eğitim ve diğer alanlardaki kurumları, her yaş grubunu biraraya getiren bir alandır. Müze eğitimi birçok disiplini bir araya getirebilen, çeşitli malzeme ve olanaktan yararlanabilinen, kuralcı olmayan bir yapıya sahiptir. Müze eğitimi sürecinde eğitim bilimleri, arkeoloji, antropoloji, sanat tarihi hatta fen bilimleri vb. birçok disiplinin bir araya gelerek ortak çalışmalar yaptığı disiplinlerarası bir alandır. 21. yüzyılla birlikte müze eğitiminin boyutlarının genişlediği ve işlevinin çeşitlendiğini söylenebilir. Günümüzde müze eğitimlerinin gerçekleştirilme amacı, tüm olanakları ile halka açılan müzelerde topluma bireyselleştirilmiş ve anlamlı deneyimler sunmaktır (Karadeniz ve Çıldır, 2014,s.16-20).

İnsanların var olan bilgi, yetenek ve kişisel ilgilerine göre müze koleksiyonlarından deneyim kazanmalarını, kendi anlamlarını çıkarmalarını sağlama ve yaşam boyu eğitimlerine katkıda bulunma süreci olarak bilinen müze eğitimi, müzedeki sergileri, atölye çalışmalarını, yayınları da içeren, sadece çocukları değil aileleri ve yetişkinleri de içine alan geniş bir etkinlikler bütünüdür (Karadeniz, 2009,s.20-21).

Günümüzde,müze eğitiminin ve müzelerin bir eğitim ortamı olarak kullanımının öğrenmeyi desteklediği kabul edilmekte ve buna göre uygulamalar yapılmaktadır. Ancak verilen eğitimin niteliği, çeşitliliği, teknolojik gelişmelere uygun olarak gelişimi, özgün ve yenilikçi araç-gereç ve materyallerden yararlanılıp yararlanılmadığı, yöntem ve uygulamalardaki yeni yaklaşımların kullanılıp kullanılmadığı ve sürdürülebilirlik konuları üzerinde düşünülmesi gereken bir olgudur (Mercin, 2017,s.214).

2.3.1. Dünya’da Müze Eğitimi

Ondokuzuncu yüzyılın başlarında müzeler ve galeriler aracılığıyla kendi kendini eğitime yönünde fırsatlar yaratılması vurgulanıyordu. Yirminci yüzyılın sonunda, herkesin okula gitmesinin sağlanmasından yüzyıl sonra, yaşamboyu öğrenme felsefesi ve öğrenmenin resmi öğrenimin tamamlanmasıyla bitmediğinin kabul edilmesi, müzeleri herkes için hem eğitimsel

hem eğlendirici yapmak için yeni çabalar gösterilmesine kuramsal bir destek sağlayabilmektedir (Greenhill, 1999,s.29).

John Dewey, müzeleri hem bilişsel hem de fiziksel yönlerin kullanıldığı eğitim ortamları olarak saptamış ve bu biçimde kişiyi öğrenme için uyaran ideal ortamlar olarak tanımlamıştır. Müzede geçirilecek zamanın sadece canlı, renkli ve ilginç etkinliklerden oluşmasının yeterli olmayacağı, aynı zamanda müze yaşantısının eğitsel olarak organize edilmesinin de zorunlu olduğunu belirtmiştir (Karadeniz, 2014,s.79).

Almanya, İngiltere, Fransa, Amerika Birleşik Devletleri gibi gelişmiş ülkelerde müzelerde eğitim birimleri kurulmuştur; bu birimlerde görev yapacak uzman personel yetiştirilmiş; okullara, öğretmenlere yönelik eğitim hizmetleri oluşturulmuştur; böylece müzeler, gerek müzede gerekse gezici müzelerle okullarda bu hizmetlerini sürdürmektedir. Dünyada birçok müzede okullara, öğretmen ve öğrencilere yönelik eğitim hizmetleri verilmektedir. Örneğin, The British Museum’da ziyaret başlığı altında okul ziyaretleri ile ilgili öğretmenlere yönlendirmeler yer almaktadır; müze, öğretmenlere “Ziyaretinizi Planlama, Ziyaretinizi Ayırtın ve Ziyaretiniz İçin” başlıklarında, müze ziyareti ile ilgili, müze ziyaretinden önce ve müzede yapması gerekenleri sunmaktadır (Buyurgan,2017,s.320).

Dünyanın gelişmiş ülkelerinde modern müzecilik anlayışıyla hizmet veren müzelerde sanat eğitimi yıllardır verilmektedir. Müze yönetimince oluşturulan derslik, atölye ve seminer salonlarında, müze eğitimcileri, küratörler ve öğretim elemanları tarafından hazırlanan eğitim programları aracılığı ile müzeler kültürel bir yaşam merkezi haline gelmiştir. Müzelerde özel programlar doğrultusunda yükseköğretim gören bireyler için seminerler, kurslar, sanatçılarla söyleşi, eser incelemesi ve atölye çalışmaları düzenlenmekte, bu sayede öğrencilerin kültürel ve sanatsal becerilerini arttırmaları sağlanmaktadır. El sanatları programlarında eğitim gören öğrenciler mesleki gelişimi için modern sanat ve etnografya müzelerine yönlendirilmekte ve müzelerle üniversiteler arasında ortak eğitim programları hazırlanmaktadır. Ülkemizde modern anlayışa uygun müzeler daha yeni yeni oluşturulmaya başlanmıştır, ancak yürütülen bu çalışmalar desteklenmeye değerdir (Can, 2015,s.111).

2.3.2. Müze Eğitiminin Önemi ve Türkiye’de Müze Eğitimi

Müze eğitiminde önemli olan, müzeye gelenlerin, müzeyi izlerken keyifli vakit geçirmeleri ve bu yaşantıyı eğitime bağlayabilmeleridir. Müze eğitiminde, sanatın tek tek parçalarına bakıldığından ve müzedeki sanatsal objelerin tarihsel, sosyolojik, teknik yanlarının vurgulanarak incelenmesi mümkün olduğundan çok daha kapsamlı bir sanat eğitimi

gerçekleştirmek mümkündür. Müzedeki nesnelerin eski tarihlere ait olması ve geçmişin izlerini taşımaları, bütünsel olarak bakıldığında eğitimsel açıdan büyük bir fayda sağlamaktadır (Çakır-İlhan ve Okvuran, 2001,s.88).

Türkiye’de birçok müze sergileme çalışmalarını daha anlamlı kılmak, tanıtım ve etkileme sürecini uzatmak amacı ile atölye çalışmalarına ağırlık vermişlerdir. Müzelerimiz, son yıllarda profesyonel eğitim çalışmalarına dönüşen müze eğitimetkinlikleri ile ziyaretçilerinin sosyal, duygusal, zihinsel, bedensel becerilerin gelişimine katkı sağlayarak, hayal güçlerini ve yaratıcılıklarını geliştirmeyi hedeflemektedirler. Müzeler erişilebilir, yaşayan müze anlayışı ile okullarla olan karşılıklı eğitim çalışmaları günden güne yaygınlaşarak, artmaktadır. Uzman eğitimci eşliğinde düzenlenen eğitim etkinlikleri, yaratıcılığı geliştirici çalışmalara dönüşmektedir (Erbay,2017,s.239).

Cumhuriyetin kuruluş yıllarında hem genel hem de mesleki eğitimin iyileştirilmesi amacıyla J. Dewey, Kühn, Jung, Sir Frey ve G. Stiehler gibi yabancı eğitimcilerin ülkemize gelerek incelemeler yapmaları ve önerilerde bulunmaları istenmiştir. Bu çalışmalar sonucunda Stiehler gözlemlerine dayanarak, halk sanatı konularında müzelerde konferanslar verilmesinin önemini ve bunu gerçekleştirebilmek için bir kurum çatısı altında toplanılması gerektiğini vurgulamıştır. Ayrıca müze eğitimi kapsamında hazırlanacak sanat eğitimi çalışmalarında öğretmen-okul-müze işbirliği önemine dikkat çekmiştir. Stiehler’in bu değerlendirmesi, günümüz uygulamalarıyla örtüşmektedir (Çıldır, 2014,s.181-185).

Ülkemizde müzede öğrenmenin önemine aslında erken varıldığı söylenebilir. Türkiye’de ilk okul müzesi 1868 yılında Galatasaray Lisesi’nde “Tarihi Tabiiye Müzesi” adıyla kurulmuştur. 1923 yılında Cumhuriyetin ilanı ile okul müzelerinin kurulması öngörülmüştür. 1982 yılındaki Birinci Milli Kültür Şurası’nda “müzede eğitim” vurgulanarak, büyük müzelerde çocuk bölümleri kurulması önerilmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı’nın okul müzeleriyle ilgili yönergesi 1986 yılında yayınlanmış, 1992 ve 1995 yıllarında yine okul müzeleriyle ilgili yeni yönergelerin yayınlandığı görülmüştür. 1990 yılında Antalya Arkeoloji Müzesi’nde, 1995 yılında İstanbul Arkeoloji Müzeleri’nde çocuk bölümleri kurulmuştur. Ankara Üniversitesi Oyuncak Müzesi 1990 yılında açılmıştır. 1997 yılında Ankara Üniversitesi Müze Eğitimi Anabilim Dalı öğretime başlamıştır. Eğitim Fakültelerinde Yeniden Yapılanma çerçevesinde 2000 yılından itibaren, Resim-İş Eğitimi Anabilim Dallarında başlangıçta zorunlu ders olarak daha sonra seçmeli hale getirilen “Müze Eğitimi ve Uygulamaları” dersi yer almaktadır (Buyurgan,2017,s.320).

15 Şubat 1945 tarihinde, “Eski Eserler ve Müzeler Birinci Danışma Komisyonu ” ilk toplantısında dönemin Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel’in yapmış olduğu konuşmada, müzeleribaşlıbaşına bir okul olarak gördüğünü belirterek, memleketin her yaştan bireyini de bu okulun öğrencileri olarak tanımlamıştır (Gerçek, 1999,s.180).

Günümüzde müzelerde eğitim faaliyetleri daha çok özel müzelerde gerçekleştirildiği görülmektedir. 2016 yılı itibariyle 216 özel, 190 devlet müzesi olan Türkiye’de yalnızca 25 özel, 8 devlet müzesinde eğitim etkinlikleri, atölye çalışmaları, kurslar, sosyal projeler ve çeşitli şekilde sürekli olan ya da olmayan etkinlikler tespit edilmiştir(Sert, 2017,s.42).

2.4. Müzecilikte Etnografya Müzelerinin Önemi

19. yüzyılda müzelerin kurumsallaşmasıyla birlikte müzeler bünyelerindeki koleksiyonlara göre türlere ayrılmıştır. 20. yüzyıla gelindiğinde ise halk yaşamı, zanaatı ve folkloruyla ilgili eşyalar toplanarak günümüz etnografya müzeleri açılmaya başlanmıştır (Can, 2015,s.106).

Etnografya, halkı çizme ve tasvir etme anlamlarına gelmektedir. Etnografya müzeleri de halkın yaşayışını, kültürünü ve ürettiklerini söz konusu eden müzeler olarak karşımıza çıkmaktadır. Etnografik öğelerin arkeolojik öğelere göre daha yaygın olarak toplumda bulunduğu gözlemlenmiştir. Doğal olarak bunun müzeciliği daha geniş mekânlara, daha kapsamlı müzecilik anlayışına ihtiyaç doğurmaktadır. Etnografya müzeciliği halk kültürünü yansıtmayı ve kuşaktan kuşağa aktarması yönüyle önemli bir tarihsel rol oynamaktadır. Anadolu uzun tarihi geçmişi ve çok kültürlü kimlikli yapısı ile etnografya müzeciliği açısından zengin bir kültür birikimini barındırmaktadır (Çakır, 2016,s.37).

Her kültürde etnik ve kültürel sınırları belirtmek, belirginleştirmek ve koruma özelliğine sahip olan giyim-kuşam öğelerinin, etnografik çalışmalarda oldukça önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir (Kutlu ve Özmen, 2008,s.308).

Etnografya müzelerinde zamana tanıklık eden geleneksel giysiler ve baş süslemeleri, ziyaretçilerine geçmişteki yaşantılar, gelenekler ve inanışlar hakkında bilgi vermektedir. Sadece müzelerde değil, günümüzde adeta bir canlı müze olan Anadolu’nun çeşitli yörelerinde de geleneksel giyim-kuşam özelliklerinin kullanıldığını görmek mümkündür.

Anadolu’da yaşamış farklı kültür zenginliklerinin bir parçası olan geleneksel baş süslemeleri ve giyim kuşam kültürünün etkileri günümüze kadar gelmiştir. Bu etkiler birçok bölgede kaybolmasına rağmen, Yozgat ilinin bazı bölgelerinde insanların hayatlarının halen daha önemli bir parçasını oluşturmaktadır (Özder ve Kurt, 2008,s.418).

Geçmişte günlük yaşamın bir parçası olan kadın başlıkları günümüzde sadece özel günlerde ve düğünlerde nadir olarak kullanılmaktadır. Günlük hayatta kullanımı sadece, Ardahan'ın Damal ilçesi, Kastamonu'nun Azdavay İlçesi ve Muğla'nın Milas İlçesi Kızılağaç (Çomakdağ) Köyü ile sınırlı kalmaktadır (Keskin, 2010,s.554).

Maddi ve manevi kültürüyle önemli merkezlerimizden biri olan Kastamonu'ya bağlı ilçe ve köylerinin bazıları, zamana ve teknolojik gelişmeye rağmen geleneksel yaşam tarzlarını ve bunların gerektirdiği el sanatları ürünlerini yaparak, kullanarak yaşatmaya çalışmaktadırlar. Yapılan araştırmada Kastamonu Azdavay'a bağlı Baş Ören, Başakçay, Kırmacı, Evlek, Gültepe, Kozluveren, Ahad köylerinde geleneksel kadın giysilerinin günlük hayatta az da olsa kullanıldığı tespit edilmiştir (Kurt, 2008,s.182)

Kastamonu'nun Azdavay, Pınarbaşı ilçelerinde ve Şenpazar ilçesinin bazı köylerinde geleneksel giyim kadınlar tarafından hâlen sürdürülmektedir. Daday, İnebolu, Abana, Cide, Tosya gibi ilçelerin de ise geleneksel giyimin bırakılmasına rağmen ön bezi, kuşak ya da başlıkların kullanımına özellikle yaşlılar arasında hâlen rastlanmaktadır. Bu giyim elemanlarından kişinin medeni durumu, sosyal statüsü, hangi ilçeden hatta hangi bölgedeki köylerden olduğu anlaşılabilmektedir. Yöre dışına göç edenlerin bile yöreyi ziyaretlerinde geleneksel giysilerini giymeye devam ettikleri bildirilmektedir (Tağı ve Yanar, 2008,s.1321).

2.5. Anadolu Baş Süslemeleri ve Başlıkları Hakkında Genel Bilgiler

El sanatları, insanların birtakım ihtiyaçlarını gidermek amacıyla zaman içerisinde geliştirilen, tabiat, iklim, sosyal çevre koşullarına göre değişimler gösteren ve toplumun kültürel özelliklerini, değerlerini yansıtan sanatsal ürünleri kapsamaktadır. Geleneksel kültürün maddi unsuru olarak nitelendirilen el sanatı, giyim kuşamdan,el işlemeciliğinden müzik aletlerine, halı, kilim ve değişik günlük kullanım eşyasına kadar geniş bir ürün yelpazesinden oluşmaktadır (Akın, 2018,s.242).

Çeşitli uygarlık ve kültürlerin merkezi ve geçit yolu olan Anadolu'da el sanatlarının çok eski geçmişi vardır. Yüzyıllar boyu süregelen geleneksel zevk, biçim ve renk anlayışının bütün etkinliği sanat eserlerinde görülmektedir. Bu geleneksel zevkin özünde, Eski Çağ Anadolu sanat eserlerinin günümüze kadar gelmiş izleri yatmaktadır (Özbağı, 2002, s.1185).

Anadolu'da hüküm süren kültürlerin kozmopolit niteliklerinin yanı sıra farklı din, kültür ve ırkları kucaklamaları sonucunda eşsiz bir kültür zenginliği oluşmuştur. Bu kültür zenginliğinden giyim ve tamamlayıcı aksesuarlar da etkilenmiştir. Çağlar boyunca

Anadolu’da her toplum giyime ve süslemeye önem vermiştir. Özellikle giyimin en önemli parçalarından biri olan başlıklar, giyenlerin örf, adet, gelenek ve sosyal statüleri ile ilgili mesajları iletmek için kullanılmıştır (Saygılı ve Artaç, 2014,s.23).

Baş süsleme sanatı Orta Asya’ya özgü göçebe yaşayan toplumların giyim kuşamının bir parçası olarak gelişerek 11. yüzyıldan itibaren batıya göç eden Türkler tarafından Anadolu’ya taşınmıştır (Özder, 1999,s.304).

Ülkemizde yaşamış olan farklı kültür zenginliklerinin bir parçası olan geleneksel baş süslemeleri ve giyim kuşam kültürünün etkileri günümüze kadar gelmiştir. Müzelerimizde ve hatta dünya müzelerinde bulunan kültür hazineleri göstermektedir ki, her kültürde kadınlar kendilerini güzel göstermek için süslenmişler, baş süslemeleri ile birlikte giysilerini de süslemişlerdir (Özder ve Kurt, 2008,s.418-419).

Muhibbe Darga’nın (2020,s.227-228) “Anadolu’da Kadın” kitabında görüldüğü gibi, arkeolojik buluntular üzerindeki betimlemeler ait oldukları yüzyılda kadınların giysilerinin ve aksesuarlarının nasıl olduğu hakkında bilgi vermektedir. Örneğin Resim 2.2.a.’da görülen, Geç Hitit Dönemine (M.Ö.1190-600) ait bir mezar steli üzerindeki anne ve çocuk kabartmasından dönemin giyim kuşamına dair fikir edinmek mümkündür. Buradaki anne figürünün elbisesinin üzerine giydiği “ manto” olarak adlandırılan kenarları bezeli giysisinin kapüşonunun altında başlığı görünmektedir. Başlığın ön kısmında kabartmalar ve çiçek motifleri (rosas) bulunmaktadır.

Resim 2.2. a. Maraş'ta Bulunmuş Varlıklı Bir Aileyi Gösteren Stel. Adana Arkeoloji Müzesi. b. Detay (Darga, 2020:228)

Kıyafet konusu insanlık tarihi kadar eskidir. İnsanlar başlangıçta, tabiat şartlarından korunmak için giyinmişken zamanla iklim, coğrafya ve tabiat şartları kadar dinî inanışlar ile kültürel değerler de kıyafeti belirlemiştir. Giyim, insanın mevkiini, cinsiyetini, milliyetini, bölgesini, ait olduğu kabilesini, medeniyetini, inanç, duygu ve düşüncesini ortaya koyup belirlemektedir. Bu belirlemede önceleri başa giyilenlerin üste giyilenlerden daha önemli olduğu söylenebilir. Şapka, sarık, fes, kipalar ait olunan topluluk ve inançları hakkında fikir vermiştir (Arıç, 2006,s.142).

Anadolu'da giyimle uyum içinde kullanılan ve onu tamamladığı düşünülen başlıklar, giyilen giysilere göre renk, şekil ve doku bakımından farklılık gösteren ve kültürel farklılıkları taşıyan semboller haline dönüşerek önemli ve vazgeçilmez aksesuarlar haline gelmiştir. Saray hanımlarının, azınlıkların ve halka ait kadınların başlıklarındaki farklılıklar bu çeşitliliğe katkıda bulunmuştur. Anadolu devletlerinin görsel ve yazılı anlatımlarında başlıklara atıfta bulunulduğu görülmektedir (Saygılı ve Artaç, 2014,s.23).

Levni'nin Topkapı Sarayı Müzesi'nde bulunan H.2164 envanter numaralı Kıyafet Albümündeki minyatürlerden dönemin kadın başlıkları hakkında fikir sahibi olmak mümkündür. Resim 2.3.b. deKaranfilli Mendilli Kadın Tasviri detay resminde kadın figürün başından sırtına dökülen ince uzun saç örgülerinin zevkli bir başlıkla süslediği görülmektedir. Başın sağ tarafına doğru düşürülerek ucu kıvrılmış başlığın üzerinde kenarlı oyali bir yemeni bulunmaktadır. Yemeninin ucu başın açıkta kalan kısmında bağlanarak uçları aşağı sarkıtılmıştır.

Resim 2.3. a. Karanfilli Mendilli Kadın Tasviri Levni İmzalı, TSMK H2164 y.19a.

b. Detay (Yıldırım, 2019:69)

Geleneksel giysilerin tamamlayıcılarından olan başlıklar, hem giysiyi tamamlamakta hem de süslenme gereksinimini karşılamaktadır. Anadolu’da başlık giyimi bebeğin doğumu ile başlayıp, kadının ölümüne kadar süren, gelenek ve göreneklere göre değişiklik gösteren bir özelliğe sahiptir. Bu başlıklar kullananın arzusuna göre değil, geleneklerin öngördüğü şekilde düzenlenmektedir. Örneğin bir Türkmen ya da Yörük köyüne gidildiğinde kimin sözlü, kimin nişanlı, kimin dul olduğu başlığından ve giydiği renklerden anlaşılmaktadır. Anadolu’da bir genç kızın sözlenmesiyle yapılan "baş düzeni" sosyal statüsünü belirler ve evlilik, olgunluk, yaşlılık dönemlerinde bu önemini kesintisiz korur (Baysal, Kasap ve Kurt, 2008,s.256).

Anadolu kadın başlıkları, “bebe başlığı”, “genç kız başlığı”, “gelin başlığı”, “yeni evli kadın başlığı”, “çocuklu kadın başlığı”, “dul kadın başlığı”, “kırk yaşına varmış kadın başlığı”, “oğlu askere gitmiş ana başlığı”, “nene başlığı” gibi gruplara ayrılabilir. Anadolu giyiminde başlıkların süslenmesinde en sık olarak çiçek şekilleri, çiçek oyları ve motifleri kullanılmaktadır. Tüm giyim parçaları çiçeklerle süslüdür. Bu durum da Anadolu insanındaki çiçek zevkinin yükselişini göstermektedir (Tezcan, 1983,s.263)

2.6. Polonya Geleneksel Baş Süslemeleri ve Şapkaları Hakkında Genel Bilgiler

Polonya el sanatları, temel olarak elle ve basit aletler kullanılarak faydalı değerlere, sanatsal ve estetik niteliklere sahip, içinde yaratıldığı kültüre özgü temalar içeren ürünlerin küçük üretimi olarak tanımlanmaktadır. En önemi özelliklerinden biri de küçük ölçekli üretimlerdir. Polonya kırsalının tarihini ve kültürünü yansıtan el sanatları ahşap işleri, yapı işçiliği, çömlekçilik, demircilik, saraçlık, ayakkabıcılık, dokuma, bitkisel örücülük, örgü, nakış, giyim-terzilik, dantel yapımı, kehribar işleme, pipo yapımı, oyuncak yapımı gibi alanlara ayrılmaktadır (Kieljan, 2014,s.1-2).

El sanatlarının bir yansıması olan geleneksel giysiler topluluklarda, özellikle kırsal topluluklarda, sahibinin cinsiyeti, medeni durumu ve yaşını belirlemek; serveti, sosyal konumu hakkında bilgi vermek gibi işlevlere sahiptir. Geleneksel giysiler gündelik giyilenler ve şenlikler, bayramlar gibi özel günlerdegiyilenler olarak iki türdür. Geleneksel giysiler, giyen kişinin ait olduğu topluluğu, sahibinin etnik ve dini, etnografik özelliklerini gösteren bir işaretler dizisi olarak nitelendirilmektedir (Kroh,2017,s.3).

Geleneksel Polonya halk kostümleri bölgeye göre değişmektedir ancak genel olarak parlak renklidir ve nakışlarla süslenmiştir. Polonya geleneksel kıyafetleri bölgelere göre farklılık göstermektedir. Geleneksel giyimin tamamlayıcısı olan başlıklar, şapkalardan çiçek çelenklerine kadar çeşitlilik göstermektedir, kumaş renkleri büyük ölçüde değişmektedir ve

kostümün kökenine bağlı olarak önlükler, yelekler ve kurdeleler kullanılmaktadır. Polonya'nın halk kostümleri bazen hala düğünler, bayramlar gibi özel günlerde veya Polonya'nın en kırsal kesimlerinde eski nesillerin üyeleri tarafından giyilmektedir (Legierska, 2014).

Halk kostümlerinin genel amacı her gün giymek olduğu için temel özellikleri işlevsellik, kullanılabilirlik ve rahatlıktır. Geleneksel giysiler yazlık ve kışlık olmak üzere mevsimlere göre, sosyal statüye göre, Noel gibi dini bayramlar, yas ve düğün günlerine göre farklılık göstermektedir. Halk kostümü toplumdaki ekonomik, sosyal konum ve estetik çeşitliliğin bir yansımasıdır (Giemza,2016,s.9).

Geleneksel Polonya giysileri hakkındaki bilgiler üç temel kaynağa dayanmaktadır. Bunlar;halk kültürü araştırmacılarının materyallerinde ve yayınlarında yer alan bilgiler, müzelerde ve etnografik koleksiyonlarda yer alan kırsal kesimden19. yüzyılın sonlarında toplanan otantik köylü kıyafetleri ve görsel sanatçılar ve koleksiyoncular tarafından kırsal kıyafetler için hazırlanmış etnografik araştırma yazıları ve çizimler gibi açıklayıcı malzemelerdir(Brylak-Zaluska, 2017,s.6).

Polonya halk kültüründe geleneksel giysiler hem ait olunan topluluğun özelliklerini yansıtmaları ve hem de bayramlar gibi özel günlerde kullanımı gibi iki noktada önemli olduğu görülmektedir. Bu bağlamda geleneksel giysilerin belirli bir topluluğun gereksinimlerini karşılamak amacıyla oluşturulmuş bir işaretler ve kodlamalar sisteminden oluşan özel bir dili andırdığını söylemek yanlış olmayacaktır. Geçmişte kullanılan farklı türde başlıkların, kökleri büyümlü düşünceler ve dünyanın mitsel değerlendirmelerine dayanan çoklu anlamlara ve işlevlere sahip sembolik birer işaret olduğu söylenebilir. Polonya geleneksel kadın baş süslemelerinin halk kültüründeki iletişim dili incelendiğinde Polonya kültürünün en derin katmanları ve Polonya değerler sistemindeki değişim gözler önüne serilmektedir. Baş süslemeleri, kullanıcıları hakkında farklılıkları ortaya çıkardığı ve geçmişte sosyal hayatın, ahlaki ve ideolojik sistemin nasıl olduğu hakkında bilgi verdikleri için geleneksel Polonya giyiminin ayırt edici bir unsuru olarak görülmektedir. Baş süslemeleri onları kullananların genç bir kız mı, evli yetişkin bir kadın mı veya yaşlı bir çiftçi mi olduğu hakkında bir çok bilgiyi bizlere ulaştırmaktadır. Geleneksel baş süslemeleri incelendiğinde sadece görsel yönlerinden çok daha fazlasını ifade ettiği, geçmişin manevi dünyasını geleceğe aktaran bir işaret ve semboller dili olduğu söylenebilir (Holub,2013,s.25).

**Resim 2.4. Polonya Haritası Üzerinde Bölgelere Göre Polonya Geleneksel Giysileri
(Legierska, 2021)**

Polonya geleneksel başlıkları bölgeden bölgeye farklılık göstermektedir. Geleneksel baş süslemelerinde temel olarak boneler, kepler, hasır şapkalar, eşarplar, fularlar ve çiçekli taçların kullanıldığı görülmektedir. Kullanıcının yaşına, evli olup olmamasına göre başlıkların süslemeleri ve renkleri de değişmektedir. Boneler kullanıldığı bölgeye göre genellikle keten kumaştan veya dantel örgülerden yapılmaktadır. Başlıkların süslenmesinde tüller, cam boncuklar, nakışlar, kurdeleler, yapma çiçekler kullanılmaktadır. Ayrıca baş süslemelerinde baş iğneleri ve tokaların kullanıldığı görülmektedir (Ławicka, 2013,s.176).

Polonya geleneksel başlıklarında en özenli ve ihtişamlılarının gelin başlıkları olduğu görülmektedir. Örneğin Lublin bölgesine ait bir gelin başlığı örneğinde süslemenin zenginliği dikkat çekmektedir. Kırmızı bir bonenin yapay çiçekler ve yapraklarla süslenmesiyle elde edilen başlığın ön kısmında pilili kırmızı kurdele ve cam boncuklar bulunmaktadır. Başlığın arkasına yerleştirilen çiçek desenli kumaş kurdeleler, sırt üzerinden sarkıtılmak için uzun bırakılmıştır (Ławicka, 2013,s.176).

Resim 2.5. Lublin Bölgesine Ait Bir Gelin Başlığı (Lublin Müzesi)
(Ławicka, 2013,s.176)

2.6.1. Bölgelere Göre Polonya Geleneksel Baş Süslemelerinden Örnekler

2.6.1.1. Łowicz bölgesi

Polonya'nın folklor bölgeleri arasında en ünlü ve popüler bölgesinin, Łowicz bölgesi olduğu belirtilmektedir. Łowicz bölgesinde, gelenekler "Yaşayan folklor" şeklinde korunmakta ve özel günlerde sunulmaktadır. Bu özelliğiyle bölge Polonya temsilcisi olarak kabul edilebilir. Łowicz bölgesinde ağırlıklı olarak renkli ve karakteristik çiçek desenli folklorik kıyafetler kullanılmaktadır (Giemza, 2016,s.13).

Łowicz bölgesi geleneksel giyimini tamamlamak için kadınlar eşarplar kullanmışlardır. Hem bekar hem de evli kadınlar tarafından kullanılan bu şal eşarplar 75x75 cm ölçülerinde bir kare şeklindedir. Baş süslemesinde kullanılan eşarplar farklı şekilde bağlanmaktadır; çenenin altında bağlandığı gibi, başın arkasında bağlanarak omuzlara sarkıtılan eşarplar veya omuzlara alınan şallar şeklinde de kullanılmaktadır. Eşarplar keten, ipekli ve yünlü kumaşlardan yapılmakta üzeri çoğu zaman düz nakışla zengin bir şekilde süslenmektedir (Giemza, 2016,s.15).

Erkek giyiminde kullanılan geleneksel başlıklar ise, keçeden yapılan alçak tepeli dar kenarlı şapkalarlardır. Bu şapkaların kenarı,pullarla işlenmiş kadife şeritler, kurdeler, boncuklar ve rozetlerle süslenmiştir (Giemza, 2016,s.18).

Resim 2.6. Łowicz Bölgesi Geleneksel Baş Süslemeleri, Daria Giemza'nın Arşivinden(Giemza, 2016,s.18)

2.6.1.2. Kurpie bölgesi

Łowicz bölgesinden hemen sonra gelen Kurpie folkloru da , “yaşayan folklor” olarak tanımlanmaktadır. Bölgenin geleneksel kıyafetleri bayramlarda, kutlamalarda ve özel günlerde halen daha kullanılmaktadır. Kurpie bölgesi geleneksel giysileri bölgenin içerdiği iki ormanlık alan sebebiyle ‘ Yeşil Orman kıyafeti’ ve ‘Beyaz Orman kıyafeti’ olarak iki kısma ayrılmıştır (Giemza, 2016,s.30).

Yeşil Orman bölümünde Kurpie halkının hem günlük hem de bayram kıyafetleri keten ve yünlü ev dokumalarından yapılmıştır. Geleneksel kadın giysilerini süsleyen başlıklar medeni duruma bağlı olarak değişmiştir. Evli kadınlar alnı örten ve enseden bağlanan keten eşarplar kullanmışlardır. Bu eşarplar çoğunlukla naturalist desenlerle işlenerek süslenmiştir. Genç kızlar ise “ aln ” veya ‘kap’ olarak adlandırılan, kartondan yapılmış dışları siyah kadife ile kaplı uzun silindirik başlıklar takmışlardır. İçi pamuklu kanvas olan bu başlıkların kenarlarında dekoratif şeritler bulunmaktadır. Ayrıca çoğunlukla çiçekler ve kurdeler ile gösterişli bir şekilde dekore edilmişlerdir (Giemza, 2016,s.31).

Erkek geleneksel başlıkları sapı kesilmiş ters bir mantarı andırdığı için ‘mantar’ olarak adlandırılmıştır. Kahverengi yün keçeden yapılan bu şapkaların kenarı genellikle kırmızı kurdele ve kehribar tokalar ile süslenmiştir. Mantar şapkaların yanı sıra ardıç köklerinden örülmüş şapkaların da kullanıldığı belirtilmektedir (Giemza, 2016,s.34).

Resim 2.7. Kurpie ‘Yeşil Orman Bölgesi’ Geleneksel Genç Kız Baş Süslemeleri, Daria Giemza’nın Arşivinden (Giemza, 2016,s.32)

Resim 2.8. Kurpie ‘Yeşil Orman Bölgesi’ Geleneksel Erkek Başlığı, Daria Giemza’nın Arşivinden(Giemza, 2016,s.35)

Kurpie ‘Beyaz Orman Bölgesi’ geleneksel giyiminde de diğer folklor bölgelerinde olduğu gibi başlıklar önemli rol oynamaktadır. Bölgede kadınlar çoğunlukla “ salinówkami ” ismi verilen patiskadan ve yünlü kumaşlardan yapılmış eşarplar giymişlerdir. Bu eşarpların

yanı sıra tül den yapılmış işlemeli başlıklar da kullanılmıştır. “Kanatlı Kap” (Czepiec ze skrzydłami) olarak da adlandırılan bu tül başlıkların işlemelerinde yaygın olarak altı köşeli yıldız, köknar dalı ve geometric desenler kullanıldığı görülmektedir (Giemza, 2016,s.37).

Resim 2.9. Kurpie ‘Beyaz Orman Bölgesi’ Geleneksel Tül Kadın Başlığı(Giemza, 2016,s.37)

2.6.1.3. Krakov bölgesi

18. yüzyılın sonundan itibaren yaşanan tarihi olaylarla şekillenen Krakov bölgesi geleneksel giysileri de “ yaşıyan folklor” ün bir parçası olarak tanımlanmaktadır. Gösterişli Krakov geleneksel giysileri zamanla yaygınlaşarak ülkenin uzak köşelerine ulaşmıştır. Tarihi olaylar Krakov bölgesini ‘doğu’ ve ‘batı’ olarak iki kısma böldüğü için bölge folklorik giysileri buna göre incelenmiştir (Giemza, 2016,s.50).

Batı Krakov bölgesinde, medeni duruma ve mevsimlere bağlı olarak kadınların farklı başlıklar taktıkları, yaz aylarında eşarplardan vazgeçerek saçlarını çiçeklerle, tokalarla, ve rengarenk kurdelelerle ördükleri belirtilmektedir. Düğün törenlerinde evil kadınlar başlarına beyaz tül atkılar ile süslenen eşarplar takmışlardır. Bu tül atkılar başın etrafında döndürülerek başın üzerinde iki defa düğümlenerek dekoratif bir düğüm oluşturulmuştur.Ev hanımları yaz aylarında ipek ve tül den eşarplar, kış aylarında ise yünlü eşarplar kullanmışlardır. Gelin başlıkları ise yapay çiçeklerle süslenmiş sert tabanlı bir kepten oluşmaktadır. Kepin arkasından renkli ve işlemeli kurdeleler sallanmaktadır (Giemza, 2016,s.51-52).

(a)

(b)

Resim 2.10. Batı Krakov Bölgesi Kadın Başlıkları, (a) Tül Süslemeli Eşarp (b) Gelin Başlığı(Giemza, 2016,s.51)

Batı Krakov bölgesi erkek geleneksel giysileri Polonya halk kostümleri arasında en tanınmışlardan biri olarak tanımlanmaktadır. Geleneksel giysileri tamamlayan katlanmış, köşeli başlıkların Polonya kültüründe çok ünlü olduğu görülmektedir. Kırmızı kumaştan başlığın dört köşesi dikilerek adeta boynuz görünümü verilmiştir. Başlığın kenar kısmında kalın siyah bir bant bulunmaktadır. Başlık bir bekar tarafından giyildiğinde başlığın sağ tarafı bir demet tavus kuşu tüyü ve omuza düşen kırmızı veya renkli kurdelelerle süslenirdi (Giemza, 2016,s.55-56).

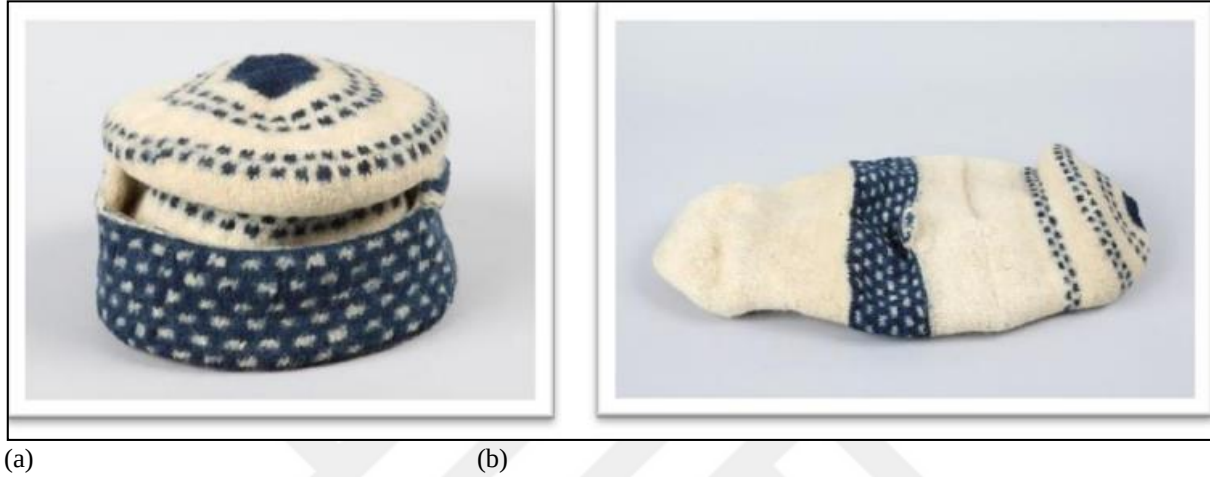
Resim 2.11. Batı Krakov Bölgesi Erkek Başlığı(Giemza, 2016,s.55)

Doğu Krakov Bölgesinde de kadınlar eşarpları baş süslemelerinde kullanmışlardır. Baskılı veya dokuma desenli keten veya yün kumaştan yapılan eşarplar genellikle beyaz veya kırmızı renkte kullanılmıştır. Ayrıca özel günlerde çiçekli taçlar ile geleneksel giyimlerini tamamlamışlardır. Geçmişte bu çiçekli taçlar küçük, sarı çiçekler ve saplarından örülmekteyken günümüzde yapay çiçekler, metal plakalar ve kurdeleler kullanılarak yapılan çiçekli taçlar kullanılmaktadır (Giemza, 2016,s.61).

Resim 2.12. Doğu Krakov Bölgesi Kadın Başlıkları, (a) Eşarplar (b)Çiçekli Taç (Giemza, 2016,s.61)

Doğu Krakov Bölgesi geleneksel erkek giyiminde yaygın olarak, “Magierka” adı verilen kep şeklinde örgü başlıklar kullanılmıştır. “Magierka”lar genel olarak beyaz zemin üzerine kırmızı veya mavi iplerle desen yapılarak örülmüştür. Bu kep şeklinde başlıkların yanı sıra Batı Krakov bölgesinde kullanılan kırmızı keçeden katlanmış, köşeli başlıklar da kullanılmıştır. Doğu Krakov bölgesinde bu başlıklar da tavus kuşu tüyleri ve çiçekler ile süslenmiştir (Giemza, 2016,s.63).

Resim 2.13. “Magierka” , Doğu Krakov Bölgesi Erkek Başlığı, (a) Başlığın Katlanmış Hali(b)Başlığın Açık Hali(Giemza, 2016,s.65)

2.7. İlgili Araştırmalar

Önder, Abacı ve Kamaraj (2009), “ Müzelerin Eğitim Amaçlı Kullanımı Projesi: İstanbul Arkeoloji Müzesi’ndeki Marmara Örnekleme” isimli çalışmada beşinci sınıf öğrencilerinin ‘İstanbul’da tarih boyunca yaşamış olan farklı uygarlıkların giyim tarzları ve farklı işlevlerini’ müze eğitimi ile öğrenebilmeleri amaçlanmıştır. Bu amacın gerçekleştirilmesine yönelik olarak eğitimsel hedefler belirlenerek projedeki uygulamalar gezi öncesi, gezi ve gezi sonrası olmak üzere üç aşamada gerçekleştirilmiştir. Bu uygulamalar çeşitli derslerde yapılan kompozisyon yazma, drama, çalışma sayfası, sanat eğitimi, öykü tamamlama gibi öğretim yöntem ve tekniklerini içermiştir. Örnekleme oluşturan 5. sınıf öğrencileri ile ‘İstanbul Arkeoloji Müzesi’ ziyaret edilmiştir. Uygulanan programın etkililiğini ölçmek amacıyla deney-kontrol gruplu deneme modeli oluşturulmuştur. Araştırmacılar tarafından hazırlanan ‘Müzelerin Eğitim Amaçlı Kullanımı Değerlendirme Formu’ deney-kontrol gruplarına ön test-son test olarak uygulanmıştır. Anket sonuçları değerlendirildiğinde yapılan istatistiksel analizlere göre, deney grubu öğrencilerinin kontrol grubu öğrencilerinden “Arkeoloji Müzesi ile ilgili bilgi düzeyi” ve araştırmanın temasını oluşturan “giysilere ilişkin

bilgi düzeyleri” açısından daha başarılı oldukları bulunmuştur. Programın farklı temalarla, farklı yaş grubu çocukları ile çalışılması önerilmiştir.

Sert (2017), “ Zihinsel Engelli Çocuklara Yönelik Müze Ziyaretinin Değerlendirilmesi: Bir Uygulama Örneği” isimli doktora tezinde, zihinsel engelli çocuklara yönelik gerçekleştirilen programlı bir müze ziyaretinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu genel amaç doğrultusunda zihinsel engelli çocuklarla Ankara Rahmi Koç Müzesi’ne gerçekleştirilen programlı müze ziyaretinde çocukların mevcut bilgileri, ziyaret sonrası bilgi anlamındaki gelişimleri, müze ziyareti sırasındaki bilgi, beceri ve tutum düzeyleri, müze ziyareti sonrası müzeye ve ziyarete yönelik tutumları, müze ziyareti sonrası zihinsel engelli çocukların görsel algı ve resimsel ifade düzeylerinde meydana gelen değişimleri değerlendirilmiş ve müzede öğrenmenin zihinsel engelli çocuklar üzerinde son derece etkili olduğu görülmüştür. Çalışmada, müze ziyareti öncesi ve sonrası öğrenci tutumlarını belirleyen gözlem formları , “ müze ziyareti rehberi”, ve “ müze ziyareti gözlem formu ” na ayrıntılı olarak yer verilmiş bu formlardan elde edilen sonuçlar değerlendirilmiştir. Çalışma müzelerimizde engelli bireylere yönelik etkinliklerin arttırılması ve engelli çocukların eğitim-öğretim süreçlerinde görev alan eğitimcilerin programlı müze ziyaretlerini önem vermesi gerekliliğini vurgulamaktadır.

Turan (2019), “ Kuzey Makedonya Cumhuriyeti Geleneksel Kadın Giyimi ” isimli doktora tezinde, Kuzey Makedonya’ da XIX. yüzyıl ve XX. yüzyılın başına ait geleneksel Türk kadın giysilerini tespit etmek, malzeme, desen, renk, süsleme tekniği açısından inceleyip belgeleyerek kültürel mirasa katkıda bulunmak ve yok olmaya yüz tutmuş giyim kültürünün yaşatılması amaçlanmıştır. Bu amaçla Makedonya’da 6 müzede ve Türkiye’de de 3 müzede geleneksel kadın giysileri, kullanılan gereç, renk desen ve kompozisyon özellikleri açısından incelenerek yeni tasarımlarda kaynak olarak kullanılmıştır.

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme açıklanarak, araştırmada verilerin toplanması ve analizi için kullanılan yöntemler hakkında bilgi verilmektedir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Varşova Etnografya Müzesinde bulunan geleneksel baş süslemelerinin malzeme, teknik, renk ve kompozisyon özelliklerini incelemek; Varşova Etnografya Müzesinde gerçekleştirilen müze etkinliklerinde geleneksel baş süslemelerinin nasıl yer aldığı ve tanıtıldığını belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bu araştırma, tarama modeli biçiminde betimsel nitelikli bir araştırmadır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, Varşova Etnografya Müzesinde bulunan baş süslemeleridir. Müzede bulunan baş süslemelerinden evreni örnekleyecek şekilde, malzeme, teknik ve kompozisyon-model özellikleri dikkate alınarak seçilen 126 adet baş süslemesi araştırmanın örneklemini oluşturmuştur.

3.3. Verilerin Toplanması

Bu araştırmada ağırlıklı olarak tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelinden ise genel tarama modeli kullanılarak var olan durumun kendi koşulları içinde tanımlanması amaçlanmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2005,s.46).Betimsel çalışma modeli ve nitel araştırma tekniklerinden gözlem yöntemi uygulanan bu araştırmanın amacı doğrultusunda Milli Kütüphane, Gazi Üniversitesi Kütüphanesi ve internet ortamında yapılan literatür taraması sonucunda elde edilen bilgiler kapsamında araştırmanın kavramsal çerçevesi oluşturulmuştur. Araştırma kapsamında, yabancı kaynaklardan çeviriler ve internet üzerinden araştırmalar ile Polonya geleneksel el sanatları, geleneksel giyim- kuşam ve baş süslemeleri hakkında okumalar ve incelemeler yapılmıştır.

2021 yılı yaz döneminde Varşova Etnografya Müzesi yetkililerine elektronik posta aracılığıyla ulaşılarak çalışma hakkında bilgilendirme yapılmış ve gerekli izinler alınmıştır.

Müze Etnografik Yönetim Kurulu Başkanı Küratör Agnieszka Grabowska ve Müze Eğitim Departmanından Aleksander (Bratek) Robotycki ile yapılan yazılı görüşmeler sonucunda araştırma için gerekli bilgiler alınmıştır. Araştırmacı tarafından 2022 Ağustos ayında Varşova Etnografya Müzesi'ne gerçekleştirilen ziyarette galerilerde sergilenen geleneksel baş süslemeleri ve müzenin ‘‘ ocuklar İçin Müze’’ bölümü incelenerek müze yetkilileri ile görüşülmüştür.

Müze Eğitim Departmanından ve müzenin internet sayfasından edinilen bilgiler doğrultusunda,Varşova Etnografya Müzesinde bulunan geleneksel baş süslemelerinin yetişkinler ve çocuklar için müze eğitim etkinliklerinde nasıl kullanıldığı incelenerek yorumlanmıştır. Araştırmada, Prof. Dr. Bekir Onur'un yayına hazırladığı Greenhill'in (1999)Müze ve Galeri Eğitimi kitabı gibi müze eğitimi konusunda bilimsel çalışmalar temel alınmıştır.

Bu araştırmanın materyalini Varşova Etnografya Müzesinde bulunan 126 adet baş süslemesi eser oluşturmaktadır. 126 adet baş süslemesinin, 45 tanesi galerilerde sergilenmekte olup 81 adet baş süslemesinin envanter bilgileri ve görselleri müze yetkilileri tarafından paylaşılmıştır. Galerilerde sergilenen 45 adet baş süslemesinin fotoğrafları müze politikaları gereği vitrin dışından elde edilmiştir.

Araştırmada baş süslemelerinin incelenmesi ve analizinde, Lale  zder (1995) İç Anadolu Bölgesi Geleneksel Kadın Başlıkları ve çeşitli özellikleri başlıklı doktora tezi, Lale  zder (1999) İç Anadolu Bölgesi Geleneksel Kadın Başlıkları kitabı ve uzman görüşleri esas alınmıştır.

Araştırmanın materyalini oluşturan 126 adet baş süslemelerinin malzeme, teknik, renk ve kompozisyon özelliklerini belirlemek amacıyla uzman kişilere danışılarak ve bu konuda yapılmış olan çalışmalar incelenerek hazırlanan ürün bilgi formları kullanılmıştır.

Müze yönetiminin izniyle paylaşılan envanter bilgileri ve görseller ürün bilgi formlarına aktarılmıştır. Bilgi formlarına tez çalışmasının ‘‘Bulgular’’ bölümünde yer verilmiştir. Yapılması planlanabilecek çalışmalara kaynaklık etmesi amacıyla, müzede sergilenen baş süslemelerinin hangi geleneksel giysi ile kullanıldığı bilgi formlarına aktarılmıştır.

3.4. Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Araştırma sırasında,‘‘Varşova Etnografya Müzesinde bulunan baş süslemelerinin müze eğitimi etkinliklerinde nasıl yer aldığı’’ sorusuna cevap aranmıştır . Müze Eğitim Departmanı

ile yapılan görüşmeler, araştırmacının müze ziyareti sırasında gözlemleri ve internet ortamındaki bilgilerin incelenmesi sonucunda elde edilen bilgiler araştırmanın “Bulgular” kısmında sunulmuştur. Varşova Etnografya Müzesinde gerçekleştirilen müze eğitimi etkinlikleri hakkındaki bulgular; Müze Dersleri, Çevrim İçi Eğitim, Çevrim İçi Eğitim Sergileri, İş Birliği ve Ortaklıklar Çerçevesinde Uygulanan Projeler, Müze Etkinlikleri ve Müze Blog Sayfası başlıkları altında sunulmuştur.

Araştırma sırasında elde edilen bilgiler doğrultusunda 2022 yılında Ordu Aybastı Hacıosmanlı Özel Eğitim Uygulama Okulu 11. Sınıf öğrencileri ile Ankara Etnografya Müzesi Sanal Gezisi etkinliği planlanarak uygulanmıştır. 2025 yılında Tokat Niksar Özel Eğitim Uyguma Okulu 3. Kademe öğrencileri ile İş Uygulama dersi kapsamında Tokat Şehir Müzesi Gezisi etkinliği planlanarak uygulanmıştır.

Araştırmanın materyalini oluşturan 126 adet baş süslemesi ‘Zemin’ ve ‘Süsleme (Aksesuar)’ olarak iki ayrı kısımda incelenmiştir. Baş süslemelerinin malzeme, teknik, renk ve kompozisyon özellikleri ürün bilgi formları ile belirlenmiştir. Baş süslemelerinin analizinde bu konuda yapılan bilimsel araştırmalar ve uzman görüşleri esas alınmıştır. Ürün bilgi formu çalışmanın “Ekler” bölümüne sunulmuştur.

Araştırmanın amacına göre hazırlanan ürün bilgi formlarından elde edilen veriler malzeme, teknik, renk ve kompozisyon özelliklerine göre istatistiksel yöntemle değerlendirilmiş ve tablolaştırılarak yorumlanmıştır.

4. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırma sırasında toplanan bilgileri yorumlayabilmek için ürün bilgi formlarından elde edilen verilerin analizleri yer almaktadır. Bölümün ikinci kısmında ise, müze eğitimi etkinliklerinin incelenmesi sonucu elde edilen veriler bulunmaktadır. Araştırmanın amacına göre hazırlanan ürün bilgi formlarından elde edilen veriler malzeme, teknik, renk ve kompozisyon özelliklerine göre istatistiksel yöntemle değerlendirilmiş ve tablolastırılarak yorumlanmıştır.

4.1. Ürün Bilgi Formlarından Elde Edilen Sonuç ve Yorumlar

Bu bölümde araştırma sırasında toplanan bilgileri anlamlı hale getirmek için ürün bilgi formlarında yer alan verilerin, malzeme, teknik, renk ve kompozisyon özelliklerine göre analizleri yer almaktadır.

Varşova Etnografya Müzesi'nde bulunan baş süslemelerinden kompozisyon-model ve malzeme özellikleri dikkate alınarak seçilen 126 adet geleneksel baş süslemesi incelenerek ürün bilgi formları ile analizleri yapılmıştır.

Ürün analizlerinde baş süslemeleri, 'Zemin' ve 'Süsleme (Aksesuar)' olarak iki ayrı kısımda incelenmiştir. Analizi yapılan baş süslemeleri ve şapkaların malzeme, teknik, renk ve kompozisyon-model özelliklerinin frekansları (f) belirlenerek yüzdeleri (%) hesaplanmıştır. Belirlenen bu değerler tablolar halinde ifade edilerek yorumlanmıştır.

4.1.1. Varşova Etnografya Müzesi'nde İncelenen Baş Süslemelerinin Gruplandırılmasıyla İlgili Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde Varşova Etnografya Müzesi'nde bulunan baş süslemelerinden ürün analizi yapılan 126 adet baş süslemesi kadın, erkek ve çocuk şapkaları olarak gruplandırılmıştır.

Tablo 4.1. Varşova Etnografya Müzesi'nde İncelenen Kadın, Erkek ve Çocuk Baş Süslemelerinin Dağılımı

Şapka Türü	f	%
Kadın	78	61,9
Erkek	43	34,1
Çocuk	5	4
Toplam	126	100

Tablo 4.1 incelendiğinde, analizi yapılan 126 adet baş süslemesinden %61,9’ unun kadın, %34,1’inin erkek ve %4’ünün de çocuk baş süslemesi olduğu görülmektedir.

Bu sonuca göre müzede ağırlıklı olarak kadın baş süslemeleri sergilenmektedir.

4.1.2. Varşova Etnografya Müzesi’nde İncelenen Baş Süslemelerinde Kullanılan Malzeme ile İlgili Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde Varşova Etnografya Müzesi’nde bulunan baş süslemelerinden ürün analizi yapılan 126 adet baş süslemesinde kullanılan malzemeler incelenerek gruplandırılmıştır. Gruplandırma şapkanın ‘Zemin’ ve ‘Süsleme (aksesuar)’ kısımları için iki ayrı şekilde yapılmıştır. Gruplandırma sırasında birden fazla malzemeyle yapılmış olan ürünlerde ağırlıklı olarak kullanılan malzemeler göz önünde bulundurulmuştur.

Tablo 4.2. Varşova Etnografya Müzesi’nde İncelenen Kadın,Erkek veÇocuk Baş Süslemelerinin“Zemin” Kısımında Kullanılan Malzemeye Göre Dağılımı

	Kadın		Erkek		Çocuk	
Malzeme (Zemin)	f	%	f	%	f	%
Kumaş Özelliği Gösteren Malzemeler						
Pamuklu Kumaş	24	30,8	1	2	1	20
Yünlü Kumaş	11	14,1	-	-	3	60
Keten Kumaş	2	2,6	1	2	-	-
Hasır (Sentetik / Doğal)	-	-	18	43	1	20
Kadife Kumaş	7	8,9	-	-	-	-
Saten Kumaş	2	2,6	-	-	-	-
İpekli Kumaş	1	1,3	-	-	-	-
Tül	18	23	-	-	-	-
Kurdele	1	1,3	-	-	-	-
FötrveyaKeçe	2	2,6	15	35	-	-
Kumaş Özelliği Göstermeyen Malzemeler						
Çiçek Teli	4	5,1	-	-	-	-
Kürk	-	-	1	2	-	-
İp (Yün, pamuklu ip, kenavir vb)	6	7,7	1	2	-	-
Bambu	-	-	5	12	-	-
Metal alaşım	-	-	1	2	-	-
Toplam	78	100	43	100	5	100

Tablo 4.2 incelendiğinde ürün analizi yapılan 78 adet kadın baş süslemesinin yapımında% 30,8 ile ağırlıklı malzeme olarak pamuklu kumaş kullanıldığı görülmektedir. Kadın baş süslemelerinin zemin kısmında kullanılan diğer malzemeler; % 23 tül kumaş, %14,1 yünlü kumaş, %8,9 kadife kumaş, %7,7 ip (yün, pamuklu ip, kenavir vb), %5,1 çiçek teli, %2,6 keten kumaş, %2,6 saten kumaş, %2,6 fötr veya keçe, %1,3 ipekli kumaş ve %1,3’lük oranla kurdele olduğu görülmektedir.

Ürün analizi yapılan 43 adet erkek baş süslemesi yapımında %18 ile ağırlıklı malzeme olarak sentetik veya doğal hasır kullanıldığı görülmektedir. Erkek baş süslemelerinin zemin kısmında kullanılan diğer malzemeler; %15 fotr veya keçe kumaş, %5 bambu, %1 yünlü kumaş, %1 keten kumaş, %1 kürk, %1 ip (yün, pamuklu ip, kenevir vb) ve %1'lik oranla metal alaşım olarak tespit edilmiştir

Ürün analizi yapılan 5 adet çocuk baş süslemesinin yapımında zemin olarak %60'lık yünlü kumaş, % 20 pamuklu kumaş ve %20 hasır (sentetik veya doğal) kullanıldığı tespit edilmiştir.

Bu sonuca göre analizi yapılan kadın, erkek ve çocuk baş süslemelerinin zemininde en çok pamuklu kumaş, yünlü kumaş, sentetik veya doğal hasır ve tül kullanıldığı söylenebilir.

Tablo 4.3. Varşova Etnografya Müzesi'nde İncelenen Kadın, Erkek ve Çocuk Baş Süslemelerinin 'Süsleme (Aksesuar)'Kısımında Kullanılan Malzemeye Göre Dağılımı

Malzeme (Süsleme (Aksesuar))	Kadın		Erkek		Çocuk	
	f	%	f	%	f	%
Pamuklu Kumaş	4	5,1	-	-	-	-
Keten kumaş	1	1,3	-	-	-	-
Püskül	17	21,8	-	-	3	60
Kurdele	12	15,4	3	6,9	-	-
Kumaş şerit	2	2,6	3	6,9	-	-
Kordon/Fisto/Biye şerit	1	1,3	2	4,7	-	-
Hasır şerit	-	-	5	11,6	-	-
Metal şerit	-	-	1	2,3	-	-
Tül	10	12,8	-	-	-	-
Tüy	-	-	4	9,3	-	-
Kürk	-	-	1	2,3	-	-
Keçe	-	-	-	-	-	-
Deri	-	-	2	4,7	-	-
Yapma çiçek	11	14,1	2	4,7	-	-
Hazır malzemeler(Boncuk,pul, inci, stras, metaller vb.)	-	-	-	-	-	-
Örgü ve işleme süslemeler	11	14,1	2	4,7	-	-
Boya	-	-	4	9,3	-	-
Süsleme kullanılmayan	9	11,5	14	32,6	2	40
Toplam	78	100	43	100	5	100

Tablo 4.3 incelendiğinde ürün analizi yapılan 78 adet kadın baş süslemesinde kullanılan süslemelerin yapımında ağırlıklı malzeme olarak %21,8'lik oranla püskül kullanıldığı, ikinci en çok kullanılan malzemenin ise %15,4'lük oranla kurdele olduğu görülmektedir. Kadın baş süslemelerinin geri kalanında ise, %14,1 yapma çiçek, %14,1 örgü ve işleme süslemeler, %12,8 tül, %5,1 pamuklu kumaş, %2,6 kumaş şerit, %1,3 keten kumaş, %1,3 kordon (Fisto, biye, şerit vb) kullanıldığı, %11,5'inde ise süsleme kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Ürün analizi yapılan 43 adet erkek baş süslemesinde yer alan süslemelerin yapımında ağırlıklı malzeme olarak %11,6'lık oranla hasır şerit olduğu,%9,3 tüy ve %9,3 boya ile yapılan süslemelerin ikinci sırada yer aldığı görülmektedir.Erkek baş süslemelerinin geri kalanında süsleme olarak %6,9 kurdele, %6,9 kumaş şerit, %4,7 Kordon (fisto, biye şerit), %4,7 deri, %4,7 yapma çiçek, %4,7 örgü ve işleme süslemeler, %2,3 metal şerit ve %2,3 oranla kürk kullanıldığı tespit edilmiştir. Erkek baş süslemelerinin %32,6'sında süsleme kullanılmamıştır.

Ürün analizi yapılan 5 adet çocuk baş süslemesinin %60'ında süsleme olarak püskül kullanıldığı,%40'ında ise süsleme kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Bu sonuca göre analizi yapılan kadın, erkek ve çocuk baş süslemelerinde, süsleme malzemesi olarak en çok püskül, hasır şerit, kurdele, tüy ve boya ile yapılan süslemeler kullanılmıştır.

4.1.3.Varşova Etnografya Müzesi'nde İncelenen Baş Süslemelerinde Kullanılan Yapım Teknikleri ile İlgili Bulgular

Çalışmanın bu kısmında Varşova Etnografya Müzesi'nde incelenen baş süslemelerinde kullanılan yapım teknikleri incelenerek gruplandırılmıştır. Gruplandırma şapkanın 'zemin' ve "süsleme (aksesuar)" kısımları için iki ayrı şekilde yapılmıştır. Bu gruplandırma sırasında birden fazla yapım tekniği kullanılan ürünlerde ağırlıklı olarak kullanılan yapım tekniği göz önünde bulundurulmuştur.

Tablo 4.4. Varşova Etnografya Müzesi'nde İncelenen Kadın,Erkek ve Çocuk Baş Süslemelerinin 'Zemin' Kısımında Kullanılan Şapka Yapım Tekniğine Göre Dağılım

	Kadın		Erkek		Çocuk	
Yapım Teknikleri(Zemin)	f	%	f	%	f	%
Dokuma Tekniği	22	28,2	-	-	4	80
Kalıp üzerinde şekillendirme	6	7,7	18	41,9	-	-
Hasır örme	-	-	22	51,2	1	20
Dolgu malzemesi ile şekillendirme	1	1,3	-	-	-	-
Parçalı kalot dikme	23	29,5	1	2,3	-	-
Dikiş teknikleri ile kumaşı şekillendirme	11	14,1	-	-	-	-
İşleme Tekniği	4	5,1	-	-	-	-
Kumaş kaplama	5	6,4	-	-	-	-
Örgü (Şiş, tığ vb.)	6	7,7	1	2,3	-	-
Kalıba döküm	-	-	1	2,3	-	-
Toplam	78	100	43	100	5	100

Tablo 4.4 incelendiğinde ürün analizi yapılan 78 adetskadın baş süslemesinin "zemin" kısmında şapka yapım tekniklerinden %29,5'likoranla ağırlıklı olarak parçalı kalot dikme

teknığının kullanıldığı görülmektedir. %28,2’lik oranla dokuma tekniğinin ikinci en çok kullanılan teknik olduğu tespit edilmiştir. Kadın baş süslemelerinin “zemin” kısmında kullanılan diğer tekniklerin oranları; %14,1 dikiş teknikleri ile kumaş şekillendirme, %7,7 kalıp üzerinde şekillendirme, %7,7 örgü (şiş, tığ vb) teknikleri, %6,4 kumaş kaplama, %5,1 işleme tekniği ve %1,3 dolgu malzemesi ile şekillendirme olduğu görülmektedir.

Ürün analizi yapılan 43 adet erkek baş süslemesinde %51,2’lik oranla hasır örme tekniğinin zeminin yapımında kullanıldığı görülmektedir. İkinci en çok kullanılan şapka yapım tekniği ise,%41,9’ luk oranla kalıp üzerinde şekillendirmedir.

Ürün analizi yapılan 5 adet çocuk baş süslemesinin %80’inin yapımında dokuma tekniğinin, %20’sinin yapımında ise hasır örme tekniğinin kullanıldığı görülmektedir.

Bu sonuca göre analizi yapılan kadın, erkek ve çocuk baş süslemelerinin zemininde en çok bağlama, kalıp üzerinde şekillendirme, hasır örme ve parçalı kalot dikme tekniklerinin kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 4.5. Varşova Etnografya Müzesi’nde İncelenen Kadın,Erkek ve Çocuk Baş Süslemelerinin ‘Süsleme (Aksesuar)’ Kısmında Kullanılan Yapım Tekniğine Göre Dağılımı

Malzeme (Süsleme (Aksesuar))	Kadın		Erkek		Çocuk	
	f	%	f	%	f	%
Dikiş teknikleri ile kumaş şekillendirme	9	11,5	-	-	-	-
Hazır malzeme ile süsleme	17	21,8	14	32,5	-	-
Makrome örgü	15	19,2	-	-	3	60
Tığ örgü tekniği	9	11,5	-	-	-	-
Parçalı kalot dikme	1	1,3	-	-	-	-
İşleme tekniği	13	16,7	3	7	-	-
Dolgu malzemesi ile şekillendirme	1	1,3	-	-	-	-
Dokuma tekniği	1	1,3	-	-	-	-
Bağlama tekniği	1	1,3	2	4,7	-	-
Boyama tekniği	2	2,6	4	9,3	-	-
Hasır örme teknikleri	-	-	4	9,3	-	-
Deri yüzey süsleme teknikleri	-	-	2	4,7	-	-
Süsleme kullanılmayan	9	11,5	14	32,5	2	40
Toplam	78	100	43	100	5	100

Tablo 4.5 incelendiğinde ürün analizi yapılan 78 adet kadın baş süslemesinin “süsleme” kısmında %21,8’lik oranla hazır malzeme ile süsleme tekniğinin en çok kullanılan teknik olduğu görülmektedir. Baş süslemelerinin süsleme kısımlarında, %19,2’lik oranla makrome örgü tekniğinin ikinci en çok kullanılan teknik olduğu tespit edilmiştir. Baş süslemelerinin geri kalanında %16,7 işleme tekniği, %11,5 dikiş teknikleri ile kumaş şekillendirme, %11,5 tığ örgü tekniği, %2,6 boyama, %1,3 dolgu malzemesi ile şekillendirme, %1,3 parçalı kalot

dikme, %1,3 bağlama ve %1,3 dokuma tekniklerinin kullanıldığı görülmektedir. Kadın baş süslemelerinin %11,5’inde süsleme kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Ürün analizi yapılan 43 adet erkek baş süslemesinde ağırlıklı olarak %32,5’lik oranla hazır malzeme ile süsleme tekniğinin süsleme yapımında kullanıldığı görülmektedir. İkinci en çok kullanılan süslemeyapım tekniği ise,%9,3’lük oranla hasır örme teknikleri ve boyama teknikleridir. Erkek baş süslemelerinin geri kalanında %7 oranla işleme tekniğinin, %4,7 ile bağlama tekniği ve %4,7 ile deri yüzey süsleme tekniklerinin kullnıldığı, %32,5’inde “süsleme (aksesuar)”kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Ürün analizi yapılan 5 adet çocuk baş süslemesinin %60’ının “süsleme (aksesuar)”yapımında makrome örgü tekniğinin kullanıldığı görülmektedir. Çocuk baş süslemelerinin %40’ında “süsleme (aksesuar)” kullanılmamıştır.

Bu sonuca göre analizi yapılan kadın, erkek ve çocuk baş süslemelerinde, en çok hazır malzeme ve makrome örgü teknikleri ile süsleme tekniklerinin kullanıldığı görülmektedir.

4.1.4.Varşova Etnografya Müzesi’nde İncelenen Baş Süslemelerinde Kullanılan Renkler ile İlgili Bulgular

Çalışmanın bu kısmında Varşova Etnografya Müzesi’nde incelenen baş süslemelerinde kullanılan renkler incelenerek gruplandırılmıştır. Gruplandırma şapkanın ‘zemin’ ve ‘süsleme’ kısımları için iki ayrı şekilde yapılmıştır. Gruplandırma sırasında birden fazla renk içeren ürünlerde ağırlıklı olarak kullanılan renkler göz önünde bulundurulmuştur.

Tablo 4.6. Varşova Etnografya Müzesi’nde İncelenen Kadın, Erkek ve Çocuk Baş Süslemelerinin ‘Zemin’ Kısımında Kullanılan Renklere Göre Dağılımı

Renk (Zemin)	Kadın		Erkek		Çocuk	
	f	%	f	%	f	%
Beyaz/Krem	41	52,6	7	16,3	1	20
Kahverengi	13	16,7	17	39,5	-	-
Siyah	3	3,8	14	32,6	-	-
Kırmızı/Pembe	6	7,7	-	-	2	40
Mavi/Lacivert	4	5,1	-	-	-	-
Sarı/Turuncu	3	3,8	4	9,3	1	20
Gri	1	1,3	1	2,3	-	-
Yeşil	5	6,4	-	-	1	20
Bordo	1	1,3	-	-	-	-
Yavruağzı	1	1,3	-	-	-	-
Toplam	78	100	43	100	5	100

Tablo 4.6 incelendiğinde ürün analizi yapılan 78 adetskadın baş süslemesinin “zemin” kısmında %52,6’lık oranla ağırlıklı olarak beyaz/krem rengin kullanıldığı görülmektedir. Baş

süslemelerinde %16,7'lik oranla kahverenginin ikinci en çok kullanılan renk olduğu görülmektedir. Geriye kalan kadın baş süslemelerinin zemin kısmında kullanılan renk dağılımı; %7,7 kırmızı/pembe, %6,4 yeşil, %5,1 mavi/lacivert, %3,8 siyah, %3,8 sarı/turuncu, %1,3 gri, %1,3 bordo ve %1,3 ile yavruağzı olarak belirlenmiştir.

Ürün analizi yapılan 43 adet erkek baş süslemesinde %39,5'lik oranla en çok kahverenginin zemin kısmında kullanıldığı görülmektedir. İkinci en çok kullanılan rengin ise, %32,6'lık oranla siyah olduğu görülmektedir. Erkek baş süslemelerinde %16,3 beyaz/krem, %9,3 sarı/turuncu ve %2,3 oranla gri renklerinin kullanıldığı tespit edilmiştir.

Ürün analizi yapılan 5 adet çocuk baş süslemesinin %40'ının zemin kısmında kırmızı rengin kullanıldığı görülmektedir. Çocuk baş süslemelerinin %20'sinde beyaz/krem, %20'sinde sarı/turuncu ve %20'sinde yeşil renklerinin kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu sonuca göre analizi yapılan kadın, erkek ve çocuk baş süslemelerinin, zemin kısmında en çok beyaz/krem, kahverengi, siyah ve kırmızı renklerinin kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 4.7. Varşova Etnografya Müzesi'nde İncelenen Kadın, Erkek ve Çocuk Baş Süslemelerinin 'Süsleme (Aksesuar)'Kısımında Kullanılan Renklere Göre Dağılımı

	Kadın		Erkek		Çocuk	
Renk (Süsleme (Aksesuar))	f	%	f	%	f	%
Beyaz/Krem	23	30	3	7	1	20
Kahverengi	6	7,7	7	16,2	-	-
Siyah	2	2,6	6	14	-	-
Kırmızı/Pembe	22	28	6	14	1	20
Mavi/Lacivert	3	3,8	1	2,3	-	-
Sarı/Turuncu	4	5	2	4,7	-	-
Gri	2	2,6	2	4,7	-	-
Yeşil	4	5	1	2,3	1	20
Mor	-	-	1	2,3	-	-
Bordo	3	3,8	-	-	-	-
Süsleme kullanılmayan	9	11,5	14	32,5	2	40
Toplam	78	100	43	100	5	100

Tablo 4.7 incelendiğinde ürün analizi yapılan 78 adettaki kadın baş süslemesinin “süsleme” kısmında %30'luk oranla ağırlıklı olarak beyaz ve krem renklerinin kullanıldığı, %28'lik oranla kırmızı ve pembe renklerinin ise ikinci en çok kullanılan renkler olduğu görülmektedir.

Kadın baş süslemelerinin geri kalanındaki renk dağılımının %7,7 kahverengi, %5 sarı/turuncu, %5 yeşil, %3,8 mavi/lacivert, %3,8 bordo, %2,6 siyah ve %2,6 gri şeklinde olduğu tespit edilmiştir. Kadın baş süslemelerinin %11,5'inde süsleme kullanılmadığı görülmüştür.

Ürün analizi yapılan 43 adet erkek baş süslemelerinin süsleme kısmında %16,2'lik oranla kahverengi renginin ağırlıklı olarak kullanıldığı görülmektedir. Siyah ve kırmızı/pembe renklerinin %14'lük oranlarla ikinci sıradaki en çok kullanılan renkler olduğu tespit edilmiştir. Geriye kalan renk dağılımının %7 beyaz/krem, %4,7 sarı/turuncu, %4,7 gri, %2,3 mavi/lacivert, %2,3 yeşil ve %2,3 mor şeklinde olduğu, baş süslemelerinin %32,5'inde ise süsleme kullanılmadığı görülmüştür.

Ürün analizi yapılan 5 adet çocuk baş süslemelerinin süsleme kısmında kullanılan renklere bakıldığında %20'lik oranlarla beyaz, kırmızı ve yeşil renklerinin eşit sayıda kullanıldığı görülmektedir. Çocuk baş süslemelerinin %40'ında ise süsleme kullanılmamıştır.

Bu sonuca göre analizi yapılan kadın, erkek ve çocuk baş süslemelerinde süsleme kısımlarında en çok beyaz/krem, kahverengi, kırmızı/pembe, siyah ve yeşil renklerinin kullanıldığı söylenebilir.

4.1.5. Varşova Etnografya Müzesi'nde İncelenen Baş Süslemelerinde Kullanılan Kompozisyon ile İlgili Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde Varşova Etnografya Müzesi'nde incelenen baş süslemelerinde kullanılan kompozisyon özellikleri incelenerek gruplandırılmıştır. Gruplandırma şapkanın 'zemin' ve 'süsleme' kısımları için iki ayrı şekilde yapılmıştır. Şapkalar da kullanılan kompozisyonlar şapkaların modelini belirlediği için gruplandırma yapılırken şapkaların tepe ve kenar kısımlarına göre modelleri göz önünde bulundurulmuştur.

Tablo 4.8. Varşova Etnografya Müzesi'nde İncelenen Kadın, Erkek ve Çocuk Baş Süslemelerinin 'Zemin' Kısımında Kullanılan Kompozisyonlarına Göre Dağılımı

Kompozisyon (Zemin)	Kadın		Erkek		Çocuk	
	f	%	f	%	f	%
Eşarp/Şal	24	30,8	-	-	4	80
Kep	13	16,7	3	7	-	-
Bere	-	-	3	7	-	-
Bone	34	43,5	-	-	-	-
Şapka (Kenarlı)	2	2,6	36	83,7	1	20
Taç	5	6,4	-	-	-	-
Miğfer	-	-	1	2,3	-	-
Toplam	78	100	43	100	5	100

Tablo 4.8 incelendiğinde ürün analizi yapılan 78 adett kadın baş süslemesinin "zemin" kısmında kullanılan kompozisyon özellikleri incelendiğinde, %43,3 'lük oranla bone formunun en çok kullanılan model olduğu görülmektedir. Kadın baş süslemelerinde %30,8'lik

oranla eşarp/şal modelleri ikinci en çok kullanılan kompozisyonudur. Kadın baş süslemelerinin geri kalanında ise %16,7 kep, %6,4 taç, %2,6 oranla kenarlı şapka formu kullanılmıştır.

Ürün analizi yapılan 43 adet erkek baş süslemesinde %83,7'lik oranla şapka (kenarlı) formunun kompozisyonlarda en çok kullanılan model olduğu görülmektedir. İkinci sırada yer alan en çok kullanılan kompozisyonlar ise %7'lik oranlarla kep ve bere formlarıdır. Baş süslemelerinin geri kalanında ise %2,3'lük oranla miğfer formu kullanılmıştır.

Ürün analizi yapılan 5 adet çocuk baş süslemesinin %80'inin zemin kısmında eşarp/şal modelinin en çok kullanılan kompozisyon olduğu görülmektedir. %20'lik oranla şapka (kenarlı) formunun ikinci en çok kullanılan kompozisyon olduğu söylenebilir.

Bu sonuca göre analizi yapılan kadın, erkek ve çocuk baş süslemelerinde zemin kısmında kompozisyon olarak en çok bone, eşarp/şal, şapka, kep ve bere formlarının kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 4.9. Varşova Etnografya Müzesi'nde İncelenen Kadın, Erkek ve Çocuk Baş Süslemelerinin 'Süsleme (Aksesuar)' Kısımlarında Kullanılan KompozisyonlarınaGöre Dağılımı

	Kadın		Erkek		Çocuk	
Kompozisyon (Süsleme (Aksesuar))	f	%	f	%	f	%
Yapma çiçekler	11	14,1	3	7	-	-
Kumaş bant, kurdele, şerit vb	13	16,7	7	16,3	-	-
Örgü teknikleri	22	28,2	4	9,3	3	60
İşleme teknikleri	12	15,4	2	4,7	-	-
Dikiş teknikleri	10	12,8	1	2,3	-	-
Dokuma teknikleri	1	1,3	-	-	-	-
Boncuk, pul, tüy,kürk,metal,keçe vb	-	-	8	18,6	-	-
Boyama ile yüzey süsleme	-	-	4	9,3	-	-
Süsleme kullanılmayan	9	11,5	14	32,5	2	40
Toplam	78	100	43	100	5	100

Tablo 4.9 incelendiğinde ürün analizi yapılan 78 adetskadın baş süslemesinin “süsleme (aksesuar)” kısımlarının kompozisyonlarında %28,2'lik oranla ağırlıklı olarak örgü tekniklerinin kullanıldığı görülmektedir. Baş süslemelerinin, “süsleme” kısımlarında ikinci en çok kullanılan kompozisyon olarak,%16,7'lik oranla kumaş bant, kurdele, şerit gibi malzemeler ile yapılmış kompozisyonların olduğu tespit edilmiştir. Baş süslemelerinin geri kalanında ise %15,4 işleme teknikleri, %14,1 yapma çiçekler, %12,8 dikiş teknikleri ve %1,3 oranla dokuma tekniklerinin kullanıldığı görülmektedir. Kadın baş süslemelerinin %11,5'inde süsleme kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Ürün analizi yapılan 43 adet erkek baş süslemesinin, “süsleme (aksesuar)” kısımlarının kompozisyonlarında ağırlıklı olarak, %18,6’lık oranla boncuk, pul, tüy, kürk, metal, keçe gibi malzemeler ile oluşturulmuş kompozisyonların kullanıldığı görülmektedir. %16,3’lük oranla kumaş bant, kurdele, şerit gibi malzemeler ile yapılmış kompozisyonlar ikinci en çok kullanılan kompozisyonlardır. Erkek baş süslemelerinin geri kalanında %9,3 örgü teknikleri, %9,3 boyama ile yüzey süsleme, %7 yapma çiçekler, %4,7 işleme teknikleri, %2,3 dikiş teknikleri kullanılırken %32,5’inde süsleme kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Ürün analizi yapılan 5 adet çocuk baş süslemesinin “süsleme (aksesuar)” kısımlarının kompozisyonlarındaki %60’lık oranla örgü teknikleri ile yapılmış kompozisyonların ağırlıklı olarak kullanıldığı görülmektedir. Çocuk baş süslemelerinin %40’ında ise süsleme kullanılmamıştır.

Bu sonuca göre analizi yapılan kadın, erkek ve çocuk baş süslemelerinde “süsleme (aksesuar)” kısımlarının kompozisyonlarında en çok örgü teknikleri, boncuk, pul, tüy, kürk, metal, keçe gibi malzemeler ve kumaş bant, kurdele, şerit gibi malzemeler ile yapılmış kompozisyonların kullanıldığı söylenebilir.

4.2. Varşova Etnografya Müzesi’nde Gerçekleştirilen Müze Eğitimi Etkinlikleri

Bu bölümde Varşova Etnografya Müzesinde gerçekleştirilen müze eğitimi etkinlikleri incelenmiştir. Veriler, Müze Eğitim Departmanından Aleksander (Bratek) Robotycki ile yapılan yazılı görüşmeler, 2022 yılında Varşova Etnografya Müzesine gerçekleştirilen müze ziyareti ve Aleksander (Bratek) Robotycki’nin yönlendirmeleriyle müzenin internet sitesindeki “Müze Eğitimi” bölümündeki bilgilerin incelenmesi sonucunda elde edilmiştir. İnceleme sırasında öncelikli olarak Polonya geleneksel baş süslemelerinin ve el sanatlarının müze eğitimi etkinliklerinde nasıl yer aldığı ile ilgilenilmiştir.

4.2.1. Müze Dersleri

“Modern dünya önümüze birçok zorluk çıkarıyor. Bunların farkındayız, bu nedenle programımızın başlangıç noktası etrafımızdaki gerçekliğin kapsamlı bir analizidir. Derslerde, katılımcıları eleştirel düşünmeye teşvik etmek ve onlarla birlikte yaratıcı fikir alışverişinde bulunmak istiyoruz ”, Varşova Etnografya Müzesi internet sayfasında müze dersleri için ayrılan bölümde derslerin tanıtımı bu cümlelerle yapılmaktadır. Müze derslerinin temelini müze koleksiyonlarındaki nesneler oluşturmaktadır. Müze dersleri, yüzyüze ve çevrim içi

olarak gerçekleştirilmektedir. Mazovia Kültür Okulu Programı temel alınarak hazırlanan ders içerikleri, yaş gruplarına göre düzenlenmektedir.

Müze dersleri için gruplar; okul öncesi, ilkokul 1-8. sınıflar ve lise şeklinde düzenlenmiştir. Farklı gruplara dersler aşağıdaki şekildedir:

Okul Öncesi: Paskalya Dersi

Özel İstek Üzerine Atölye Çalışmaları

Etnobotanik- İnsanlar ve Bitkiler Hakkında

Dünya'dan Oyunlar ve Eğlence

Konserler, Canlı Geleneksel Müzik Eşliğinde Toplantılar

Seslerin Kaynakları- Enstrümanlar Dersi

Aşçılık Dersi- Geleneksel ve Farklı Tatlarla Yolculuk

Aziz Andrew Günü Dersi

“Tüm Ruhlar” Günü Dersi

Karnaval Dersi

Noel Dersi

İlkokul 1-3. Sınıflar: Paskalya Dersi

Konserler, Canlı Geleneksel Müzik Eşliğinde Toplantılar

Aşçılık Dersi- Geleneksel ve Farklı Tatlarla Yolculuk

Dünya'dan Oyunlar ve Eğlence

Polonya Çiçekleri Dersi

Özel İstek Üzerine Atölye Çalışmaları

Etnobotanik- İnsanlar ve Bitkiler Hakkında

Üzerinize Göre Dikilmiş Bir Ders (Terzi Yapımı Ders)

Cam Boyama Dersi

Aziz Andrew Günü Dersi

“Tüm Ruhlar” Günü Dersi

Karnaval Dersi

Noel Dersi

İlkokul 4-8. Sınıflar: Paskalya Dersi

Konserler, Canlı Geleneksel Müzik Eşliğinde Toplantılar

Oxford Tartışmaları

Etnobotanik- İnsanlar ve Bitkiler Hakkında

Özel İstek Üzerine Atölye Çalışmaları

Eğitim Turları – Seçilen bir sergide rehberle buluşma
Dünya‘dan Oyunlar ve Eğlence
Üzerinize Göre Dikilmiş Bir Ders (Terzi Yapımı Ders)
Cam Boyama Dersi
Aziz Andrew Günü Dersi
“Tüm Ruhlar” Günü Dersi
Karnaval Dersi
Noel Dersi

Lise:Konserler, Canlı Geleneksel Müzik Eşliğinde Toplantılar

Oxford Tartışmaları

Köylü Çılgınlığı

Eğitim Turları – Seçilen bir sergide rehberle buluşma

Zakopane Modası

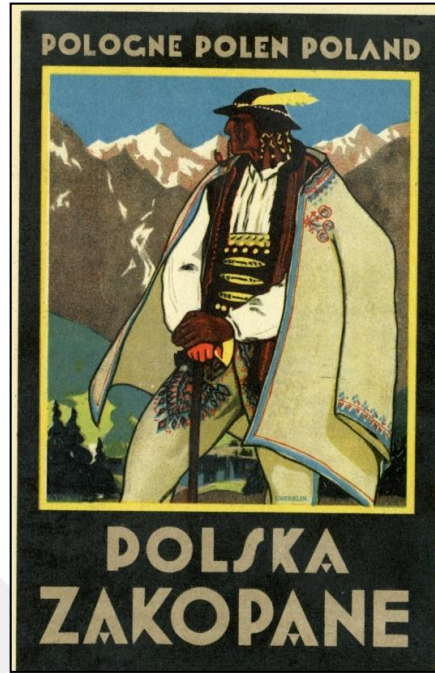
Bu derslerden,“Üzerinize Göre Dikilmiş Bir Ders (Terzi Yapımı Ders)” isimli derste öğrenciler ile birlikte “Giysilerimiz nereden geliyor? Geçmişte insanlar bizim gibi mi giyiniyordu? Halk kostümleri neden bu kadar benzersiz?” sorularına yanıt aranmaktadır. Dersler kıyafetlerin analizi, kıyafetlerin nasıl yapıldığına dair mini bir ders ve halk kostümlerinin özelliklerini tanıma şeklinde planlanmıştır.

Resim 4.1. “Üzerinize Göre Dikilmiş Bir Ders (Terzi Yapımı Ders)”Dersi Tanıtım Görseli

“Zakopane Modası” isimli derste ise, Zakopane kültürü ve Podhale bölgesindeki halk sanatı ve el sanatlarının en önemli unsurlarının tanıtımı amaçlanmaktadır. Dersler, geleneksel halk giysilerinin incelenerek, öğrencilerin geleneksel giysi unsurları ile tanıştırıldığı çalışmalar olarak

planlanmıştır. Bunların yanı sıra, sanatta modern ulusal üslup arayışı ve Polonyalı ressamlar Zofia Stryjeńska ve Władysław Skoczylas'ın eserlerindeki Podhale motifleri de incelenmektedir.

Resim 4.2. “Zakopane Modası” Dersi Tanıtım Görseli

4.2.2. Çevrim İçi Eğitim

Müzenin internet sayfasında bulunan “ Çevrim İçi Eğitim ” bölümünde ziyaretçilere, sanal müze gezilerinden eğitici videolara ve etkinlik sayfalarına kadar çok çeşitli seçenekler sunulmaktadır. Ayrıca müzenin web sayfasında bulunan blog yazılarında müze sergileri, müze aktiviteleri ve Polonya etnografik unsurları hakkında bilgiler verilmektedir.

Müzenin “Çevrim İçi Eğitim”sayfasında “Sanat Malzemeleri ve Eğitim Araçları” başlığı altında sıralanan interaktif materyaller aşağıdaki şekildedir:

- “ #ethnoZPT Serisi ” ismiyle tanıtılan çalışmalar 9 adet videodan oluşmaktadır.Videolar 2021 Mart döneminde siteye eklenmiştir. Youtube kanalıyla ziyaretçilerin istedikleri zaman videolara ulaşabilmeleri sağlanmıştır. Videolar ortalama 2-3 dakika süren kısa atölye çalışmalarıdır. Yetişkinler ve çocuklar için hazırlanan videolarda, çocukların Polonya etnografik unsurlarını tanımaları ve el becerilerini arttırmaları, aynı zamanda atık malzemelerin kullanılarak geri dönüşüme katkıda bulunmayı amaçlanmıştır. Video atölyelerin isimleri; Gitar yapımı, Etnik Süsler, Defter Kabı, Kore Ejderhası, Bahar Anahtarlığı, La Catrina, Ethno Bebekler, Saksı ve Çiçek Tacı’ dır.

Bu atölyelerden Ethno Bebekler videosunda, basit folklorik bebek yapımı gösterilmektedir. Video çalışmasında keçeden geleneksel giysi ve başlıklarıyla erkek ve kız bebekler yapılmaktadır. Çiçek Tacı videosunda ise baş süslemelerinde kullanılan çiçek tacı yapımı anlatılmaktadır. Videoda krepon kağıtlarından basit çiçeklerin yapımı ve kağıt çiçeklerin bir araya getirilerek taç yapılması gösterilmektedir.

- “ #ethnopodróże Serisi ” ise, çocukların dünyanın farklı bölgelerinin kültürleri hakkında ilginç gerçeklerin yanı sıra coğrafya, fauna ve flora, moda ve popüler kültür hakkında bilgiler öğrendiği etkileşimli derslerden oluşmakta. Müze sayfasında verilen bağlantılar ile konularla ilgili blog yazılarına ve etkinlik sayfalarına ulaşmak mümkün. Farklı kültürlerle ait maskeler üzerine düzenlenmiş etkinliklere ait sayfalarda kısa testler ve konuyla ilgili bilinmeyen kelimeleri anlatan sözlük sayfalarına ulaşmak mümkün. Etkinlikler 8 yaş ve üzerini hedeflemektedir ancak daha küçük yaşlardaki çocukların aileleri ile etkinliklere katılabilirler belirtilmiştir.

Serinin içerdiği etkinlikler; Batı Afrika Kpelle maskesi, Tibet Mahakala maskesi, Venezuela Yare Şeytanı maskesi, Polonya Güney Silezya Ölüm Maskesi, Sri Lanka Garra Yakka Maskesi, Meksika Jaguar Maskesi, Bulgaristan Survakar Maskesi, Demokratik Kongo Cumhuriyeti Kraliyet Maskesi, Peru Chonguinada Dans Maskesi, Kanada Kwakiutl Maskesi’ dir.

- “ Polonya Halk Kostümleri ” isimli etkinlik sayfası ile çocukların Polonya geleneksel halk giysilerini tanımaları amaçlanmakta. Etkinlik, “kağıt bebek giydirme” oyunu temel alınarak hazırlanmış. Sayfada Polonya’nın Łowicz, Krakow, Podhale, Kujawy ve Świętokrzyskie yöreleri geleneksel giysileri hakkında bilgilendirme yazıları bulunmaktadır. Bu bilgilendirme yazılarının altında kız ve erkek geleneksel giysilerini gösteren çizimler mevcut. Bu çizimlerin çıktısı alınarak sayfadaki kız ve erkek bebekleri yörelere göre kağıt giysilerle giydirme etkinliği yapılabilir.

Resim 4.3. Łowicz Geleneksel Giysileri

Resim 4.4. Krakow Geleneksel Giysileri

Resim 4.5. Podhale Geleneksel Giysileri

Resim 4.6. Kujawy Geleneksel Giysileri

Resim 4.7. Świętokrzyskie Geleneksel Giysileri

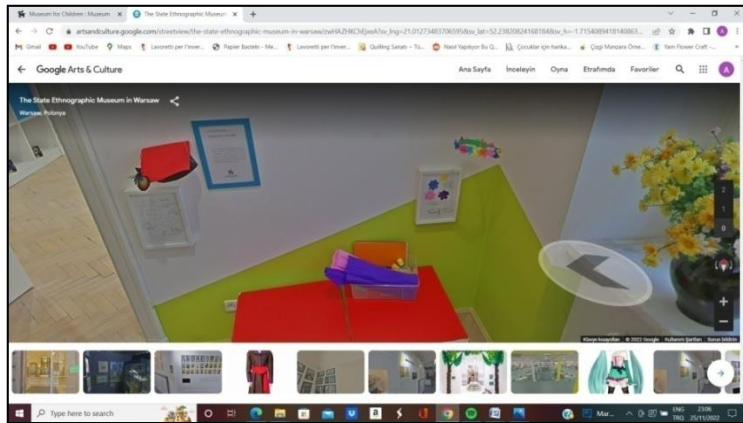
- ÇizgiRoman Etkinliği,"Geyiğin Enkarnasyonları" sergisinden görseller üzerinde konuşma baloncuklarının doldurulduğu bir etkinliktir. Çocuk ziyaretçilerin yaratıcı yönünün geliştirilmesi amaçlanmaktadır.
- “ Yıllık Tatil Takvimi ”etkinliğinde internetten indirilebilecek bir takvim hazırlanmış. Takvim üzerinde Hristiyanlı, Musevilik ve Müslümanlık dinlerine ait bayram ve tail günleri belirtilmiştir. Böylece ziyaretçilere farklı kültürleri tanıyabilecekleri bir etkinlik materyali sunulmuştur.
- “ Boyama Sayfaları” etkinliğinde çocuklar için müzede sergilenen resimlerden hazırlanmış boyama sayfaları bulunmaktadır. Paskalya ve Noel konularında hazırlanan sayfaların çıktısı alınabilmektedir.

4.2.3. Çevrim İçi Eğitim Sergileri

Müzenin “ Çevrim İçi Eğitim ” sayfasında belirli tarihler arasında düzenlenmiş geçici sergilerin her zaman ziyaret edilmesini sağlayan sanal tur bağlantıları bulunmaktadır. Çevrim içi ziyaret edilebilecek sergiler aşağıdaki şekildedir;

1. “ Gündelik Yaşamın Yurtseverleri” sergisi
2. “ Çeyiz ” sergisi
3. “ Geyiğin Enkarnasyonları” sergisi
4. “ Oh ! Koleksiyon ” sergisi.

“ Oh ! Koleksiyon ” sergisinin sanal tur gezisinde Çocuk Müzesi bölümünde çocukların Krakow geleneksel baş süslemelerini çalışabilecekleri bir bölüm görülmektedir. Bu bölümde erkek ve kadın baş süslemelerinin yapım aşamalarının gösterildiği bilgilendirme yazılar ve malzemeler bulunmaktadır.

Resim 4.8. “Oh !Koleksiyon” Sergisi Sanal Tur Sayfası.

Çevrim içi eğitim sayfasında müzede düzenlenmiş geçici sergiler için hazırlanan broşürlere ulaşılabilir. Bu broşürlerde sergilerin içeriği ile ilgili bilgiler ve çocukların uygulayabilecekleri etkinlikler bulunmaktadır. Çevrim içi ulaşılabilen sergi broşürleri aşağıdaki şekilde sıralanmaktadır:

1. “Geyiğin Enkarnasyonları” sergi kitapçığı
2. “Disko Eğlenceleri” sergi broşürü
3. “Hadi Arkadaş Olalım” (Lets Bee Friends) sergi broşürü
4. “Güzelce. Denizden Tatra Dağlarına” sergi broşürü
5. “Futbol Aşkı Tarihi” sergi broşürü
6. “Oh !Koleksiyon” sergi broşürü.

4.2.4. İş Birliği ve Ortaklıklar Çerçevesinde Uygulanan Projeler

Müzenin “ Çevrim İçi Eğitim ” sayfasında,2013-2020 yılları arasında gerçekleştirilen 12 eğitim projesi hakkında bilgi verilmektedir. Bu projeler eğitimle uğraşan kurum ve kuruluşlarla iş birliği içerisinde Etnografya Müzesi ve Çocuk Müzesi'nde eğitim kapsamında uygulanmıştır. Projeler içeriğinde sergiler, animasyonlar, eğitim materyalleri, araştırmalar ve filmler yer almaktadır. Bu projelerden bazıları “ Projeyi Serbest Bırak”, “ Müzenin Sesi”, “ Kültür Pratiği”, “ E-Koleksiyon” ve “Gençler Tasarımı Seviyor” olarak tanıtılmıştır.

4.2.5. Müze Etkinlikleri

Müzede hem yetişkinler hem de çocuklar için yüz yüze çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir. Bu etkinlikler konferanslar, söyleşiler, geziler ve konserlerin yanı sıra atölye çalışmalarını da içermektedir. Müze etkinlikleri incelendiğinde geleneksel kültür, müzede sergilenen eserler, müzedeki geçici sergiler, bayramlar ve özel kutlamalar gibi konuların ele alındığı görülmektedir. Bu etkinliklerden Mart 2022 tarihinde Kadınlar Günü sebebiyle düzenlenen “Motanka Bebek” atölye çalışması geleneksel giysi ve baş süslemeleri açısından ilgi çekicidir. Slav kökenli olan ve güç, dönüşüm ile içsel arayışı simgeleyen bu bez bebeklerin dileklerin gerçekleşmesine, bereketin sağlanmasına, kötü güçlerden korunmaya ve anne ile çocuk arasındaki bağın güçlenmesine yardımcı olduklarına inanılmıştır. Motanka bebeklerin yapımı etnograf Monika Stasiak tarafından katılımcılara öğretilmiştir.

Resim 4.9. “Motanka Bebek” Atölye Çalışması

4.2.6.Müze Blog Sayfası

Müzenin internet sitesinde yer alan “Blog” bölümünde müze sergileri ve etkinlikleri ile ilgili haberlerin yanı sıra Polonya kültürünü tanıtan yazılar yer almaktadır. Bu bölüm geleneksel baş süslemeleri açısından incelendiğinde “Kaszëbczi wëshiwk” başlıklı yazıda Polonya’nın Kashubia bölgesindeki geleneksel nakış süslemelerinden bahsedildiği görülmektedir. Kökeni 13. yy.’a dayanan bu geleneksel işlemeler ile kadın boneleri süslenmiştir.

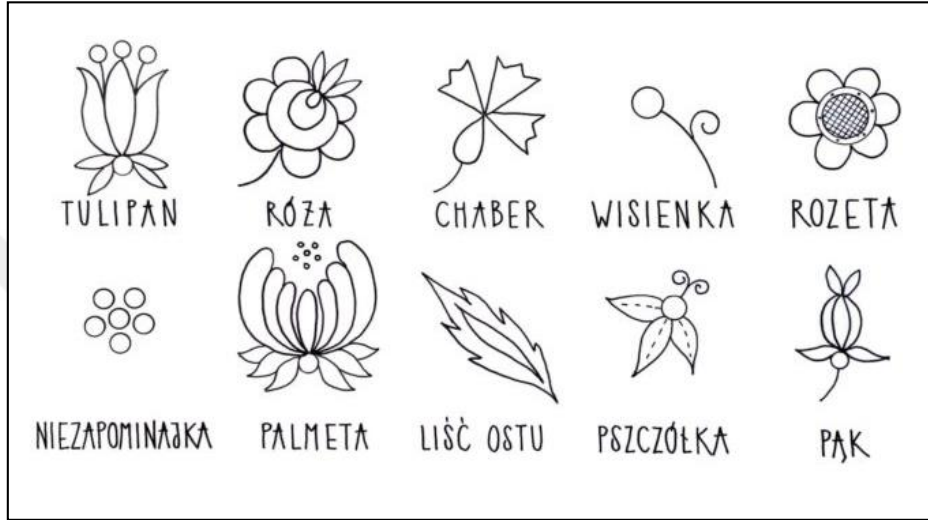
Resim 4.10. Kashubia Bölgesi Kadın Baş Süslemesi

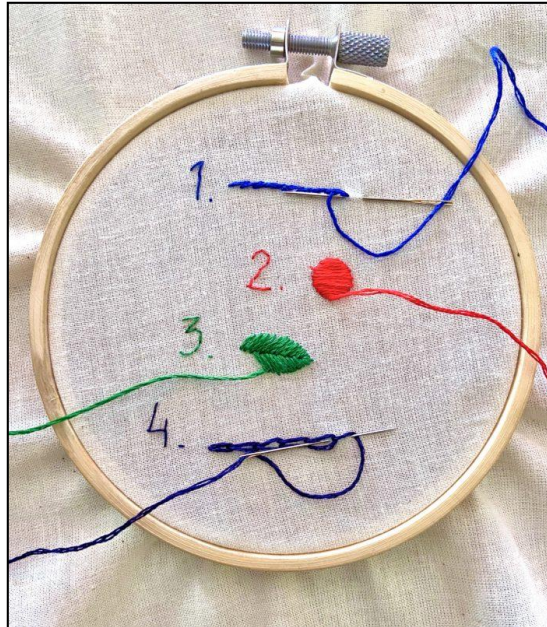
Resim 4.11. Kashubia Bölgesi Kadın Baş Süslemesi Çizimi

Kadife, brokar ve tafta kumaştan yapılan baş süslemeleri çiçek motifleriyle süslenmişlerdir.

Baş süslemelerinde altın ve gümüş (metal) iplikle yapılan işlemler bulunmaktadır. Bu nedenle bu baş süslemelerine “kuyumcular” veya “altın kafalar” ismi verilmiştir. Blog yazısında bu işlemlerde kullanılan renkler ve motiflerden örnekler verilerek motifler yapılırken kullanılan teknikler görsel olarak anlatılmıştır.

Resim 4.12. Kashubia Bölgesi Kadın Baş Süslemelerinde Kullanılan Motifler

Resim 4.13. Kashubia Bölgesi Kadın Baş Süslemelerinde Kullanılan İşleme Teknikleri

5. ÜRÜN BİLGİ FORMLARI

5.1. Varşova Etnografya Müzesinde Bulunan Baş Süsleme Örnekleri

Ürün No	:1
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1900-1940
Ürün Türü	: Eşarp
Ürünün Kullanım Amacı	: Podlaski bölgesi kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Pamuklukumaş
Süslemede	:-
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Dokuma tekniği
Süslemede	:-
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Kahverengi tonları
Süslemede	:-
Kompozisyon	:
Zeminde	: Eşarbin zemini açık kahve tonundadır. Zemin üzerinde kahverengi tonlarda Polonya tarihinde “Türk deseni”

olarak da adlandırılan eşarp deseni bulunmaktadır. Üçgen şekli verilerek başa örtülmüş olan eşarpın uçları çene altından çapraz geçirilerek boyun etrafından dolandırılmıştır. Başın arkasında düğümlenerek birleştirilen eşarpın uçları sarkacak şekilde açık bırakılmıştır.

Süslemede

: -

Resim 5.1. Podlaski Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi

Ürün No	: 2
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1900-1940
Ürün Türü	: Eşarp
Ürünün Kullanım Amacı	: Wlodawa (Doğu Polonya)kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Yünlü kumaş.
Süslemede	: 10-15 cm lik püsküller
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Dokuma Tekniği
Süslemede	:Makrome örgü tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Bordo, yeşil, kırmızı,sarı.
Süslemede	:Bordo

Kompozisyon	:
Zeminde	: Bordo renk ynl kumaş üzerinde kırmızı, sarı, yeşil tonlarında çiçek ve yaprak desenleri bulunmaktadır. Üçgen form verilerek başa örtülen eşarbin uçları çene altında bağlanarak serbest bırakılmıştır.
Süslemede	: Eşarbin kenarlarını süsleyen ağ rgs, Türkiye’de“Çarşaf Bağlama” olarak bilinen, Kastamonu’ da “Tırnak Bağı” olarak adlandırılan makrome örgü tekniği ile yapılmıştır. Bu ağ rgsnnuğlarında 10-15 cm lik püsküller bulunmaktadır.

Resim 5.2.Włocławek (Doęu Polonya)Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi

Ürün No	: 3
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1920 -1940
Ürün Türü	:Başlık
Ürünün Kullanım Amacı	:Krzczonów (Doğu Polonya) kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	
Zeminde	:Karton, pamuklu kumaş
Süslemede	:İnci, kurdele ,tül (yapma çiçek), pul, simli ip.
Kullanılan Teknik	
Zeminde	:Kalıp üzerinde kaplama.
Süslemede	: Boncuk örme teknikleri, yapma çiçek teknikleri, dikiş teknikleri ile kumaş şekillendirme.
Kullanılan Renkler	
Zeminde	:Kırmızı
Süslemede	:Kırmızı, yeşil, sarı, mavi, beyaz.
Kompozisyon	
Zeminde	: Başlığın zeminini oluşturan fes formunda karton, kumaş ile kaplanmıştır.

Süslemede

: Kep formunda şekillendirilen başlığın kenarlarına dikiş teknikleriyle kurdele şekillendirilerek yerleştirilmiştir. Başlığın üst kısmında kırmızı, mavi ve sarı tül kumaşlar kullanılarak yapılan çiçekler bulunmaktadır. Tül çiçeklerin üzerine pullar dikilmiştir. Başlığın alt kenarına inci boncukların örülmesiyle hazırlanan bir şerit yerleştirilmiştir. Başlığın üzeri altın sim iplerle süslenmiştir. Başlığın arkasını kaplayan ve sırta düşen uzun bir şekilde bırakılan kırmızı tül kumaş bulunmaktadır.

Resim 5.3.Krzczonów (Doğu Polonya)bölgesi geleneksel kadın giysisi

Ürün No	:4
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1890-1930
Ürün Türü	:Eşarp
Ürünün Kullanım Amacı	:Rzeszów bölgesi kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	
Zeminde	:Pamuklu kumaş
Süslemede	: 10-15 cm lik püsküller
Kullanılan Teknik	
Zeminde	:Dokuma tekniği
Süslemede	:Makrome örgü tekniği
Kullanılan Renkler	
Zeminde	:Krem
Süslemede	:Krem
Kompozisyon	:
Zeminde	: Krem rengi eşarpın üzerinde kendi renginde desenler bulunmaktadır. Üçgen form verilerek başa sarılan eşarpın uçları başın arkasında, ensede bağlanarak uçları serbest bırakılmıştır.

Süslemede

: Eşarbin kenarlarını süsleyen ağ görünümlü makrome örgü tekniği, Türkiye’de “Çarşaf Bağlama” olarak bilinen, Kastamonu’ da “Tırnak Bağı” olarak adlandırılan makrome örgü tekniği ile yapılmıştır. Eşarbin kenarlarını süsleyen ağ örgüsünün uçlarında püsküller bulunmaktadır.

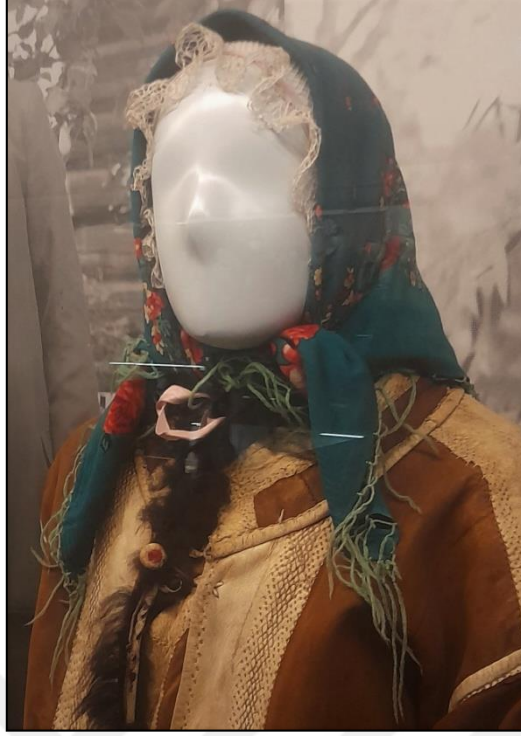
Resim 5.4.Rzeszów Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi

Ürün No	: 5
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarhlendirme	: 1890-1940
Ürün Türü	:Eşarp
Ürünün Kullanım Amacı	:Lachy Sadeckie bölgesi kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Pamuklu kumaş
Süslemede	:-
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Dokuma tekniği
Süslemede	:-
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Beyaz, kırmızı
Süslemede	:-
Kompozisyon	:
Zeminde	: Beyaz zeminli eşarpın üzerinde kırmızı çiçek ve yaprak desenleri bulunmaktadır.Üçgen form verilerek başa örtülen eşarpın uçları enseden çapraz geçirilerek başın üzerinde yöreye özgü şekilde bağlanıp düğümlenmiştir.
Süslemede	: -

Resim 5.5.Lachy Sądeckie Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi

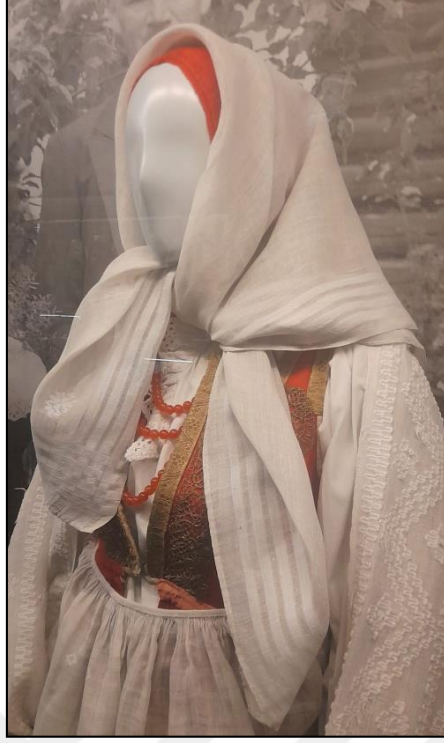
Ürün No: 6	
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1920-1940
Ürün Türü	:Bone, Eşarp
Ürünün Kullanım Amacı	:Orava bölgesi kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Yünlü kumaş
Süslemede	:Pamuklu ip, püsküller
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Dokuma tekniği
Süslemede	:Tığ Örgü Tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Yeşil, kırmızı
Süslemede	:Krem
Kompozisyon	:
Zeminde	: Yeşil renkli yün kumaş üzerinde kırmızı, mavi, sarı, yeşil renkli çiçek ve yaprak desenleri bulunmaktadır. Üçgen form verilerek başa örtülen eşarpın uçları çene altında bağlanarak serbest bırakılmıştır.

Süslemede

: Pamuklu krem rengi ipten tığ ile örülen bone başı sarmaktadır. Bonenin volanlı şekilde örülen uç kısımları yeşil renkli eşarbın altında alnın üzerini süslemektedir. Yeşil renkli eşarbın kenarlarında yeşil renkli ip püsküller bulunmaktadır.

Resim 5.6.Orava Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi

Ürün No	: 7
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1900-1940
Ürün Türü	:Eşarp
Ürünün Kullanım Amacı	:Spisbölgesi kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Pamuklu kumaş
Süslemede	:Pamuklu kumaş
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Dokuma tekniği
Süslemede	:Parçalı kalot dikme tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Beyaz
Süslemede	: Kırmızı
Kompozisyon	:
Zeminde	:Beyaz renklieşarpın kenarlarında kendi renginde şeritler desen oluşturmaktadır. Üçgen formu verilerek başa sarılan eşarpın uçları çene altında bağlanarak serbest bırakılmıştır.
Süslemede	:Beyaz eşarpın altında başı saran kırmızı renki bir bone bulunmaktadır.

Resim 5.7. Spis Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi

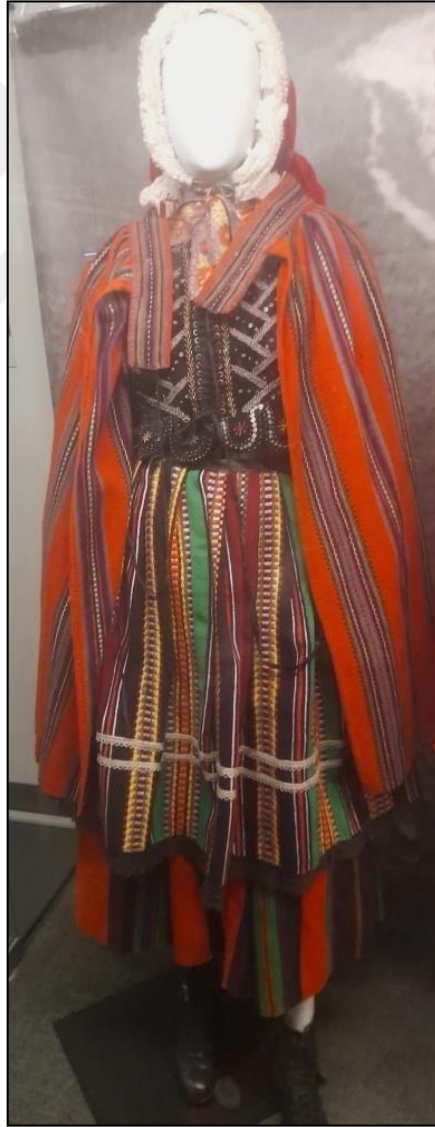

Ürün No	: 8
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarhlendirme	: 1900-1940
Ürün Türü	:Bone
Ürünün Kullanım Amacı	:Piotrków kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Tül kumaş
Süslemede	: Yünlü kumaş,tül kumaş,pamuklu ip (dantel ipi),kurdele,10-15 cm lik püsküller
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: İki parçalı kalot dikme tekniği, işleme tekniği
Süslemede	: İşleme tekniği, makrome örgü tekniği, dikiş teknikleri ile kumaş şekillendirme, Dokuma tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Beyaz
Süslemede	:Kırmızı, yeşil, turuncu, sarı, bordo tonları
Kompozisyon	:
Zeminde	:İki parçalı kalot dikme tekniği ile tül kumaştan yapılan bone başı sarmaktadır. Bonenin üzeri tül işleme tekniği ile süslenmiştir.

Süslemede

: Başlığın ana kısmını oluşturan bonenin, başın ön tarafını çevreleyen ucuna dikiş teknikleriyle şekillendirilen tül kumaş yerleştirilmiştir. Bonenin uç kısmına üzeri turuncu ve sarı renkli iplerle işlenmiş bordo tonlarında kurdele geçirilmiştir. İşlemeli kurdele fiyonk yapılarak bone çene altında bağlanmıştır. Bonenin arka kısmında tığ örgü tekniği ile yapılmış bir dantel şerit bulunmaktadır.

Bonenin üzerine örtülmüş olan kırmızı renk yünlü kumaştan eşarp üzerinde yeşil ve kırmızı tonlarında çiçek ve yaprak desenleri bulunmaktadır. Üçgen form verilerek bonenin üzerine örtülen eşarpın uçları başın arkasında serbestçe bağlanmıştır. Eşarpın uç kısımları kırmızı ipten yapılmış makrome örgüler ve ip püsküller ile süslenmiştir.

Resim 5.8. Piotrków Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi

Ürün No	: 9
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1900-1940
Ürün Türü	:Eşarp
Ürünün Kullanım Amacı	:Świętokrzyskie bölgesi kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Yünlü kumaş
Süslemede	:10-15 cm lik püsküller
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Dokuma tekniği
Süslemede	: Makrome örgü tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Lacivert, kırmızı, mavi, sarı, yeşil tonları
Süslemede	:Lacivert
Kompozisyon	:

Zeminde

: Lacivert renkli ynl kumaş üzerinde kırmızı, mavi, sarı ve yeşil renkli iek ve yaprak desenleri bulunmaktadır. Üçgen form verilerek başa örtülen eşarbin uçları çene altında bağlanarak serbest bırakılmıştır.

Süslemede

: Eşarbin kenarlarını süsleyen makrome örgü tekniğiyle yapılmış ağ örgüsünün kenarlarında püsküller bulunmaktadır.

Resim 5.9. şwitokrzyskie Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi

Ürün No	: 10
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1920-1950
Ürün Türü	:Bone
Ürünün Kullanım Amacı	:Opoczno bölgesi kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Pamuklu kumaş, tül.
Süslemede	:Tül, kurdele, dantel şerit
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:İki parçalı kalot dikme tekniği
Süslemede	: Tül üzerine işleme tekniği, dikiş teknikleri ile kumaşı şekillendirme, bağlama tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Beyaz
Süslemede	: Beyaz, pembe
Kompozisyon	:
Zeminde	: Başlığın ana kısmını oluşturan bone, pamuklu beyaz kumaştan iki parçalı kalot hazırlama tekniği ile yapılmıştır. Bonenin üzeri tül işleme tekniği ile süslenmiştir.

Süslemede

: Bonenin başın etrafındaki kenar kısmına dikiş tekniğiyle kurdelelerin şekillendirilmesi ile hazırlanan bir süsleme yerleştirilmiştir. Beyaz kurdele arasında küçük pembe kurdeleler kullanılmıştır. Bonenin uç kısımlarına boneyi bağlamak için geniş enli ve uzun bir tül şerit işlenerek fiyonk yapılmıştır. Tül şeritin üzerinde çiçek desenli süslemeler işlenmiştir. Tül şeritin kenarında bir dantel şerit süsleme bulunmaktadır.

Resim 5.10. Opoczno Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi

Ürün No	: 11
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarahlendirme	: 1940-1960
Ürün Türü	:Eşarp
Ürünün Kullanım Amacı	:Łowicz bölgesi kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Pamuklu kumaş
Süslemede	:10-15 cm lik ip püsküller
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Dokuma tekniğı
Süslemede	:Makrome örgü tekniğı
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Yavruağızı, mor, mavi, yeşil, sarı tonları
Süslemede	:Pembe tonları
Kompozisyon	:
Zeminde	: Yavruağızı renkli pamuklu kumaş üzerinde mor, mavi, yeşil, sarı tonlarında çiçek ve yaprak desenleri bulunmaktadır. Üçgen form verilerek başa örtülen eşarpın uçları başın arkasında, ensede bağlanarak serbest bırakılmıştır.

Süslemede

: Eşarbın kenarlarını süsleyen pembe ipten makrome örgünün uçlarında 10-15 cm lik püsküller bulunmaktadır.

Resim 5.11.Lowicz Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi

Ürün No	: 12
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1890-1920
Ürün Türü	:Eşarp
Ürünün Kullanım Amacı	:Sannicki bölgesi kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Yünlü kumaş
Süslemede	:10-15 cm lik ip püsküller
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Dokuma tekniği
Süslemede	:Makrome örgü tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Turuncu, kırmızı, yeşil tonları
Süslemede	:Turuncu
Kompozisyon	:

Zeminde

:Turuncu renkli pamuklu kumaş üzerinde kırmızı ve yeşil tonlarında çiçek ve yaprak desenleri bulunmaktadır. Üçgen form verilerek başa örtülen eşarbin uçları enseden çapraz geçirilerek başın üzerinde yöreye özgü şekilde bağlanıp düğümlenmiştir.

Süslemede

: Eşabın kenarlarını süsleyen makrome örgünün uçlarında 10-15 cm lik püsküller bulunmaktadır.

Resim 5.12.Sannicki Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi

Ürün No	: 13
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1900-1940
Ürün Türü	:Bone
Ürünün Kullanım Amacı	:Kurpie Beyaz Orman bölgesi kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Tül kumaş
Süslemede	:Tül, yünlü kumaş, kurdele,
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:İki parçalı kalot dikme tekniği
Süslemede	: İşleme tekniği, dikiş teknikleri ile kumaş şekillendirme, dokuma tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Beyaz
Süslemede	:Beyaz, kırmızı ve yeşil tonları
Kompozisyon	:
Zeminde	:Başlığın ana kısmını oluşturan bone, iki parçalı kalot dikme tekniği ile yapılmıştır.

Süslemede

: Bonenin, başın ön kısmını çevreleyen ucuna dikiş teknikleriyle şekillendirilen tül kumaş iki sıra halinde yerleştirilmiştir. Bonenin arka kısmından üzeri tül işleme tekniği ile bitkisel ve geometrik motiflerle süslenmiş geniş bir tül kumaş omuzlardan aşağı bırakılmıştır.

Bonenin üzerine örtülmüş olan kırmızı renk yünlü kumaştan eşarp üzerinde yeşil ve kırmızı tonlarında çiçek ve yaprak desenleri bulunmaktadır. Üçgen form verilerek bonenin üzerine sarılan eşarpın uçları başın arkasında serbestçe bağlanmıştır

Resim 5.13.Kurpie Beyaz Orman Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi

Ürün No	: 14
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarhlendirme	: 1900-1940
Ürün Türü	:Kep
Ürünün Kullanım Amacı	:Kurpie Yeşil Orman bölgesi kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Karton, kadife kumaş
Süslemede	:Yapma çiçek,şerit (su taşı), pul, boncuk, tül
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Kalıp üzerinde kaplama.
Süslemede	: Yapma çiçek teknikleri, kordon ile süsleme, pul-boncuk işleme
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Siyah
Süslemede	:Turuncu, metalik gri, beyaz, mavi, kırmızı
Kompozisyon	:
Zeminde	: Başlığın ana zeminini oluşturan karton, kadife kumaş ile kaplanmıştır. Karton zemin, köşeleri yuvarlatılmış bir dikdörtgen şeklindedir.Başın etrafına oturtularak uçları kurdele ile bağlanan başlık kep formundadır.

Süslemeye

: Kep formunda şekillendirilen başlığın sol kenarında beyaz yapma çiçekler ile süsleme yapılmıştır. Başlığın alt ve üst kenarında birer sıra turuncu ve metalik gri renkli su taşı şeritler bulunmaktadır. Başlığın kenar ve orta kısımlarına pul ve boncuklar işlenmiştir. Başlığın arka kısmından mavi ve kırmızı tüller uzun bir şekilde bırakılmıştır.

Resim 5.14.Kurpie Yeşil Orman Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi

Ürün No	: 15
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1990-2013
Ürün Türü	:Eşarp
Ürünün Kullanım Amacı	:Kaszubski bölgesi kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Pamuklu kumaş
Süslemede (Aksesuar)	:Kurdele, yapma çiçek
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Dokuma tekniği
Süslemede	:Yapma çiçek tekniği, bağlama tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Lacivert, sarı tonları
Süslemede	: Mavi, gri
Kompozisyon	:
Zeminde	:Lacivert renklieşarp başı tamamen sarmaktadır.. Bone formu verilerek başa sarılan eşarpın arka kısmında sarı tonlarında işlemler bulunmaktadır. Eşarpın uçları başın üzerinde küçük bir düğümle bağlanmıştır.

Süslemede:Başı bone formunda sararak başın üzerinde düğümlenen eşarbin uçları yanına minik bir kumaş çiçek yerleştirilmiştir. Baş süslemesinin ana kısmını oluşturan eşarbin altında sadece uçları görünen bir bone bulunmaktadır. Bu boneyi başa tutturmak için bonenin uç kısımlarına mavi kalın enli kurdeleler yerleştirilmiştir. Bu uzun kurdeleler çene altında büyük bir fiyonk oluşturacak şekilde bağlanarak baş süslemesi tamamlanmıştır.

Resim 5.15.Kaszubski Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi

Ürün No	: 16
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	:1920-1940
Ürün Türü	:Kep
Ürünün Kullanım Amacı	:Łowicz bölgesi kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Yünlü kumaş
Süslemede	:10-15 cm lik ip püsküller
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Dokuma tekniği
Süslemede	:Makrome örgü tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Kırmızı, yeşil, mavi, sarı, pembe tonları
Süslemede	:Kırmızı
Kompozisyon	:

Zeminde

: Başın üzerine yerleştirilen fes formunda bir kep, kepin tepesi de dahil olmak üzere, kırmızı renkli ynl eşarp ile kaplanmıştır. Kırmızı renk ynl kumaş üzerinde kırmızı, yeşil, mavi, sarı, pembe tonlarında çiçek ve yaprak desenleri bulunmaktadır.Eşarbınuçları başın arka tarafında ensenin üzerinde bağlanmıştır.

Süslemede

: Eşarbın kenarlarını süsleyen makrome örgüsünün uçlarında 10-15 cm lik kırmızı ipten püsküller bulunmaktadır.

Resim 5.16.Lowicz Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi

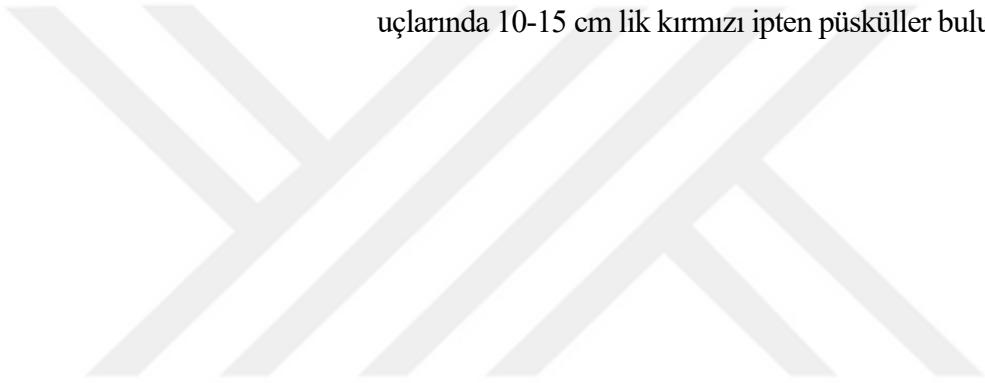
Ürün No	: 17
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1880-1914
Ürün Türü	:Kep
Ürünün Kullanım Amacı	:Łowicz bölgesi kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Yünlü kumaş
Süslemede	:10-15 cm lik ip püsküller
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Dokuma tekniği
Süslemede	:Dokuma tekniği, makrome örgü tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Lacivert, yeşil, mavi, turuncu, sarı, pembe tonları
Süslemede	:Kırmızı, yeşil, mavi, turuncu, sarı, pembe tonları
Kompozisyon	:

Zeminde

: Başın üzerine yerleştirilen fes formunda bir kepin üzerine ana zemininin ortası lacivert kenarları kırmızırenkli y nl  kumaş sarılmıştır. Bu iki zemin renkli y nl  kumaş üzerinde kırmızı, yeşil, mavi, turuncu, sarı, pembe tonlarında    ek ve yaprak desenleri bulunmaktadır.

Süslemede

: Kep  zerine sarılan eşarp ile yapılan baş süslemesinin üzerinde ikinci bir eşarp bulunmaktadır. Anadolu baş süslemelerinde “ evre” veya “ eki” baēlama şekline benzer biçimde üçgen form verilerek başın üzerindeki kepin etrafına dolanan eşarbin   ları başın ön tarafında alnın üzerinde baēlanmıřtır.Eşarbin kenarlarını süsleyen makrome örgüsünün   larında 10-15 cm lik kırmızı ipten püsküller bulunmaktadır.

Ürün No	: 18
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1890-1940
Ürün Türü	: Kep
Ürünün Kullanım Amacı	: Rozbarski bölgesi kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Pamuklu kumaş, kep (karton)
Süslemede	: -
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Dokuma tekniği
Süslemede	:-
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Kırmızı, sarı,kahverengi,mavi, krem tonları
Süslemede	: -

Kompozisyon :

Zeminde: Başın üzerine yerleştirilen fes formunda bir kepin üzerine kırmızı renkli pamuklu eşarp sarılmıştır. Eşarpın kenarlarında kırmızı, sarı, kahverengi, mavi, krem tonlarında çiçek ve yaprak desenleri bulunmaktadır.Üçgen form verilerek başın üzerindeki kepin etrafına dolanan eşarpın uçları başın arka tarafında omuz üzerine serbest bırakılmıştır.

Süslemede : -

Resim 5.17.Rozbarski Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi

Ürün No	: 19
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1890-1914
Ürün Türü	:Eşarp
Ürünün Kullanım Amacı	:Podhale bölgesi kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Yünlü kumaş.
Süslemede	: 10-15 cm lik püsküller
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Dokuma tekniği
Süslemede	:Makrome örgü tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Kahverengi
Süslemede	:Kahverengi
Kompozisyon	:

Zeminde

: Kahverengi renkli ynl kumaştan eşarbyn üzerinde desen bulunmamaktadır. Üçgen form verilerek başa örtülen eşarbyn uçları çene altında bağlanarak serbest bırakılmıştır.

Süslemede

: Eşarbyn kenarlarını süsleyen makrome örgüsünün uçlarında 10-15 cm lik püsküller bulunmaktadır.

Resim 5.18.Podhale Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi

Ürün No	: 20
Envanter No	: PME 1170,1
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1900-1940
Ürün Türü	:Gelin başlığı
Ürünün Kullanım Amacı	:Łódźbölgesi gelin başı süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Pamuklu kumaş, karton (kep)
Süslemede	:Kumaş (yapma çiçek), boncuk, tel, kurdele,
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Kumaş kaplama
Süslemede	: Yapma çiçek teknikleri, boncukla süsleme, dikiş teknikleri ile kumaş şekillendirme.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Siyah
Süslemede	: Altın ve gümüş rengi, beyaz, mavi, pembe krem tonları

Kompozisyon	:
Zeminde	: Kep formundaki kartonun siyah pamuklu kumaş ile kaplanmasıyla oluşturulan başlık,gelin başı süslemesinin zeminini oluşturmaktadır.
Süslemede	:Başlığın üzerini büyük bir çiçek buketi süslemektedir. Çiçek buketi beyaz, mavi, pembe krem tonlarında kumaşlardan yapılmış çiçeklerden ve altın ve gümüş renklerinde farklı boyutlarda boncuklardan oluşmaktadır. Yapma çiçekler ve boncuklar başlığın üzerinde tellerle sabitlenmiştir. Çiçek buketinin başlık ile birleştiği yer de boncuklar ve yapma çiçekler ile süslenmiştir. Başlığın alt kenarlarına dikiş teknikleriyle şekillendirilen kurdele yerleştirilmiştir.

Ürün No	: 21
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1900-1940
Ürün Türü	:Başlık
Ürünün Kullanım Amacı	:Biskupin bölgesi kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Karton, kurdele.
Süslemede	:Yünlü kumaş, püskül, kurdele
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Kumaş kaplama, Dikiş teknikleri ile kumaş şekillendirme.
Süslemede	:Dokuma tekniği, makrome örgü tekniği
Kullanılan Renkler	:

Zeminde	:Beyaz
Süslemede	:Beyaz, kahverengi
Kompozisyon	:
Zeminde	: “Buda” ismi verilen başlığın zemini iki adet karton silindirden oluşmaktadır. Baş çevresi daraltılarak yukarıya doğru genişletilmiş olan karton silindirden iki adet hazırlanarak iki katlı bir baş süslemesi elde edilmiştir. Kumaşla kaplanan karton üzerine dikiş teknikleriyle şekillendirilen kalın kurdeleler tutturulmuştur.
Süslemede	: Silindir başlığın kenarlarına kalın beyaz kurdeleler geçirilmiştir. Beyaz kurdele uçları çene altında büyük bir fiyonk yapılarak bağlanmıştır. Bu şekilde yapılan fiyonk ile hem başlığın süslemesi tamamlanmış hem de başa tutturulması sağlanmıştır.

Başlığın üzerinde Süslemede olarak kahverengi bir yün şal kullanılmıştır. Şalın üzerinde kahverengi tonlarında “Türk deseni” olarak adlandırılan desenler bulunmaktadır.. Üçgen form verilerek başlığın üzerine geçirilen eşarbin uçları çene altında bağlanarak serbest bırakılmıştır.Eşarbin kenarlarını süsleyen makrome örgüsünün uçlarında 10-15 cm lik püsküller bulunmaktadır.

Ürün No	: 22
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1890-1920
Ürün Türü	:Kep
Ürünün Kullanım Amacı	:Bilgorajkadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Keten kumaş, ahşap kasnak
Süslemede	:Keten kumaş, kırmızı ip, dantel şerit.
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Kaplama tekniği, işleme tekniği
Süslemede	:İşleme tekniği, Tığ örgü tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Beyaz, kırmızı
Süslemede	:Beyaz, kırmızı
Kompozisyon	:

Zeminde

: Kep formundaki başlık ahşap bir kasnağın üzerine beyaz keten kumaş gerilerek yapılmıştır. Ahşap kasnağın etrafı beyaz keten bir şerit kumaş ile kaplanmıştır. Bu şerit kumaşın üzerine kırmızı iplikle motifler işlenmiştir.

Süslemede

: Kep formundaki başlığın üzerinde dizlere kadar uzanan büyük boy keten bir eşarpyerleştirilmiştir. Bu keten eşarbin başın etrafına gelen kenarlarına kırmızı iplikle şerit halinde desenler işlenmiştir. Fotoğraf A da görüldüğü gibi uzun eşarbin uç kısımları dantel şeritler ile süslenmiştir. Tığ örgü tekniği ile örülen dantel şerit kırmızı iplerle kumaşa dikilmiştir.

Resim 5.19.Bilgoraj Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi

Ürün No	: 23
Envanter No	: PME 25660,1
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1860 - 1890
Ürün Türü	:Bone
Ürünün Kullanım Amacı	: Aşağı Silesia bölgesindeki baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Saten kumaş, işleme ipi, altın metal ip, pul
Süslemede	:Kurdele, dantel şerit
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:İki parçalı kalot dikme tekniği, işleme tekniği.
Süslemede	: Dikiş teknikleri ile kumaş şekillendirme, tığ Örgü tekniği,bağlama teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Lacivert, altın sarısı, pembe, mavi, yeşil tonları
Süslemede	:Krem, kahverengi

Kompozisyon	:
Zeminde	:Lacivert kumaştan iki parçalı kalot dikme tekniği ile hazırlanan bonenin zemininde pembe, mavi ve yeşil tonlarında işlemler bulunmaktadır. Bonenin ön kısmına altın sarısı ipliklerle işlemler yapılmıştır. Bu işlemlerin bazı yerlerinde gerçek altın iplikler ve altın sarısı pullar kullanılmıştır.
Süslemede	: Bonenin başı çevreleyen ön kısmına krem rengi dantel örgü şerit geçirilmiştir. Bonenin arka kısmını dikiş teknikleri ile şekillendirilen işlemeli kalın bir kurdele süslemektedir. Kurdelenin uçları enseden aşağı bırakılmıştır. Bonenin ön uçlarına kahverengi kalın kurdele geçirilmiştir. Bu kurdelenin uçları bağlanarak bone başa tutturulmaktadır. Kurdelenin uçları çene altı fiyonk yapılarak baş süslemesi tamamlanmıştır.

Ürün No	: 24
Envanter No	: PME 3162,2
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1860 lar
Ürün Türü	:Bone
Ürünün Kullanım Amacı	:Zywiec kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Pamuklu kumaş, kadife kumaş, işleme ipi, pul
Süslemede	:Kurdele, fisto şerit
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: İki parçalı kalot dikme tekniği, aplike tekniği, işleme tekniği.
Süslemede	: Dikiş teknikleri ile kumaş şekillendirme, hazır malzeme ile süsleme tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Bordo, kahverengi
Süslemede	:Beyaz, bordo

Kompozisyon	:
Zeminde	: Bonenin zemini bordo renkli pamuklu kumaştan kumaştan iki parçalıkalot dikme tekniği ile hazırlanmıştır.Bordo zeminin üzerine işlemeli dantel parçaları ile applike yapılmıştır. Bonenin arka ve yan taraflarında simli iplerle zengin işlemler bulunmaktadır.
Süslemede	: Bonenin başı çevreleyen ön kısmına krem rengi fisto şerit geçirilmiştir. Bonenin arka kısmını dikiş teknikleri ile şekillendirilerek kat kat fiyonk görünümü verilmiş bir kurdele süslemektedir. Kurdelenin uçları enseden aşağı bırakılmıştır.

Ürün No	: 25
Envanter No	: PME 24250,1
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 18. yy
Ürün Türü	:Bone
Ürünün Kullanım Amacı	:Aşağı Silezya bölgesi kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Pamuklu kumaş, işleme ipi, pul
Süslemeye	:Kurdele, fisto şerit, pul
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: İki parçalı kalot dikme tekniği, işleme tekniği, dikiş teknikleri ile kumaş şekillendirme
Süslemeye	: Dikiş teknikleri ile kumaş şekillendirme, hazır malzeme ile süsleme tekniği, işleme tekniği, bağlama tekniği

Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Sarı tonu, metalik sarı,
Süslemede	:Beyaz, metalik sarı,
Kompozisyon	:
Zeminde	:Zemini iki parçalı kalot dikme tekniği ile sarı tonunda kumaştan hazırlanan bonenin ön kısmına metalik sarı ipliklerle işlemler yapılmıştır. Bu işlemlerin bazı yerlerinde pullar ve gerçek altın iplikler kullanılmıştır.Bonenin arka kısmı dikiş teknikleri ile kumaş şekillendirilerek pileli bir görünüm oluşturulmuştur.
Süslemede	: Bonenin başı çevreleyen ön kısmında beyaz rengi fisto şerit bulunmaktadır. Bonenin arka kısmını bone ile aynı kumaştan dikiş teknikleri ile şekillendirilen işlemeli kalın bir kurdele süslemektedir (FotoğrafA). Fiyonk şeklinde bağlanan kurdelenin uçları enseden aşağı bırakılmıştır.

Resim 5.20.Aşağı Silezya Bölgesi Kadın Baş Süslemesi Arkadan Görünüm

Ürün No	: 26
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 19. yy
Ürün Türü	:Bone
Ürünün Kullanım Amacı	:Aşağı Silezya bölgesi kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Pamuklu kumaş, işleme ipi, pul
Süslemede	:Kurdele, fisto şerit, pul, yarı değerli taş
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Üç parçalı kalot dikme tekniği:,işleme tekniği, kumaş kaplama tekniği
Süslemede	:Dikiş teknikleri ile kumaş şekillendirme, hazır malzeme ile süsleme tekniği, işleme tekniği, bağlama tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Kahverengi tonları, kırmızı, yeşil
Süslemede	:Beyaz, kahverengi

Kompozisyon

:

Zeminde

:Zemini üç parçalı kalot dikme tekniği ile kahverengi tonlarında kumaştan hazırlanan bonenin ön kısmında işlemeler bulunmaktadır. Bonenin üzeri kırmızı ve yeşil ipliklerle yapılmış bitkisel motifli işlemelerle süslenmiştir. Bu motiflerin aralarında pullar ve yarı değerli taşlarla süslemeler yapılmıştır.

Süslemede

: Bonenin başı çevreleyen ön kısmında beyaz rengi fisto şerit bulunmaktadır. Bonenin arka kısmında fiyonk süsleme bulunmaktadır (FotoğrafA). Üzeri bone ile aynı şekilde işlenerek süslenen kurdele şerit ense üzerinde bağlanarak fiyonk yapılmıştır. Kurdelenin kenarları ince kahverengi fisto şerit ile süslenmiştir.

Resim 5.21.Aşağı Silezya Bölgesi Kadın Baş Süslemesi Arkadan Görünüm

Ürün No	: 27
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarahlendirme	: 19. yy
Ürün Türü	:Kep
Ürünün Kullanım Amacı	:Warmia bölgesi kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Saten kumaş, karton, fisto şerit,
Süslemede	: Saten kumaş, kurdele
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Kumaş kaplama, dikiş teknikleri ile kumaş şekillendirme, işleme teknikleri
Süslemede	: Dikiş teknikleri ile kumaş şekillendirme, bağlama tekniği, işleme tekniği, boyama teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Krem, kahverengi tonları
Süslemede	:Krem, mavi, turuncu tonları
Kompozisyon	:
Zeminde	: Kepin ana zeminini oluşturan fes formunda karton, dikiş teknikleri ile şekillendirilmiş saten kumaş ile kaplanmıştır. Kepin üst kısmı dikiş teknikleri ile şekillendirilmiş saten

kumaş ve üzerinde işlemler olan kahverengi kumaş olmak üzere iki tabakadan oluşmaktadır. En üstteki kahverengi kumaşın üzeri kahverengi tonlarında bitkisel motifli işlemler ile süslenmiş, kenarına ince kahverengi fisto geçirilmiştir.

Süslemede

: Kepin iki kenarında dikiş teknikleri ile şekillendirilmiş saten kumaştan farbelalıbantlar bulunmaktadır. Çenenin altında krem renkli kalın bir kurdeleden bağlama teknikleri ile yapılmış büyük bir fiyonk bulunmaktadır. Krem renkli kurdele üzerinde boyama tekniğiyle yapılmış karanfil motifleri bulunmaktadır. Kurdelenin kenarına ise turuncu tonlarında ince bir şerit geçirilmiştir. Kepin arkasına da büyük bir fiyonk süsleme yerleştirilmiştir. Çene altındaki fiyonk ile aynı şekilde yapılmış olan fiyongun uçları serbest bırakılarak süsleme tamamlanmıştır (FotoğrafA).

Resim 5.22.Warmia Bölgesi Kadın Baş Süslemesi Arkadan Görünüm

Ürün No	: 28
Envanter No	: PME 24254,2
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 19. yy
Ürün Türü	:Bone
Ürünün Kullanım Amacı	:Kashubiabölgesi kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Kadife kumaş, işleme ipliği,biye.
Süslemeye	:Pamuklu kumaş
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: İki parçalı kalot dikme tekniği, işleme tekniği

Süslemede	: Bağlama tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Kahverengi, metalik sarı, bordo
Süslemede	:Bordo
Kompozisyon	:
Zeminde	:İki parçalı kalot dikme tekniği ile kahverengi kadife kumaştan yapılan bonenin üzerinde metalik sarı renkli işlemelerden oluşan bitkisel desenler bulunmaktadır. Bonenin kenarı bordo renkli biye ile çevrelenmiştir.
Süslemede	: Bordo renkli pamuklu kumaşın kendi etrafında dolanmasıyla oluşturulan şerit bonenin etrafına sarılmıştır. İki sıra dolanan kumaş şerit yer yer iğnelerle boneye tutturulmuştur.

Resim 5.23.Kashubia Bölgesi Kadın Baş Süslemesi Arkadan Görünüm

Ürün No	: 29
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1890-1920
Ürün Türü	:Eşarp
Ürünün Kullanım Amacı	:Łańcut kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Pamuklu kumaş, kırmızı ip
Süslemede	:-
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: İşleme tekniğı
Süslemede	:
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Beyaz, kırmızı

Süslemede	:-
Kompozisyon	:
Zeminde	: Fotoğraf Ada görüldüğü gibi baş süslemesinde dizlere kadar uzanan büyük bir eşarp kullanılmıştır. Eşarpın başın ve göğsün etrafını çevreleyen kısmı, kırmızı iplikle bitkisel ve geometrik formdaçeşitli motifler ile süslenmiştir. Eşarpın kenarları dalgalı bir formda olup bu dalgaların kenarları kırmızı iplikle sarılmıştır.
Süslemede	: -

Resim 5.24.Lańcut Bölgesi Geleneksel Kadın Giysisi

Ürün No	: 30
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 19. yy sonları - 1914 ,
Ürün Türü	:Eşarp
Ürünün Kullanım Amacı	:Łowicz bölgesi kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Yünlü kumaş
Süslemede	: Püskül
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Dokuma teknikleri
Süslemede	:Makrome örgü tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Siyah, beyaz, sarı, turuncu, kahverengi tonları.
Süslemede	:Siyah

Kompozisyon	:
Zeminde	: Yünlü kumaştan eşarp başın üzerine yerleştirilen fes formundaki kepin etrafına sarılmıştır. Zemini siyah olan eşarpın üzerinde beyaz, sarı, turuncu, kahverengi tonlarında “Türk deseni” olarak adlandırılan motifler bulunmaktadır. Kep üzerine sarılan eşarpın uçları kepin üzerinden dolandırılarak kepin önünde, alın üzerinde, büyük bir düğümle bağlanmıştır.
Süslemede	: Eşarpın kenarlarını süsleyen makrome örgüsünün uçlarında püsküller bulunmaktadır.

Ürün No	: 31
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 19. yy sonları - 1914
Ürün Türü	:Eşarp
Ürünün Kullanım Amacı	:Mazovia bölgesi kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Pamuklu kumaş
Süslemede	:Pamuklu kumaş, püskül
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Dokuma teknikleri
Süslemede	:Makrome örgü tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Gri, kırmızı, beyaz, sarı tonları
Süslemede	: Gri, kırmızı, beyaz, sarı tonları

Kompozisyon	:
Zeminde	: Baş süslemesi gri ve kırmızı zeminli olmak üzere iki farklı eşarptan oluşmaktadır. Baş süslemesinin temel bölümünü oluşturan gri zeminli eşarbin üzerinde “Türk deseni” olarak adlandırılan, kırmızı, beyaz, sarı tonlarında bitkisel ve geometrik motifler bulunmaktadır. Eşarp başın üst kısmına yerleştirilen ahşap bir kasnak üzerinde şekillendirilerek başa sarılmıştır. Eşarbin uçları başın önünde düğüm yapılmıştır.
Süslemeye	: Baş süslemesinde Süslemeye olarak kullanılan kırmızı zeminli ikinci eşarbin üzerinde de “Türk deseni” olarak adlandırılan gri, beyaz, sarı tonlarında bitkisel ve geometrik motifler bulunmaktadır. Eşarp kendi üzerinde kıvrılarak, Anadolu baş süslemelerinde “çevre” veya “çeki” bağlama şekline benzer biçimde. baş süslemesinin temel bölümünü oluşturan eşarbin üzerinden başın etrafına sarılmıştır. Eşarbin uçları başın arkasında, ensenin üzerinde düğüm atılarak bağlanmıştır. Baş süslemesinde kullanılan eşarpların kenarlarında bulunan ince makrome örgüsünün uçlarına yerleştirilen püsküller ile baş süslemesi tamamlanmaktadır.

Ürün No	: 32
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 19. yy
Ürün Türü	:Kep
Ürünün Kullanım Amacı	:Yahudi kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Pamuklu kumaş
Süslemeye	: Pamuklu kumaş, dantel şerit, dolgu malzemesi, inci.
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Parçalı kalot dikme tekniği, işleme tekniği
Süslemeye	: Dikiş teknikleri ile kumaş şekillendirme, tığ örgü tekniği, dolgu malzemesi ile şekillendirme tekniği, işleme tekniği,
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Kahverengi, sarı tonları.
Süslemeye	:Krem, sarı, kahverengi tonları

Kompozisyon

:

Zeminde

:Kep formundaki baş süslemesi,parçalıkalot dikme tekniği ile hazırlanmıştır. Başlığın üzerine parça parça hazırlanmış işlemler yerleştirilmiştir. Bu işlemlerin aralarına incilerle süslemeler yapılmıştır.

Süslemede

: Baş süslemesinin ön kısmında alınlık benzeri bir siperlik yerleştirilmiştir. Birkaç kumaş tabakasının birleştirilmesiyle yapılan siperliğin en üstündeki kumaş tabakasının içi dolgu malzemesi ile doldurularak hacimli bir görüntü elde edilmiştir. Bu hacimli kısım inciler ve sırim ipler kullanılarak işleme teknikleri ile süslenmiştir. Baş süslemesinin altında kulakları ve yanakların bir bölümünü kapatan pileli bir bone bulunmaktadır. Dikiş teknikleri ile şekillendirilen kahverengi tonlarındaki bone bir peruk görünümündedir. Bonenin uçları dantek teknikleri ile örülmüş bir dantel şerit ile süslenmiştir.

Resim 5.25.Geleneksel Yahudi Kadın Giysisi

Ürün No	:33
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 2014
Ürün Türü	:Taç
Ürünün Kullanım Amacı	:2014 Dünya Güzellik yarışması için tasarlanmış baş süslemesi (Tasarım: Floral Concept Store)
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Pamuklu kumaş, dolgu malzemesi
Süslemede	:Kumaş, sentetik dallar.
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Dolgu malzemesi ile şekillendirme tekniği,bağlama tekniği
Süslemede	:Yapma çiçek teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Kırmızı

Süslemede	:Kırmızı, sarı, pembe, krem tonları
Kompozisyon	:
Zeminde	:Polonya geleneksel çiçek taşlarından esinlenilerek tasarlanan baş süslemesinin ana zemini kırmızı bir taçdan oluşmaktadır. Dolgu malzemesi ile şekillendirilen tacın etrafı kırmızı kumaş şerit ile sarılmıştır. Kırmızı şeridin uç kısımları tacın arka kısmından fiyonk yapılarak bağlanmış ve sırta doğru uzun bir şekilde bırakılmıştır.
Süslemede	: Tacın üzerine yerleştirile, kırmızı, sarı, pembe, krem tonlarında çiçekler ve sentetik dallar ile tac süslenmiştir. Çiçekler yapma çiçek teknikleriyle yapılmıştır.

Resim 5.26.2014 Dünya Güzellik Yarışması İçin Tasarlanmış Elbise (Tasarım: Marcela Chmielowska)

Ürün No	:34
Envanter No	: 31097, 42279
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	:Bone, Eşarp
Ürünün Kullanım Amacı	: Kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Tül kumaş
Süslemede	:Tül, yünlü kumaş,
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Tek parçalı kalot dikme tekniği
Süslemede	: İşleme tekniği, dikiş teknikleri ile kumaş şekillendirme, makrome örgü tekniği.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Beyaz

Süslemede	:Beyaz, yeşil, kırmızı, sarı ve mavi tonları
Kompozisyon	:
Zeminde	:Başlığın ana kısmını oluşturan bone, beyaz tül kumaştan tek parçalı kalot dikme tekniği ile yapılmıştır.
Süslemede	: Bonenin, başın ön kısmını çevreleyen ucuna dikiş teknikleriyle şekillendirilen beyaz tül kumaş iki sıra halinde yerleştirilmiştir. Bonenin arka kısmından üzeri tül işleme tekniği ile bitkisel ve geometrik motiflerle süslenmiş geniş bir tül kumaş omuzlardan aşağı bırakılmıştır.

Bonenin üzerine örtülmüş olan koyu yeşil renk yünlü kumaştan eşarp üzerinde kırmızı, mavi, sarı ve yeşil tonlarında çiçek ve yaprak desenleri bulunmaktadır. Üçgen form verilerek bonenin üzerine sarılan eşarpın uçları başın arkasında serbestçe bağlanmıştır. Eşarpın uçlarını süsleyen makrome örgüsünün uçları serbest bırakılmıştır.

Resim 5.27.(a) Kadın Baş Süslemesi Tül Bone Arkadan Görünüm (b) Kadın Baş Süslemesi Arkadan Görünüm

Ürün No	:35
Envanter No	: PME 4427,4
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarihlendirme	:-
Ürün Türü	:Bone
Ürünün Kullanım Amacı	:Orava kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Pamuklu ip
Süslemede	:Kurdele
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Tığ örgü tekniği
Süslemede	:Hazır malzeme ile süsleme tekniği, bağlama tekniği.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Beyaz
Süslemede	:Pembe
Kompozisyon	:
Zeminde	:Bone, tığ örgü tekniği ile tek parça halinde örülmüştür. Bonenin yüzü çevreleyen ön kısmı volanlı bir şekilde örülmüştür.
Süslemede	: Bonenin kenarına bir sıra, tepe kısmına iki sıra pembe kurdele geçirilerek bone süslenmiştir. Bu kurdele sıraları bonenin önünde ve arkasında bağlanmıştır. Bonenin arkasında yapılan fiyonk ile süsleme tamalanmıştır.

Ürün No	:36
Envanter No	: PME 424,1
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarhlendirme	: -
Ürün Türü	: Bone
Ürünün Kullanım Amacı	: Kurpie bölgesi kadın baş süslemesi.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Tül kumaş
Süslemede	:Tül kumaş, kurdele
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:İki parçalı kalot dikme tekniği
Süslemede	: İşleme tekniği, dikiş teknikleri ile kumaş şekillendirme, hazır malzeme ile süsleme
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Beyaz

Süslemede	:Beyaz
Kompozisyon	:
Zeminde	:Bone, beyaz tül kumaştan iki parçalı kalot dikme tekniği ile yapılmıştır.
Süslemede	: Bonenin, başın ön kısmını çevreleyen ucuna dikiş teknikleriyle şekillendirilen beyaz tül kumaş iki sıra halinde yerleştirilmiştir. Bonenin arka kısmından üzeri tül işleme tekniği ile bitkisel ve geometrik motiflerle süslenmiş geniş bir tül kumaş bir duvak gibi omuzlardan aşağı bırakılmıştır. Bu geniş tül kumaşın bone ile birleştiği yere geçirilen kurdele ile süsleme tamamlanmıştır.

Resim 5.28.Kurpie Bölgesi Kadın Baş Süslemesi Arkadan Görünüm

Ürün No	:37
Envanter No	: PME 967,2
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: Bone
Ürünün Kullanım Amacı	:Silezya bölgesi kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Örgü ipi, pamuklu kumaş
Süslemede	:-
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Tığ örgü tekniği
Süslemede	: -
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Beyaz
Süslemede	:-
Kompozisyon	:

Zeminde

: Tığ örgü tekniği ile örülmüş beyaz bonenin alın kısmında bitkisel ve geometrik tığ örgü motifleri bulunmaktadır. Bonenin alın kısmına beyaz pamuklu kumaştan ince bir şerit dikilmiştir. Böylece hem bonenin önünün düzgün dırması sağlanmış hem de dekoratif bir görünüm elde edilmiştir. Bonenin kulak kısmında pamuklu kumaştan bir bant bulunmaktadır. Bonenin arka kenarında başlığı bağlamak için bir şerit bulunmaktadır.

Süslemede

:-

Ürün No	:38
Envanter No	: PME 1869,1
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: Bone
Ürünün Kullanım Amacı	: Lowicki bölgesi kutlama töreni (Dini bayramlar, düğünler, hasat/bahar bayramı vb. kutlamalar)kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Tül kumaş
Süslemede	: Tül kumaş, kumaş (yapma çiçek), boncuk, kurdele
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Dikiş teknikleri ile kumaş şekillendirme
Süslemede	: Dikiş teknikleri ile kumaş şekillendirme, yapma çiçek ile süsleme, hazır malzemelerle süsleme
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Beyaz

Süslemede	: Beyaz, gri, yavruağızı, yeşil tonları
Kompozisyon	:
Zeminde	: Büyük bir torba görünümünde olan bone, tek parça tül kumaşın çevresinin büzdürülerek dikilmesiyle yapılmıştır.
Süslemede	: Bonenin, alın kısmına geçirilen pamuklu kumaş üzerine dikiş teknikleriyle şekillendirilen beyaz tül kumaş üç sıra halinde yerleştirilmiştir. Bu fırfırlı alınlığın üzeri yapma çiçekler ve boncuklarla süslenmiştir.

Resim 5.29.Lowicki Bölgesi Kadın Baş Süslemesi Yandan Görünüm

Ürün No	:39
Envanter No	: PME 2077,1
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarhlendirme	: -
Ürün Türü	:Bone
Ürünün Kullanım Amacı	:Bytomska kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Pamuklu kumaş
Süslemede	: Örgü ipi, kurdele
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: İki parçalı kalot dikme tekniği
Süslemede	: Tığ örgü tekniği, bağlama tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Beyaz
Süslemede	: Beyaz

Kompozisyon	:
Zeminde	: Bone, beyaz pamuklu kumaştan iki parçalı kalot dikme tekniği ile yapılmıştır.
Süslemede	: Bonenin başı çevreleyen ön kısmına tığörgü tekniği ile yapılmış geniş bir tığ örgü süsleme geçirilmiştir. Bonenin arka alt kısmından geçirilen kurdele çenenin altında kurdele yapılarak bağlanarak süsleme tamamlanmıştır.
Ürün No	:40
Envanter No	: PME 2440,1
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	:Bone
Ürünün Kullanım Amacı	:Kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Tül kumaş
Süslemede	: Güpür şerit, kumaş şerit
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Dikiş teknikleri ile kumaş şekillendirme
Süslemede	:Dikiş teknikleri ile kumaş şekillendirme
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Beyaz
Süslemede	: Beyaz
Kompozisyon	:
Zeminde	: Bir torba görünümünde olan bone, tek parça tül kumaşın dikiş teknikleriyle şekillendirilmesi ile yapılmıştır. Bonenin tepesinde dikiş teknikleri ile yapılmış bir büzgü bulunmaktadır.
Süslemede	: Bonenin etrafına dikiş teknikleri ile pile şekli verilmiş güpür şerit geçirilmiştir. Bonenin arkasında boneyi bağlamada kullanılan ince kumaş şerit bulunmaktadır.

Ürün No	:41
Envanter No	: PME 3251,3
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: Kep
Ürünün Kullanım Amacı	: Mazovya kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Pamuklu kumaş, işleme ipi, güpür şerit
Süslemede	: Pamuklu kumaş, güpür şerit, kurdele.
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Dikiş teknikleriyle kumaşı şekillendirme, işleme tekniği
Süslemede	: Dikiş teknikleri ile kumaş şekillendirme, işleme tekniği.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Beyaz
Süslemede	: Beyaz, kırmızı

Kompozisyon	:
Zeminde	:Kep formundaki başlık üzeri ajur tekniği ile işlenmiş beş parçadan oluşmaktadır. Bu beş parça arasına güpür şeritler yerleştirilerek dikiş teknikleriyle birleştirilmiştir.
Süslemede	: Başlığın ön ve arka kısmına dikiş teknikleriyle pileli bir görünüm verilen beyaz kumaş geçirilmiştir. Bu pileli görünümün üzeri kırmızı kurdele ile süslenmiştir. Pileli kısım başın iki yanından sarkacak şekilde uzun bırakılmıştır. Başlığın iki yanında kepin başa bağlanmasında kullanılmak üzere kalın birer şerit bulunmaktadır. Bu şeritlerin uçlarında da ajur işi süslemeler bulunmaktadır. Kalın şeritlerin kenarlarına hazır güpür şerit geçirilmiştir.

Ürün No	:42
Envanter No	: PME 3383,1
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarhlendirme	: -
Ürün Türü	: Bone
Ürünün Kullanım Amacı	: Kadın baş süslemesi
Ürünün Boyutları	: 60 cm (baş çevresi)
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Örgü ipi
Süslemede	: Örgü ipi
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Bobin danteli tekniği
Süslemede	:Bobin danteli tekniği, bağlama tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Beyaz
Süslemede	: Beyaz

Kompozisyon	:
Zeminde	: Bobin danteli tekniğiyle yapılan bone, üç parçanın birleştirilmesi ile oluşturulmuştur.
Süslemede	: Bonenin kenarları bobin danteli tekniğiyle süslenmiştir. Bonenin iki yanında uzun bırakılan tığ örgüsü şerit çene altında fiyonk yapılarak bağlanmıştır. Bu tığ örgüsü şeritlerin ucunda bitkisel tığ örgüsü motifleri bulunmaktadır.

Resim 5.30.Kadın baş süslemesi yandan görünüm

Ürün No	:43
Envanter No	: PME 3387,1
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: Bone
Ürünün Kullanım Amacı	: Kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Tül kumaş, işleme ipliği
Süslemede	: Tül kumaş, örgü ipliği
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Üç parçalı kalot dikme
Süslemede	: Dikiş teknikleri ile kumaş şekillendirme, tığ örgü teknikleri, bağlama tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Beyaz
Süslemede	: Beyaz

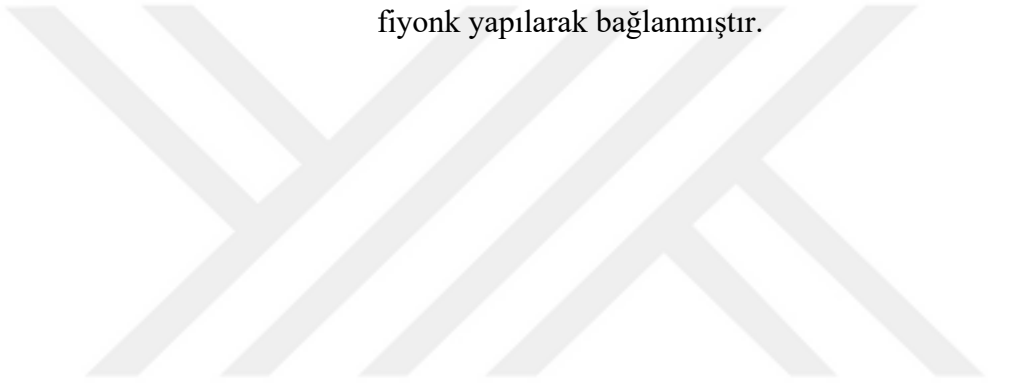
Kompozisyon	:
Zeminde	: Bone beyaz tül kumaştan üç parçalı kalot hazırlama tekniği ile yapılmıştır. Bonenin tepe kısmında tül kumaşın arasına üzeri işlemeli tül kumaş şeritleri yerleştirilmiştir.
Süslemede	: Bonenin başın etrafındaki kenar kısmına tığ örgü tekniği ile hazırlanmış dantel şerit geçirilmiştir. Bonenin uç kısımlarına boneyi bağlamak için geniş enli ve uzun bir tül şerit işlenerek fiyonk yapılmıştır. Tül şeritin kenarında tığ örgüsü tekniği ile hazırlanan dantel şerit süsleme bulunmaktadır. Tül şeritin uçlarına yerleştirilen enli dantel parçaları ile süsleme tamamlanmıştır.

Ürün No	:44
Envanter No	: PME 3388,1
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarhlendirme	: -
Ürün Türü	:Bone
Ürünün Kullanım Amacı	:Kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Örgü ipi
Süslemede	: Örgü ipi

Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Tığ örgü tekniği
Süslemede	:Tığ örgü tekniği, bağlama tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Beyaz
Süslemede	: Beyaz
Kompozisyon	:
Zeminde	: Tığ örgü tekniğiyle yapılan bone, iki parçanın birleştirilmesi ile oluşturulmuştur.
Süslemede	: Bonenin kenarları tığ örgü tekniğiyle süslenmiştir. Bonenin iki yanından uzatılan tığ örgüsü şerit çene altında fiyonk yapılarak bağlanmıştır.

Ürün No	:45
Envanter No	: PME 4399,2
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarhlendirme	: -
Ürün Türü	: Bone
Ürünün Kullanım Amacı	: Silezya kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Pamuklu kumaş, örgü ipi
Süslemede	: -
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Tığ örgü tekniği, iki parçalı kalot dikme tekniği
Süslemede	:-
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Beyaz
Süslemede	: -
Kompozisyon	:
Zeminde	: Tığ örgü tekniğiyle yapılan bone, iki parçanın birleştirilmesi ile oluşturulmuştur. Bonenin ön kısmı dikdörtgen bir baş bandına dikilmiştir. Bonenin kenarlarında boneyi başa bağlamak için iki adet kumaş şerit bulunmaktadır.
Süslemede	: -

Ürün No	:46
Envanter No	: PME 21744,1
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: Bone
Ürünün Kullanım Amacı	: Kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Tül kumaş, işleme ipliği
Süslemede	:Tül kumaş, işleme ipliği, kumaş şerit
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:İşleme tekniği, iki parçalı kalot dikme tekniği
Süslemede	:İşleme tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Beyaz
Süslemede	: Beyaz

Kompozisyon :

Zeminde :

Bone iki parçalı kalot dikme tekniği ile dikilmiştir. Bonenin üzerinde bitkisel ve geometric işlemler bulunmaktadır. Bonenin formu kulak yanlardan aşağı doğru uzun bırakılmıştır.

Süslemede :

Bonenin başı çevreleyen ön kısmını volanlı ve enli bir işlemeli parça süslemektedir. Bu parça üzerinde bitkisel ve geometrik işleme motifleri bulunmaktadır. Bu parçanın uçları omuzlardan aşağı bırakılmış, omuz hizasında çevrilerek bonenin arka kısmına döndürülmüştür. İşlemeli parça ve bonenin birleşim yerlerine ince kumaş şerit geçirilmiştir. Kumaş şerit bonenin arka uç kısmına da geçirilmiştir. Kumaş şeritin uçları boneyi bağlamak için serbest bırakılmıştır.

Resim 5.31.Kadın Baş Süslemesi Yandan Görünüm

Ürün No	:47
Envanter No	: PME 23831,3
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: Bone
Ürünün Kullanım Amacı	: Kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Tül kumaş, işleme ipliği
Süslemede	:Tül kumaş, kurdele, boncuk
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Parçalı kalot dikme,işleme tekniği
Süslemede	:Dikiş teknikleri ile kumaş şekillendirme, hazır malzeme ile süsleme
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Beyaz
Süslemede	: Beyaz, kırmızı, yeşil, mavi, pembe, siyah

Kompozisyon	:
Zeminde	: Bone, iki parçalı kalot dikme tekniğiyle yapılmıştır. Bonenin üzerinde işleme teknikleriyle yapılmış bitkisel ve geometrik motifler bulunmaktadır.
Süslemede	:Bonenin etrafında dikiş teknikleriyle şekillendirilmiş iki sıra pileli tül kumaş bulunmaktadır. Pileli süslemenin boneye dikildiği yere beyaz kurdele geçirilmiştir. Bu pilelerin arasına farklı renklerde kurdeleler dikilerek bonenin ön kısmı süslenmiştir. Bu minik kurdelelerin ucunda siyah minik boncuklar bulunmaktadır. Boneyi bağlamak için iki ince kurdele bonenin arkasında serbest bırakılmıştır.

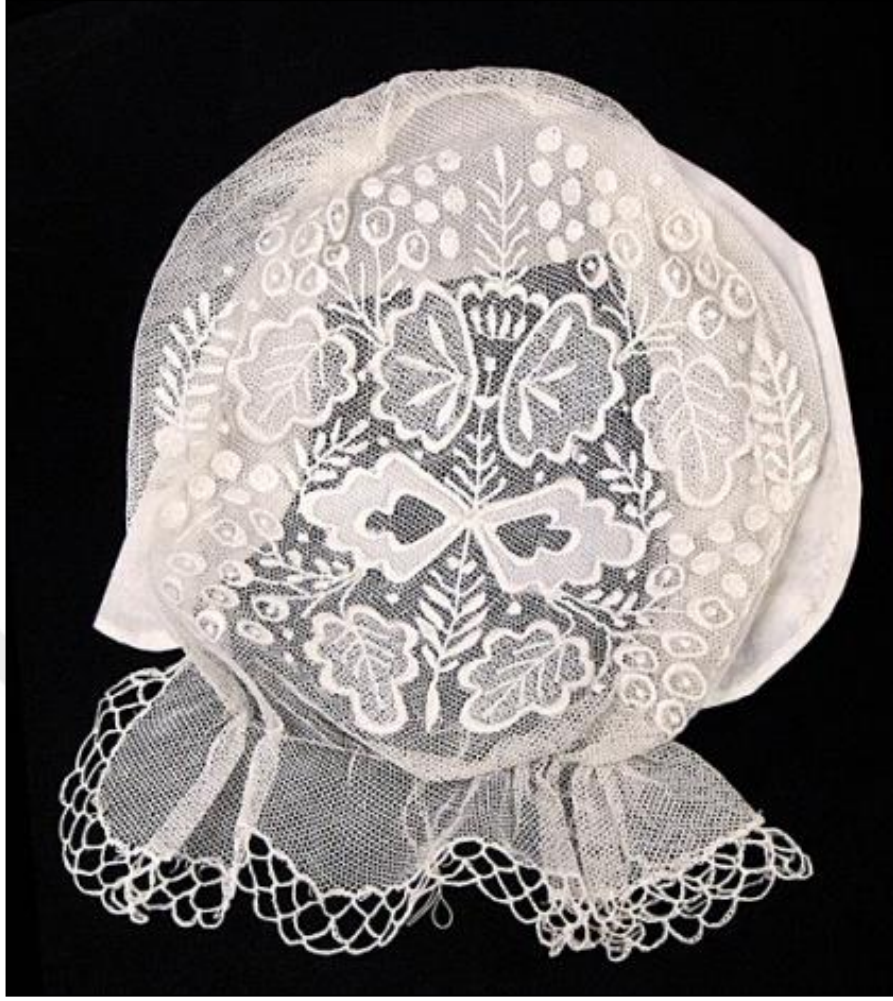

Ürün No	:48
Envanter No	: PME 23834,4
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarhlendirme	: -
Ürün Türü	: Bone
Ürünün Kullanım Amacı	: Kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Tül kumaş, pamuklu kumaş.
Süslemede	:Tül kumaş, boncuk, su taşı şerit
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Parçalı kalot dikme tekniği
Süslemede	: Dikiş teknikleri ile kumaş şekillendirme, hazır malzeme ile süsleme
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Beyaz
Süslemede	: Beyaz, pembe, yeşil, krem, siyah, gri, sarı

Kompozisyon	:
Zeminde	: Bone, iki parçalı kalot dikme tekniğiyle yapılmıştır. Bonenin alını çevreleyen kenarında beyaz pamuklu kumaştan siperlik benzeri bir şerit bulunmaktadır.
Süslemede	: Bonenin yüzü çevreleyen ön kenarında dikiş teknikleriyle volanlı olarak şekillendirilmiş üç sıra tül kumaş bulunmaktadır. Tül şeritler yüzü çevreleyen beyaz pamuklu kumaşa dikilmiştir. Tül şeritlerin aralarında su taşı şeritler ve boncuk süslemeler bulunmaktadır.

Ürün No	:49
Envanter No	: PME 23883,1
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarhlendirme	: -
Ürün Türü	:Bone
Ürünün Kullanım Amacı	:Kujawy kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Tül kumaş,keten kumaş, işleme ipliği, örgü ipliği
Süslemede	:-
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Dikiş teknikleri ile kumaş şekillendirme, işleme tekniği, tığ örgü tekniği
Süslemede	:-
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Beyaz
Süslemede	:Beyaz

Kompozisyon

:

Zeminde

:Fotoğraf No75’dearka kısmı görünen bone, tül kumaşın torba formunda şekil verilerek dikilmesiyle yapılmıştır. Bonenin üzerinde işleme tekniği ile yapılmış bitkisel ve geometrik motifler bulunmaktadır.Bonenin ön kısmına yüzü çevreleyecek şekildebeyaz keten kumaştan bir bant dikilmiştir. Bonenin arkası enseyi kapatacak şekilde uzun bırakılmıştır. Arka kısmın ucu tığ örgü tekniğiyle süslenmiştir.

Süslemede

: -

Ürün No	:50
Envanter No	: PME 30137,4
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	:Bone
Ürünün Kullanım Amacı	: Kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Tül kumaş, işleme ipliği
Süslemede	: Tül kumaş, pamuklu kumaş
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Parçalı kalot dikme tekniği, işleme tekniği
Süslemede	:Dikiş teknikleriyle kumaşı şekillendirme, işleme tekniği, bağlama tekniği

Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Beyaz
Süslemede	:Beyaz, pembe, mor, sarı
Kompozisyon	:
Zeminde	:Başlığın ana kısmını oluşturan bone, beyaz tül kumaştan iki parçalı kalot dikme tekniği ile yapılmıştır. Bonenin üzerindeişleme tekniği ile yapılmış bitkisel ve geometric motifler bulunmaktadır.
Süslemede	: Bonenin, başın ön kısmını çevreleyen ucuna dikiş teknikleriyle şekillendirilen beyaz tül kumaş tek sıra halinde yerleştirilmiştir. Bonenin arka etrafına da işlemeli tül kumaş volanlı bir şekilde dikilmiştir.Bonenin uç kısımlarında boneyi bağlamak için pamuklu kumaştan geniş ve uzun bir şeritler bulunmaktadır. Üzeri renkli bitkisel motiflerle işli bu şeritler çene altında fiyonk yapılarak bağlanmıştır.

Ürün No	:51
Envanter No	: PME 41995,1
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarhlendirme	: -
Ürün Türü	: Bone
Ürünün Kullanım Amacı	: Kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Tül kumaş, saten kumaş
Süslemede	:Tül kumaş, işleme ipi, güpür şerit, kurdele
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Parçalı kalot dikme tekniği
Süslemede	: Dikiş teknikleriyle kumaşı şekillendirme, hazır malzeme ile süsleme, işleme tekniği.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Beyaz
Süslemede	: Beyaz, mavi

Kompozisyon	:
Zeminde	: Bone, tek parçalı kalot dikme tekniğiyle yapılmıştır. Başlığın düzgün durması için, başı çevreleyen kenarına beyaz saten kumaştan bir şerit geçirilmiştir.
Süslemede	: Bonenin üzerinde dikiş teknikleriyle şekillendirilmiş üç sıra tül kumaş bulunmaktadır. Bu pile görünümlü tül kumaşların ucunda güpür şeritler bulunmaktadır. Pileli tüllerin aralarında mavi kurdele şeritler bulunmaktadır. Bonenin her iki yanına boneyi bağlamak için geniş ve uzun bir tül şerit geçirilmiştir. Bu kalın tül şeritler işleme tekniğiyle bitkisel motiflerle süslenmiştir. Tül şeritlerin kenarına işleme tekniği ile yapılan motif sırası ile süsleme tamamlanmıştır.

Ürün No	:52
Envanter No	: PME 43100,1
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	:Bone
Ürünün Kullanım Amacı	:Kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Tül kumaş
Süslemede	:Tül kumaş, işleme ipi, kurdele
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Parçalı kalot dikme tekniği
Süslemede	: Dikiş teknikleriyle kumaşı şekillendirme, hazır malzeme ile süsleme, işleme tekniği, bağlama tekniği.
Kullanılan Renkler	:

Zeminde	: Beyaz
Süslemede	: Beyaz, pembe ve yeşil tonları
Kompozisyon	:
Zeminde	: Bone, tek parçalı kalot dikme tekniğiyle yapılmıştır. Bonenin tepe kısmında işleme teknikleriyle yapılmış bitkisel motifler bulunmaktadır.
Süslemede	: Bonenin çevresinde dikiş teknikleriyle şekillendirilmiş iki sıra tül kumaş bulunmaktadır. Bonenin her iki yanına boneyi bağlamak için geniş ve uzun bir tül şerit geçirilmiştir. Tül şeritlerin ucuna işleme tekniği ile çiçek motifi işlenmiştir. Tül şeritlerin kenarında işleme tekniği ile yapılan motif sırası bulunmaktadır. Bonenin ense kısmında iki adet üzeri desenli, uzun kurdele bulunmaktadır. Kurdeleler ensede fiyonk yapılarak bağlanmıştır.

Resim 5.32.Kadın Baş Süslemesi Arkadan Görünüm

Ürün No	:53
Envanter No	: PME 4194,1
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarhlendirme	: -
Ürün Türü	: Bone
Ürünün Kullanım Amacı	: Kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Örgü ipi, pamuklu kumaş
Süslemede	:-
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Bobin danteli tekniği ve tığ örücülüğü
Süslemede	: -
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Beyaz
Süslemede	:-

Kompozisyon

:

Zeminde

: Bobin danteli tekniği ve tığ örücülüğü ile örülmüş beyaz bonenin alın kısmında bitkisel ve geometrik tığ örgü motifleri bulunmaktadır. Bonenin alın kısmına beyaz pamuklu kumaştan ince bir şerit dikilmiştir. Böylece hem bonenin önünün düzgün dırması sağlanmış hem de dekoratif bir görünüm elde edilmiştir. Bonenin kulak kısmından ense kısmına uzanan pamuklu kumaştan bir bant bulunmaktadır. Bu bantın uçlarında bulunan şeritle bone başa bağlanmıştır.

Süslemede

:-

Resim 5.33.Kadın Baş Süslemesi Arkadan Görünüm

Ürün No	:54
Envanter No	: PME 48421,3
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: Kep
Ürünün Kullanım Amacı	: Biskupizna bölgesi kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Pamuklu kumaş
Süslemede	:Tül kumaş, işleme ipliği
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Dikiş teknikleriyle kumaşı şekillendirme
Süslemede	: Dikiş teknikleriyle kumaşı şekillendirme, işleme tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Beyaz
Süslemede	: Beyaz

Kompozisyon	:
Zeminde	:Kep formundaki başlığın ana gövdesi pamuklu kumaştan dikdörtgen uzun bir bant şeklindenir. Başa bağlanan bu dikdörtgen bantın üzerinde başlığın Süslemede kısmı bulunmaktadır.
Süslemede	: Başlığın ön kısmında dikiş teknikleriyle kalın pileler halinde şekillendirilmiş tül kumaş bulunmaktadır. Başlığın tepe kısmını büyük bir fiyomk görünümünde olan işlemeli tül kumaş süslemektedir. Tül kumaşın üzeri bitkisel geometirk işlemler ile bezenmiştir.

Ürün No	:55
Envanter No	: PME 43993,1
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarhlendirme	: -
Ürün Türü	:Bone
Ürünün Kullanım Amacı	:Łowicz kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Tül kumaş
Süslemede	:Kurdele
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Dikiş teknikleriyle kumaşı şekillendirme
Süslemede	: Dikiş teknikleriyle kumaşı şekillendirme, hazır malzemeler ile süsleme
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Beyaz
Süslemede	:Kırmızı, mavi, yeşil, sarı, pembe tonları

Kompozisyon	:
Zeminde	: Geniş bir torba formunda olan başlık tül kumaşın dikiş teknikleriyle şekillendirilmesiyle yapılmıştır.
Süslemede	: Bonenin çevresinde dikiş teknikleriyle şekillendirilmiş üç sıra pileli tül kumaş bulunmaktadır.. Bu pilelerin arasına farklı renklerde minik kurdele şeritler dikilmiştir. Bonenin ön kısmında kendinden işlemeli kurdeleden bir fiyonk bulunmaktadır. Bonenin ense kısmına boneyi bağlamak için kendinden işlemeli iki adet kurdele yerleştirilmiştir.

Ürün No	:56
Envanter No	: PME 45882,1
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarhlendirme	: -
Ürün Türü	:Bone
Ürünün Kullanım Amacı	:Gelin başlığı
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Tül kumaş
Süslemede	:Kurdele, hazır dantel şerit, pamuklu kumaş (yapma çiçek)
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Dikiş teknikleriyle kumaşı şekillendirme
Süslemede	: Dikiş teknikleriyle kumaşı şekillendirme, hazır malzemeler ile süsleme, yapma çiçek tekniği

Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Beyaz
Süslemede	:Kırmızı, gri,mavi, yeşil, sarı, pembe tonları
Kompozisyon	:
Zeminde	: Geniş ve yüksek bir torba formunda olan başlık tül kumaşın dikiş teknikleriyle şekillendirilmesiyle yapılmıştır. Öncesinde parçalı tül kumaşlar hazır dantel şeritlerle birbirine eklenmiştir.
Süslemede	: Bonenin başı çevreleyen kenarında dikiş teknikleriyle şekillendirilmiş beş sıra pileli tül kumaş bulunmaktadır.. Bu pilelerin arasına farklı renklerde minik kurdele şeritler dikilmiştir. Bonenin ön kısmında yapma çiçekler ve yapraklardan gösterişli bir buket görünümünde süsleme bulunmaktadır. Yapma çiçeklerin aralarında büyük gri boncuklar vardır. Aynı zamanda gövdede bulunan dantel şeritler üzerine de minik gri boncuklar dikilmiştir. Yapma çiçek dalları bonenin her iki yanından arka tarafa doğru uzanmaktadır.Kalın bir hazır kurdele ile bu çiçek demetinin üzerine bağlanarak başlığın etrafını çevirmektedir. Bu hazır kurdelenin uçları enseden aşağıya uzun şekilde bırakılmıştır.

Ürün No	:57
Envanter No	: PME 43734,2
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	:Taç
Ürünün Kullanım Amacı	:Kutlama töreni (Dini bayramlar, düğünler, hasat/bahar bayramı vb. kutlamalar)kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Çiçek teli
Süslemede	: Yapma çiçek, çiçek teli, parlak (jelatin) kağıt, boncuk, gelin teli (gümüş rengi tel)
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Kalıp üzerinde şekillendirme, yapma çiçek tekniği
Süslemede	:Yapma çiçek tekniği, hazır malzemelerle süsleme
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Yeşil
Süslemede	: Metalik gri,kırmızı, pembe, sarı, mavitonları

Kompozisyon	:
Zeminde	: Tacın ana gövdesi çiçek tellerinin kalıp üzerinde şekillendirilmesiyle oluşturulmuştur. Ana gövde iki sıra halkadan oluşmaktadır. Bu halkalar arkadan birbirine bağlanmıştır.
Süslemede	: Yapma çiçek teknikleriyle hazırlanmış pembe, mavi, kırmızı ve yeşil tonlarında çiçekler tacın çevresini süslemektedir. Çiçeklerin dalları ana gövdeye sarılarak sabitlenmiştir. Çiçeklerin aralarını boncuklar, parlak kağıtlar ve gelin telleri süslemektedir.

Ürün No	:58
Envanter No	: PME 49336,2
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	:Taç
Ürünün Kullanım Amacı	:Gelin baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Çiçek teli
Süslemede	: Yapma çiçek, çiçek teli, boncuk, pul
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Kalıp üzerinde şekillendirme, yapma çiçek tekniği
Süslemede	:Yapma çiçek tekniği, boncuk örme tekniği, hazır malzemelerle süsleme
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Yeşil
Süslemede	:Metalik gri, altın sarısı, beyaz, kırmızı, pembe, sarı tonları

Kompozisyon	:
Zeminde	: Tacın ana gövdesi çiçek tellerinin kalıp üzerinde şekillendirilmesiyle oluşturulmuştur.
Süslemede	: Yapma çiçek teknikleriyle pamuklu kumaştan hazırlanmış beyaz, pembe, yeşil tonlarında çiçekler ve yapraklar tacın çevresini süslemektedir. Tacın önünde boncuklardan örülerek yapılmış daire şeklinde bir süsleme bulunmaktadır. Çiçeklerin dalları ana gövdeye sarılarak sabitlenmiştir. Çiçeklerin aralarını çiçek tellerine geçirilmiş, metalik gri ve sarı renkli, boncuklar ve pullar süslemektedir.

Ürün No	:59
Envanter No	: PME 50892,1
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	:Taç
Ürünün Kullanım Amacı	:Kutlama töreni (Dini bayramlar, düğünler, hasat/bahar bayramı vb. kutlamalar)kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Çiçek teli
Süslemede	: Yapma çiçek, çiçek teli, boncuk, gelin teli (gümüş rengi tel)
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Kalıp üzerinde şekillendirme, yapma çiçek tekniği
Süslemede	:Yapma çiçek tekniği, hazır malzemelerle süsleme
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Yeşil
Süslemede	: Metalik gri, altın sarısı, kırmızı, yeşil, sarı, mavitonları

Kompozisyon	:
Zeminde	: Çiçek tellerinin kalıp üzerinde şekillendirilmesiyle tacın ana gövdesi oluşturulmuştur. Ana gövde iki sıra halkadan oluşmaktadır. Bu halkalar arkadan birbirine bağlanmıştır.
Süslemede	: Yapma çiçek teknikleriyle hazırlanmış, kırmızı, yeşil, sarı, mavi tonlarında çiçekler ve yapraklar tacın çevresini süslemektedir. Çiçeklerin dalları ana gövdeye sarılarak sabitlenmiştir. Çiçeklerin aralarını boncuklar ve gelin telleri süslemektedir.

Ürün No	:60
Envanter No	: PME 58868,1
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	:Taç
Ürünün Kullanım Amacı	:Kutlama töreni (Dini bayramlar, düğünler, hasat/bahar bayramı vb. kutlamalar)kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Çiçek teli, kumaş şerit
Süslemede	: Pamuklu kumaş, çiçek teli, boncuk, metal levha
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Kalıp üzerinde şekillendirme, yapma çiçek tekniği
Süslemede	:Yapma çiçek tekniği, hazır malzemelerle süsleme
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Yeşil
Süslemede	: Beyaz, siyah,kırmızı, yeşil, pembe, sarı, mavitonları

Kompozisyon	:
Zeminde	: Tacın ana gövdesi yarım daire şeklindedir. Çiçek tellerinin kalıp üzerinde şekillendirilmesiyle tacın ana gövdesi oluşturulmuştur.
Süslemede	: Yapma çiçek teknikleriyle hazırlanmış, beyaz, kırmızı, pembe, yeşil, sarı, mavi tonlarında çiçekler ve yapraklar tacın çevresini süslemektedir. Tacın orta kısmında ince ince metal tabakaların şekillendirilmesiyle yapılmış, iki adet altın rengi yaprak bulunmaktadır. Çiçeklerin ve yaprakların dalları ana gövdeye sarılarak sabitlenmiş, ardından yeşil renki ince şerit ile ana gövde sarılarak temiz bir görünüm elde edilmiştir. Tacın başa sabitlenmesi için, yeşil renkli ince şeritin uçları iki taraftan açık bırakılmıştır.

Ürün No	:61
Envanter No	: PME 38867,1
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarhlendirme	: -
Ürün Türü	:Kep
Ürünün Kullanım Amacı	:Gelin başlığı
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Tül kumaş
Süslemede	: Kurdele, pamuklu kumaş (yapma çiçek), boncuk, tel
	Kullanılan Teknik :
Zeminde	:Dikiş teknikleriyle kumaşı şekillendirme
Süslemede	: Dikiş teknikleriyle kumaşı şekillendirme, hazır malzemeler ile süsleme, yapma çiçek tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Beyaz
Süslemede	:Gri, mor, yeşil, sarı, pembe tonları

Kompozisyon	:
Zeminde	: Başa outran, torba formunda olan başlık tül kumaşın dikiş teknikleriyle şekillendirilmesiyle yapılmıştır.
Süslemede	: Bonenin çevresinde, dikiş teknikleriyle pileli şekil verilmiş, pembe renkli kurdele bant bulunmaktadır. Bonenin üzeri yapma çiçek ve yapraklarla süslenmiştir. Yapma çiçekler arasına boncuklar yerleştirilmiştir. Bonenin tepesinde gri boncuklardan yapılmış bir süsleme bulunmaktadır. Gri boncuklar dizilen tellerin şekillendirilmesi ile yapılan bu süsleme kraliyet taşlarına benzemektedir. Bu taş benzeri süslemenin de alt kısmında yapma çiçekler bulunmaktadır.

Ürün No	:62
Envanter No	: PME 25658,1
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarhlendirme	: -
Ürün Türü	:Bone
Ürünün Kullanım Amacı	:Aşağı Silezya bölgesi kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Brokar kumaş, pamuklu kumaş, biye
Süslemede	:İşleme ipliği, metal iplik, pul
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Parçalı kalot dikme tekniği
Süslemede	: İşleme tekniği, hazır malzemelerle süsleme
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Krem, sarı
Süslemede	: Altın sarısı

Kompozisyon

:

Zeminde

:Başlık çiçekli broker kumaştan, iki parçalı kolat dikme tekniği ile yapılmıştır. Başı saran kep formundaki başlığın pamuklu kumaştan astarı vardır. Başlığın ön kısmına “ M ” harfine benzer şekil verilmiştir. Alın kısmından burun ucuna kadar inen uzantı kuş gagasına da benzemektedir. Başlığın kenarına biye geçirilmiştir.

Süslemede

: Başlığın önü, yanları ve arkası altın sarısı işleme ipliğiyle yoğun şekilde işlenmiştir. Bu işlemlerin bazı yerlerinde sarı metalik ipler kullanılmıştır. İşleminin üzeri pullarla süslenmiştir.

Ürün No	:63
Envanter No	: PME 24252,1
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarhlendirme	: -
Ürün Türü	: Kep
Ürünün Kullanım Amacı	: Warmia bölgesi kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Karton, kadife
Süslemede	:İşleme ipliği, kordon, kurdele
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Kumaşla kaplama
Süslemede	:Dikiş teknikleriyle kumaşı şekillendirme, işleme tekniği, tığ örgü tekniği, bağlama tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Koyu kahverengi

Süslemede	:Altın sarısı, krem
Kompozisyon	:
Zeminde	: Kep formundaki başlığın gövdesi kartonun işlemeli kadife kumaşla kaplanmasıyla oluşturulmuştur. Başlığın arkadan görünümü “at nalı” şeklindedir (bkz. Fotoğraf 89.a).
Süslemede	: Kepin tepe kısmında altın sarısı iplikle işlenmiş bitkisel motifler kaplamaktadır. Kepin çevresine sarı renkli silindir kordon geçirilmiştir. Bo kordonun alt kısmında uçları püsküllü bir dantel süsleme bulunmaktadır. Altın sarısı renginde olan bu püsküllü süsleme kepin etrafında iki sıra şeklinde bulunmaktadır. Kepin kenarının en ucunu dikiş teknikleriyle şekillendirilmiş krem rengi kurdele çevrelemektedir. Kepin başa bağlanabilmesi için,iki yan tarafına pile şekli verilmiş kurdeleler yerleştirilmiştir. Uzun bırakılan bu kurdeleler çenenin altında fiyon yapılarak bağlanmıştır.

Resim 5.34.Warmia Bölgesi Kadın Baş Süslemesi Arkadan Görünüm

Ürün No	:64
Envanter No	: PME 24243,8
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	:Bone
Ürünün Kullanım Amacı	:Kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Kadife kumaş, metalik işleme ipliği, pul
Süslemeye	: Güpür şerit, kurdele
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Parçalı kalot dikme tekniği, işleme tekniği
Süslemeye	:Dikiş teknikleriyle şekillendirme, boyama tekniği, bağlama tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Kahverengi, altın sarısı
Süslemeye	: Beyaz, krem, kırmızı, yeşil, mavi, pembe, sarı, turuncu tonları
Kompozisyon	:
Zeminde	: Bonenin zemini kahverengi kadife kumaştan parçalı kalot dikme tekniği ile hazırlanmıştır. Bonenin yüzeyi metalik renkli iplerle yapılmış işlemlerle kaplanmıştır.İşlemlerin üzeri altın sarısı pullarla süslenmiştir.

Süslemede

: Bonenin çevresinde dikiş teknikleriyle şekillendirilmiş beyaz renkli güpür şerit bulunmaktadır. Pileli güpür şeritin başlıkla birleştiği kenar altın sarısı güpür şeritle çevrelenmiştir. Bonenin arka kısmını kalın kurdelen yapılmış büyük bir fiyonk süslemektedir. Kurdelenin üzerinde boyama teknikleriyle yapılmış bitkisel motifler bulunmaktadır. Kurdelin uçları uzun bırakılmıştır.

Ürün No	:65
Envanter No	: PME 24241,1
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarhlendirme	: -
Ürün Türü	:Bone
Ürünün Kullanım Amacı	:Kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Kadife kumaş, işleme ipliği
Süslemede	:Dantel şerit
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Parçalı kalot dikme tekniği
Süslemede	: Dikiş teknikleriyle kumaşı şekillendirme, tığ örgü tekniği, işleme tekniği, applike tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Kahverengi, metalik sarı, bordo
Süslemede	:Krem

Kompozisyon	:
Zeminde	:Başı saran bone, parçalı kalot dikim tekniği ile hazırlanmıştır. Bone metalik sarı renginde işlemler ile kaplanmıştır. İşleme teknikleri ile yapılmış motifler applike tekniği ile boneye tutturulmuştur. Bonenin ön kısmına bordo renkli biye geçirilmiştir.
Süslemede	: Bonenin kenarında dikiş teknikleri ile pile şekli verilmiş krem renkli dantel şerit bulunmaktadır. Tığ örgü teknikleriyle yapılmış dantel şerit boneyi çevrelemektedir.

Ürün No	:66
Envanter No	: PME 14783,4
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarihlendirme	:-
Ürün Türü	:Bone
Ürünün Kullanım Amacı	:Güney Podlasie kadın başlığı.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Pamuklu kumaş, şerit (su taşı), dantel şerit
Süslemede	:Tül kumaş, kurdele, dantel şerit,şerit (su taşı), dantel şerit
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Dikiş teknikleriyle kumaşı şekillendirme, hazır malzeme ile süsleme teknikleri
Süslemede	: Dikiş teknikleriyle kumaşı şekillendirme, tığ örgü tekniği,hazır malzeme ile süsleme teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Kırmızı, mavi
Süslemede	:Beyaz, krem, kırmızı, yeşil, mavi, sarı tonları
Kompozisyon	:

Zeminde

: Başı kaplayan kırmızı pamuklu kumaştan bonenin kenarını mavi pamuklu kumaş ile çevrelenmiştir. Dikiş teknikleriyle şekillendirilerek yapılan bonenin tepe kısmında boneye şekil vermek için yapılmış büzgüler bulunmaktadır. Bonenin önünde alın kısmına inen bir çıkıntı bulunmaktadır. Bonenin önü dalgalı formda olup, bonenin yan kısımları kulakları kapatan birer kulaklık formundadır.

Süslemeye

: Başlığın çevresinde tül kumaştan sık görümlü pileler bulunmaktadır. Beyaz tül kumaşın dikiş teknikleriyle şekillendirilmesiyle yapılmış pileler başlığın kenarını çevreleyen mavi kumaşın alt kısmına yerleştirilmiştir. Başlığın üzerinde kırmızı ve mavi kumaşların birleştiği kısım, beyaz, kırmızı, krem ve yeşil renkli su taşı şeritler ve beyaz dantel şerit ile süslenmiştir. Başlığın arkasında iki kurdele şerit bulunmaktadır. Kendinden desenli bu kurdeleler başlığın arkasında fiyonk yapılmak üzere uzun bırakılmıştır. Kurdelelerin ucu dantel şerit ve su taşı şeritlerle süslenmiştir. Ayrıca kurdelelerin ucundan tığ örgü teknikleriyle yapılmış kalın dantel şeritler sarkmaktadır.

Resim 5.35. Güney Podlasie Kadın Baş Süslemesi Arkadan Görünüm

Ürün No	:67
Envanter No	: PME 2221,1
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	:Bone
Ürünün Kullanım Amacı	: Żywiec kasabası kadın başlığı
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Kadife kumaş, astarlık kumaş, işleme ipliği, pul, yarı boncuk, biye.
Süslemede	: Saten kumaş, dantel şerit,
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Parçalı kalot dikme tekniği, işleme tekniği
Süslemede	: Dikişle kumaşı şekillendirme, tığ örgü tekniği, bağlama tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Kahverengi, altın sarısı
Süslemede	: Beyaz, altın sarısı
Zeminde	: Başlı saran bone, parçalı kalot dikim tekniği ile hazırlanmıştır. Başlı çevreleyen dikdörtgen parça ve başın

arkasını kaplayan oval parça olmak üzere bone iki parçadan oluşmaktadır. Bonenin arka kısmını oluşturan oval parça, işlemeli kadife kumaşın karton ile sertleştirilmesiyle yapılmıştır. Bone metalik sarı işlemeler ile kaplıdır. İşlemelerin üzeri pullar ve boncuklarla süslenmiştir. Başlığın astar ile birleştiği kenarına biye geçirilmiştir.

Süslemeye

: Bonenin kenarında dikiş teknikleri ile pile şekli verilmiş beyaz renkli dantel şerit bulunmaktadır. Tığ örgü teknikleriyle yapılmış dantel şerit boneyi çevrelemektedir. Bonenin iki yanında kahverengi saten kumaş şeritten dikiş teknikleriyle yapılmış çelenk görünümlü bir süsleme bulunmaktadır. Şeritlerin ucu tırtıklı şekilde şekillendirilerek başın her iki yanına sabitlenmiştir. Enli kumaş şeritler, başın her iki yanına hacimli pileler oluşturacak şekilde tutturulmuştur. Bu hacimli pileler dört kat olacak şekilde bonenin arka kısmına kadar sıralanmıştır. Kumaş şeritlerin ucu ensede fiyonk oluşturacak şekilde bağlanarak uçları uzun şekilde bırakılmıştır.

Resim 5.36.Żywiec Kasabası Kadın Baş Süslemesi Arkadan Görünüm

Ürün No	:68
Envanter No	: PME 2042,1
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarahlendirme	: -
Ürün Türü	:Şal
Ürünün Kullanım Amacı	:Łowicz bölgesi kadın şalı
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Pamuklu kumaş
Süslemede	: Pamuklu ip
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Dokuma tekniğı
Süslemede	: Makrome örgü tekniğı
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Kırmızı, mavi, yeşil, pembe, mor, sarı tonları
Süslemede	: Kırmızı

Kompozisyon	:
Zeminde	:Fabrika üretimi olan şalın zemini kenarda kırmızı, ortada yeşildir. Zeminin üzerinde kırmızı, mavi, yeşil, pembe, mor, sarı tonlarında çiçekler ve yapraklar bulunmaktadır. Çiçek ve yaprak motifleri kenardan ortaya doğru küçülmektedir. Şal, başa veya omuza bağlanarak kullanılmaktadır.
Süslemede	: Şalın kenarlarını üç sıra makrome örgü süslemektedir. Makrome örgünün uçlarında örgü iplikleri kısa bırakılmıştır.

Ürün No	:69
Envanter No	: PME 3546,1
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarihlendirme	:-
Ürün Türü	:Şal
Ürünün Kullanım Amacı	:Kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Yünlü kumaş
Süslemede	:5-6 cm'lik püsküller
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Dokuma tekniği
Süslemede	:Makrome örgü tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Siyah, kırmızı, kahverengi, beyaz, yeşil, turuncu tonları

Süslemede	:Siyah
Kompozisyon	:
Zeminde	: İnce yünlü kumaştan yapılmış fabrikasyon şalın zemini desenlerle kaplıdır. Şalın ortasında siyah bir “yıldız” motifi bulunmaktadır. Bu yıldızın etrafı“ Türk desenleriyle ”çevrilmiştir. Kırmızı, kahverengi, beyaz, yeşil, turuncu tonlarında desenlerle kaplanmış şalın kenarı siyah renk ile çevrelenmiştir. Şal, başa veya omuza bağlanarak kullanılmaktadır.
Süslemede	:Şalın kenarlarına geçirilen püskül görünümlü siyah ipler şalı süslemektedir.

Ürün No	:70
Envanter No	: PME 58912,1
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	:Şal
Ürünün Kullanım Amacı	:Doğu Mazovya kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: İpekli kumaş
Süslemede	: Örgü ipliği
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Dokuma tekniği
Süslemede	: Tığ örgü tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem, kırmızı, yeşil, turuncu, sarı, kahvrenge, mavitonları

Süslemede	: Beyaz
Kompozisyon	:
Zeminde	: Zemini krem renginde olan şalın üzerinde , kırmızı, yeşil, turuncu, sarı, kahvrenge, mavi tonlarında “ Türk desenleri ” bulunmaktadır. Şalın ortasında eşkenar dörtgen formunda motif bulunmaktadır. Şal, başa veya omuza bağlanarak kullanılmaktadır.
Süslemede	: Şalın kenarlarını kafes görünümlü tığ işi motif çevrelemektedir. Tek sıra beyaz tığ işinin kenarları 5-6 cm’lik püsküllerle süslenmiştir.

Ürün No	:71
Envanter No	: PME 52564,1
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: Şal
Ürünün Kullanım Amacı	: Kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Yünlü kumaş
Süslemede	:10-15 cm'lik püsküller
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Dokuma tekniği
Süslemede	:Makrome örgü tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Kahverengi, bordotonları
Süslemede	: Kahverengi, bordo, yeşil tonları

Kompozisyon	:
Zeminde	:Kahverengi ve bordo tonlarında olan şalın yüzeyi Polonya’da “bota” deseni olarak adlandırılan desenlerle kaplıdır. Şal, başa veya omuza bağlanarak kullanılmaktadır.
Süslemede	: Şalın çevresini süsleyen makrome örgü tekniğiyle yapılmış ağ örgüsünün kenarlarında püsküller bulunmaktadır.

Ürün No	:72
Envanter No	: PME 21632,1
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	:Şal
Ürünün Kullanım Amacı	:Güney Podlasie kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Keten kumaş (ev dokuması)
Süslemede	:Dokuma ipliği
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Dokuma tekniği
Süslemede	: Dokuma tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Beyaz
Süslemede	:Kırmızı, mavi, sarı, yeşil tonları
Kompozisyon	:

Zeminde	: Evde dokunmuş beyaz keten kumaştan yapılmış olan şal uzun bir dikdörtgen formundadır. Şal baş süslemelerinde başlıklarla beraber kullanılmaktadır.
Süslemede	: Şalın uç kısımlarında kırmızı, mavi, sarı, yeşil tonlarında yatay çizgiler ve motiflerden oluşan süslemeler bulunmaktadır. Bu süslemeler dokuma tekniği ile yapılarak şalın uçlarına dikilmiştir.

Ürün No	:73
Envanter No	: PME 24165,1
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	:Eşarp
Ürünün Kullanım Amacı	:Batı Krakow bölgesi kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Pamuklu kumaş
Süslemede	: -
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: İşleme tekniği
Süslemede	:-
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Beyaz
Süslemede	:-
Kompozisyon	:

Zeminde

: Kare şeklindeki eşarpın köşelerinde ve kenarlarında işleme teknikleri ile yapılmış motifler bulunmaktadır. Eşarpın iki kenarında "bota" motifi sıralanmaktadır. Bota motifleri bir sıra büyük, bir sıra küçük olacak şekilde işlenmiştir. Eşarpın karşılıklı iki köşesinde işlemler bulunmaktadır. Delikli işlemlerin araları beyaz işleme ipliği yapılmış bitkisel ve geometrik motiflerle süslenmiştir. Eşarpın dört kenarı delikli işlemlerle çevrelenmiştir. Eşarp, baş süslemelerinde başlıklarla beraber, tek başına başa veya omuzlara bağlanarak kullanılmaktadır.

Süslemede

:-

Ürün No	:74
Envanter No	: PME 39728,1
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarihlendirme	:
Ürün Türü	: Eşarp
Ürünün Kullanım Amacı	: Wilanów bölgesi kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Pamuklu kumaş, işleme ipliği
Süslemede	: Örgü ipliği
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: İşleme tekniği
Süslemede	: Tiğ örgü tekniği
Kullanılan Renkler	:

Zeminde	:Beyaz, siyah
Süslemede	:Beyaz
Kompozisyon	:
Zeminde	:Pamuklu kumaştan eşarpın üç köşesi işleme teknikleriyle yapılmış bitkisel motiflerle süslenmiştir. Motifler siyah işleme ipliği ile yapılmıştır. Eşarp,baş süslemelerinde başlıklarla beraber, tek başına başa veya omuzlara bağlanarak kullanılmaktadır.
Süslemede	: Eşarpın çevresinde tığ örgü teknikleri ile yapılmış beyaz dantel şerit bulunmaktadır.

Resim 5.37.Wilanów Bölgesi Kadın Baş Süslemesi Detay Görünüm

Ürün No	:75
Envanter No	: PME 42655,1
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: Şal
Ürünün Kullanım Amacı	: Kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Pamuklu kumaş, işleme ipliği, pul
Süslemede	: İşleme ipliği
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: İşleme tekniği
Süslemede	: işleme tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Beyaz, kırmızı, altın sarısı
Süslemede	:Kırmızı
Kompozisyon	:

Zeminde	:Beyaz pumuklu kumaştan şalın iki kenarında kırmızı işlemeler bulunmaktadır. Çiçek desenlerinden oluşan işlemeler kenarların birleştiği köşede daha yoğun şekilde bulunmaktadır. İşlemeli kenarlardan birinde olan çiçeklerin araları altın sarısı pullarla süslenmiştir. Şal, baş süslemelerinde başlıklarla beraber, tek başına başa veya omuzlara bağlanarak kullanılmaktadır.
Süslemede	: Şalın işlemeli kenarlarına, kısa kırmızı ipliklerpüskül görünümü verecek şekilde yerleştirilmiştir.

Ürün No	:76
Envanter No	: PME 58089,1
İnceleme Tarihi	: 25.04.2023
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: Şal
Ürünün Kullanım Amacı	:Masovia'dakiBiale ormanı köylüleri kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Yünlü kumaş
Süslemede	:6-8 cm'lik püsküller
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Dokuma tekniği
Süslemede	:Makrome örgü tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem, pembe, mavi, sarı, yeşiltonları
Süslemede	: Krem

Kompozisyon	:
Zeminde	: İnce yünlü kumaştan krem rengi şalın köşelerinde ve kenarlarında pembe, mavi, sarı, yeşil tonlarında çiçek demetleri bulunmaktadır. Şalın ortası minik çiçek desenleriyle süslenmiştir. Şal, başa veya omuza bağlanarak kullanılmaktadır.
Süslemede	: Eşarbin çevresini süsleyen makrome örgü tekniğiyle yapılmış ağ örgüsünün kenarlarında püsküller bulunmaktadır.

Ürün No	:77
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarahlendirme	: 1940-1960
Ürün Türü	:Eşarp
Ürünün Kullanım Amacı	:Kurpie bölgesi kız çocuk baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Pamuklu kumaş
Süslemede	:-
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Dokuma tekniği
Süslemede	:
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Kırmızı, krem, sarı, yeşil, tonları.

Süslemede	:-
Kompozisyon	:
Zeminde	: Üçgen şekil verilerek başa sarılan kırmızı zeminli eşarbin üzerinde, çiçek ve yaprak desenleri bulunmaktadır. Kırmızı, sarı ve yeşil tonlarındaki çiçek ve yaprak desenleri krem zemin üzerinde yer almaktadır. Eşarbin uçları çenenin altında bağlanmıştır.
Süslemede	: -

Resim 5.38.Kurpie Yeşil Orman Orman Bölgesi Geleneksel Kız Çocuk Giysisi

Ürün No	:78
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1940-1960
Ürün Türü	:Eşarp
Ürünün Kullanım Amacı	:Kurpie bölgesi kız çocuk baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Yünlü kumaş
Süslemede	:8-10 cm lik püsküller
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Dokuma tekniği
Süslemede	: Makrome örgü tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Kırmızı, mavi, sarı, yeşil tonları
Süslemede	:Kırmızı

Kompozisyon

:

Zeminde

: Kırmızı renkli ynl kumaş üzerinde mavi, sarı, yeşil tonlarında çiçek ve yaprak desenleri bulunmaktadır. Üçgen form verilerek başa örtülen eşarbın uçları başın arkasında, ensenin üzerinde serbestçe bağlanmıştır. Eşarbın bağlanan uçları başın sağ tarafından sarkıtılmıştır.

Süslemede

: Eşarbın kenarlarını süsleyen makrome örgüsünün uçlarında 8-10 cm lik püsküller bulunmaktadır.

Resim 5.39.Kurpie Beyaz Orman Bölgesi Geleneksel Kız Çocuk Giysisi

Ürün No	:79
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1940-1960
Ürün Türü	:Eşarp
Ürünün Kullanım Amacı	:Łowicz bölgesi kız çocuk baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Yünlü kumaş
Süslemede	:8-10 cm lik püsküller
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Dokuma tekniği
Süslemede	: Makrome örgü tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Yeşil, kırmızı, sarı, yeşil tonları
Süslemede	:Yeşil
Kompozisyon	:

Zeminde

: Yeşil renkli yünlü kumaş üzerinde kırmızı, sarı, yeşil tonlarında küçük çiçek ve yaprak desenleri bulunmaktadır. Üçgen form verilerek başa sarılan eşarbin uçları başın arkasında, eşarbin üçgen bırakılan kenarının üzerinde serbestçe bağlanmıştır.

Süslemede

:Eşarbin kenarlarını süsleyen dantel örgüsünün uçlarında 8-10cm lik püsküller bulunmaktadır.

Resim 5.40.Łowicz Bölgesi Geleneksel Kız Çocuk Giysisi

Ürün No	: 80
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1940-1960
Ürün Türü	:Eşarp
Ürünün Kullanım Amacı	:Opoczno bölgesi kız çocuk baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Yünlü kumaş
Süslemede	:8-10 cm lik püsküller
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Dokuma tekniği
Süslemede	: Makrome örgü tekniği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Beyaz, kırmızı, yeşil tonları
Süslemede	:Beyaz
Kompozisyon	:

Zeminde

: Beyaz renkli ynl kumaş üzerinde kırmızı, yeşil tonlarında küçük iek ve yaprak desenleri bulunmaktadır. Üçgen form verilerek başı sarılan eşıarbin uçları başı arkasında, ensenin üzerinde serbestçe bağlanmıştır.

Süslemede

: Eşıarbin kenarlarını süsleyen dantel örgüsünün uçlarında 8-10cm lik püsküller bulunmaktadır.

Resim 5.41.Opoczno Bölgesi Geleneksel Kız ocuk Giysisi

Ürün No	: 81
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1940-1960
Ürün Türü	:Hasır şapka
Ürünün Kullanım Amacı	:Łowicz bölgesi oğlan çocuk başlığı
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Hasır şerit
Süslemede	:-
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Kalıp üzerinde şekillendirme, hasır örme teknikleri
Süslemede	:-
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Sarı
Süslemede	:-
Kompozisyon	:
Zeminde	: Hasır şeritler örülerek yapılan kanotiye kenarlı şapka, kalıp üzerinde şekillendirilmiştir.
Süslemede	:

Resim 5.42.Łowicz Bölgesi Geleneksel Oğlan Çocuk Giysisi

Ürün No	:82
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1890-1940
Ürün Türü	:Hasır şapka
Ürünün Kullanım Amacı	:Krzczonów (Doğu Polonya) erkek baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Hasır şerit, biye
Süslemede	: Yapma çiçek (Pamuklu kumaş), tüy
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Hasır örme teknikleri, kalıp üzerinde şekillendirme,
Süslemede	:Yapma çiçek teknikleri, bağlama teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Sarı, siyah
Süslemede	:Siyah, kırmızı, yeşil,pembe, mavi, sarı tonları
Kompozisyon	:

Zeminde

: Şapkanın Temel kısmı, hasır şeritlerden örme teknikleri kullanılarak yapılmıştır. Kanotiye kenarlı şapka kalıp üzerinde şekillendirilmiştir.Şapkanın kenarına geçirilen kumaş biye ile şapka kenarının daha düzgün durması sağlanmıştır. Kumaş biye şeritşapka süslemesini tamamlamaktadır.

Süslemede

: Şapkanın üstü ile kenarının birleşme yerine kırmızı ve yeşil kumaş şeritler ile siyah kumaş kurdele sarılmıştır. Siyah kumaş kurdele şapkanın arka kısmında bağlanarak uçları başın arkasında serbest bırakılmıştır. Şapkanın kenarına yerleştirilmiş yapma çiçek teknikleri ile yapılmış sarı, mavi, pembe tonlarında çiçekler, yaprak ve tüyler ile şapka süslenmiştir.

Resim 5.43.Krzczoneń (Doğu Polonya)Geleneksel Erkek Giysisi

Ürün No	:83
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1880-1920
Ürün Türü	:Şapka
Ürünün Kullanım Amacı	:Rzeszów bölgesi erkek baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Fötr kumaş, biye şerit
Süslemede	: Fötr şerit, su taşı şerit
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	:Hazır malzeme ile süsleme teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Siyah
Süslemede	:Mavi, sarı, kırmızı
Kompozisyon	:

Zeminde

: Kaplin kenarlı şapka, siyah fötr kumaş kalıp üzerinde şekillendirilerek yapılmıştır. Şapkanın kenarına siyah biye geçirilmiştir.

Süslemede

: Şapkanın tepesi ve kenarının birleştiği yere siyah renkli kalın bir fötr şerit geçirilmiştir. Şapkanın etrafını çevreleyen fötr şeritin birleşme noktasına mavi su taşı şerit dikilmiştir. Bu fötr şeritin alt ve üstüne dikilen mavi, sarı ve kırmızı su taşı şeritler ile şapka süslemesi tamamlanmıştır.

Resim 5.44.Rzeszów Bölgesi Geleneksel Erkek Giysisi

Ürün No	: 84
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1890-1920
Ürün Türü	:Şapka
Ürünün Kullanım Amacı	:Orava bölgesi erkek baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Fötr kumaş
Süslemede	:İnce kordon şerit, ponpon
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	:Hazır malzeme ile süsleme teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Siyah
Süslemede	:Gri, kırmızı

Kompozisyon	:
Zeminde	: Fötr kumaştan, kalıp üzerinde şekillendirilerek yapılan şapka kloş kenarlıdır.
Süslemede	: Şapkanın tepe kısmının kenarına bir kaç sıra gri renkli ince kordon şerit geçirilmiştir. Kordon şeritlerin uçları şapkanın arka kısmından serbest bırakılmıştır. Kordon şeritlerin uçları kırmızı ponponlarla süslenmiştir.

Resim 5.45.Orava Bölgesi Geleneksel Erkek Giysisi

Ürün No	: 85
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1880-1940
Ürün Türü	:Şapka
Ürünün Kullanım Amacı	:Spis bölgesi erkek baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Fötr kumaş, biye
Süslemede	:Tüy, pamuklu kumaş, saz, boncuk şerit,
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	: Hazır malzeme ile süsleme teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Siyah, krem
Süslemede	:Gri, krem, kırmızı, sarı, yeşil tonları

Kompozisyon

:

Zeminde

: Kanotiye kenarlı şapka, siyah fötr kumaş kalıp üzerinde şekillendirilerek yapılmıştır. Şapkanın kenarına krem rengi biye geçirilmiştir.

Süslemede

: Şapkanın üstü ile kenarının birleşme yeri boncuklu bir şerit ile süslenmiştir. Şapkanın kenarında tüyler, saz ve kumaş parçaları kullanılarak yapılmış gösterişli bir süsleme bulunmaktadır.

Resim 5.46.Spis Bölgesi Geleneksel Erkek Giysisi

Ürün No	:86
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1880-1914
Ürün Türü	:Şapka
Ürünün Kullanım Amacı	:Lachy Şadeckie bölgesi erkek baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Fötr kumaş
Süslemede	: İnce kordon şerit, pamuklu kumaş
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	:Yapma çiçek teknikleri, hazır malzeme ile süsleme teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Siyah
Süslemede	:Siyah, beyaz, sarı, yeşil.

Kompozisyon

:

Zeminde

:Fötr kumaştan, kalıp üzerinde şekillendirilerek yapılan şapka kanotiye kenarlıdır.

Süslemede

: Şapkanın üstü ile kenarının birleşme yerine, iki sırasıyah ince kordon şerit sarılmıştır. Şapkanın sol kenarına yerleştirilmiş yapma çiçek teknikleri ile yapılmış beyaz çiçekler ve yeşilyapraklar ile şapka süslenmiştir.

Resim 5.47.Lachy Sadeckie Bölgesi Geleneksel Erkek Giysisi

Ürün No	:87
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1920-1940
Ürün Türü	:Siperli şapka
Ürünün Kullanım Amacı	:Opoczno bölgesi erkek baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Pamuklu kumaş
Süslemede	:Kumaş şerit
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Kalıp üzerinde şekillendirme., sert malzemenin kaplanması
Süslemede	: Kumaş şeritle süsleme
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Siyah
Süslemede	: Siyah

Kompozisyon

:

Zeminde

: Kalıp üzerinde şekillendirilen şapkanın siperlik kısmı sert bir malzemenin kumaş ile kaplanması ile yapılmıştır.

Süslemede

: Şapkanın siper kısmının üzerinde siyah kumaş şerit bulunmaktadır.

Resim 5.48.Opoczno Bölgesi Geleneksel Erkek Giysisi

Ürün No	: 88
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1920-1940
Ürün Türü	:Şapka
Ürünün Kullanım Amacı	:Łowicz bölgesi erkek baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Fötr kumaş, biye
Süslemede	:Metal şerit, kumaş şerit, su taşı
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	: Hazır malzeme ile süsleme teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Siyah
Süslemede	: Metalik sarı

Kompozisyon	:
Zeminde	: Kanotiye kenarlı şapka, fötr kumaştan kalıp üzerinde şekillendirilerek yapılmıştır.
Süslemede	: Şapkanın üst kısmı ve kenar yerinin birleşme yerine siyah kumaş şerit geçirilmiştir. Bu şeritden sonra şapkanın üst kısmına metal şeritler ve boncuk ve metal iplerden oluşan su taşı şeritler sarılarak şapka süslemesi tamamlanmıştır.

Resim 5.49.Lowicz Bölgesi Geleneksel Erkek Giysisi

Ürün No	:89
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1890-1920
Ürün Türü	:Silindir şapka
Ürünün Kullanım Amacı	:Kurpie bölgesi erkek baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Keçe
Süslemede	:-
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	: -
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Siyah

Süslemede	: -
Kompozisyon	:
Zeminde	:Keçe şapka kalıp üzerinde şekillendirilerek yapılmıştır. Silindir formdaki şapkanın kenarları içe doğru kalın bir şekilde kıvrılmıştır.
Süslemede	: -

Resim 5.50.Kurpie Bölgesi Geleneksel Erkek Giysisi

Ürün No	:90
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1990-2013
Ürün Türü	:Fötr şapka
Ürünün Kullanım Amacı	:Kaszubski bölgesi erkek baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Fötr kumaş
Süslemede	: Kurdele
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	:Hazır malzeme ile süsleme teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Siyah
Süslemede	:Kırmızı

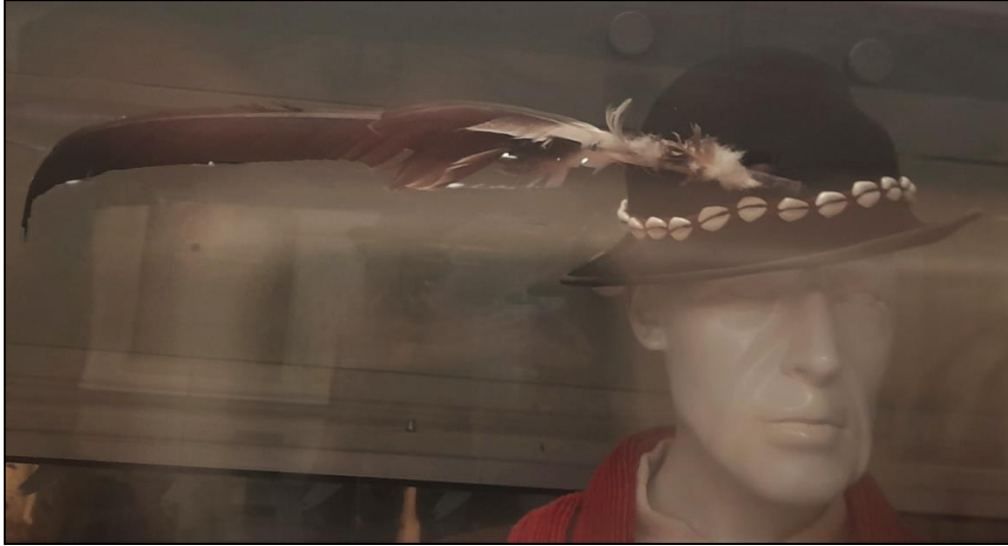
- Kompozisyon :
Zeminde : Fötr modeli şapka kalıp üzerine şekillendirilerek yapılmıştır.
Süslemede : Siyah fötr şapkanın çevresine sarılan kırmızı kalın bir kurdele ile şapka süslenmiştir.

Resim 5.51.Kaszubski Bölgesi Geleneksel Erkek Giysisi

Ürün No	: 91
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1920-1960
Ürün Türü	:Şapka
Ürünün Kullanım Amacı	:Podhale bölgesi erkek baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Fötr kumaş, biye
Süslemede	: Deri şerit, deniz kabuğu, kuş tüyü
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	: Hazır malzemeler ile süsleme teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Siyah, krem
Süslemede	: Kırmızı, beyaz, kahverengi ve sarı tonları
Kompozisyon	:
Zeminde	: Kalıp üzerinde şekillendirilen şapka kanotiye kenarlıdır.Şapkanın kenarına biye geçirilmiştir.
Süslemede	: Şapkanın tepe ve kenar kısımlarının birleştiği yere kırmızı deri bir şerit geçirilmiştir. Kırmızı şeridin üzerine deniz kabukları yerleştirilmiştir. Kırmızı şeridin kenarına tutturulan büyük bir kuş tüyü ile şapka süslemesi tamamlanmıştır.

Ürün No	:92
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1890-1920
Ürün Türü	:Şapka
Ürünün Kullanım Amacı	:Podhale bölgesi erkek baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Fötr kumaş, biye
Süslemede	: Kumaş şerit, deniz kabuğu, kuş tüyü
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	: Hazır malzemeler ile süsleme teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Siyah
Süslemede	: Kahv rengi, beyaz, bordo tonları
Kompozisyon	:
Zeminde	: Kalıp üzerinde şekillendirilen şapka kaplin kenarlıdır.Şapkanın kenarına biye geçirilmiştir.
Süslemede	: Şapkanın tepe ve kenar kısımlarının birleştiği yere kumaş şerit geçirilmiştir. Kumaş şeridin üzeri deniz kabukları ile süslenmiştir. Şapkanın kenarına tutturulan biri uzun kuş tüyleri ile şapka süslemesi tamamlanmıştır.

Ürün No	:93
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1890-1920
Ürün Türü	:Şapka
Ürünün Kullanım Amacı	:Bilgorajerkek baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Hasır şerit
Süslemede	: Pamuklu kumaş
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Hasır örme teknikleri, kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	:Bağlama teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Sarı
Süslemede	:Siyah
Kompozisyon	:
Zeminde	: Şapkanın Temel kısmı, hasır şeritlerden örme teknikleri kullanılarak yapılmıştır. Kanotiye kenarlı şapka kalıp üzerinde şekillendirilmiştir.
Süslemede	: Şapkanın üstü ile kenarının birleşme yerine siyah kumaştan bir şerit sarılarak bağlanmıştır.

Ürün No	:94
İnceleme Tarihi	: 30.08.2022
Tarihlendirme	: 1880-1920
Ürün Türü	:Kep
Ürünün Kullanım Amacı	:Doğu Krakow bölgesi erkek baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Yün ip
Süslemede	:-
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Örgü teknikleri, kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	:-
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem, kırmızı
Süslemede	: -

Kompozisyon

:

Zeminde

:Krem rengi yün ipten örgü teknikleri ile yapılan baş süslemesinin üzerinde sıra halinde kırmızı desenler bulunmaktadır. Kep formundaki baş süslemesi kalıp üzerinde yöreye özgü şekilde şekillendirilmiştir.

Süslemede

: -

Resim 5.52. Doğu Krakow Bölgesi Geleneksel Erkek Giysisi

Ürün No	: 95
Envanter No	: PME 25483/E
İnceleme Tarihi	: 12.05.2022
Tarhlendirme	: -
Ürün Türü	: Hasır Şapka
Ürünün Kullanım Amacı	: Asya baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Hasır şerit
Süslemede	:-
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Hasır örme teknikleri, kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	:-
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Kahverengi tonları
Süslemede	:-
Kompozisyon	:
Zeminde	: Şapkanın zemin kısmı, hasır şeritlerden örme teknikleri kullanılarak yapılmıştır. Kanotiye kenarlı şapka kalıp üzerinde şekillendirilmiştir.
Süslemede	: -

Ürün No	: 96
Envanter No	: PME 25490/E
İnceleme Tarihi	: 12.05.2022
Tarhlendirme	: -
Ürün Türü	: Hasır Şapka
Ürünün Kullanım Amacı	: Asya baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Hasır
Süslemede	:-
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Hasır örme teknikleri, kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	:-
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Kahverengi tonları
Süslemede	:-
Kompozisyon	:
Zeminde	: Hasır şeritlerden örme teknikleri kullanılarak yapılan kanotiye kenarlı şapka kalıp üzerinde şekillendirilmiştir. Şapkanın tepesinde iki sıra turuncu ve kahverengi renkte hasır örgü görülmektedir.
Süslemede	: -

Ürün No	: 97
Envanter No	: PME 24916/E
İnceleme Tarihi	: 12.05.2022
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: Keçe Şapka
Ürünün Kullanım Amacı	: Asya kadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Keçe
Süslemede	: Keçe
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	: İşleme teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Beyaz
Süslemede	:Beyaz, yeşil
Kompozisyon	:
Zeminde	: Breton kenarlıkeçe şapka kalıp üzerinde şekillendirilmiştir.
Süslemede	: Beyaz keçe şapkanın uç kısımlarında ve tepe kısmının çevresinde yeşil renkli keçe bordür yerleştirilmiştir. Yeşil bordürlerin üzeri beyaz iplikler yapılan işlemler ile yoğun şekilde süslenmiştir.

Ürün No	: 98
Envanter No	: PME 24293/E
İnceleme Tarihi	: 12.05.2022
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: Panama Şapka
Ürünün Kullanım Amacı	: Asya baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Keten kumaş
Süslemede	:Kurdele
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	: Hazır malzeme ile süsleme teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Beyaz
Süslemede	:Siyah
Kompozisyon	:
Zeminde	: Panama modeli şapka kalıp üzerinde şekillendirilmiştir.
Süslemede	: Şapkanın çevresinde siyah kurdele şerit bulunmaktadır.

Ürün No	:99
Envanter No	: PME 24313/E
İnceleme Tarihi	: 12.05.2022
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: “Marino” Şapka
Ürünün Kullanım Amacı	: Asya baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Fötr kumaş
Süslemede	:Kurdele
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	:Hazır malzeme ile süsleme teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Siyah
Süslemede	:Siyah
Kompozisyon	:
Zeminde	: Fötr kumaşın kalıp üzerinde şekillendirilmesi ile yapılan şapka kaplin kenarlıdır.
Süslemede	: Şapkanın çevresinde siyah kurdele şerit bulunmaktadır.

Ürün No	: 100
Envanter No	: PME 24292/E
İnceleme Tarihi	: 12.05.2022
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: Keçe Şapka
Ürünün Kullanım Amacı	: Asya baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Keçe
Süslemede	:-
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	:-
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Beyaz
Süslemede	:-
Kompozisyon	:
Zeminde	: Kanotiye kenarlı şapka, keçenin kalıp üzerinde şekillendirilmesi ile yapılmıştır.
Süslemede	: -

Ürün No	: 101
Envanter No	: PME 24131/E
İnceleme Tarihi	: 12.05.2022
Tarhlendirme	: -
Ürün Türü	: Keçe Şapka
Ürünün Kullanım Amacı	: Asyakadın baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Keçe
Süslemede	:Saten kumaş, biye.
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	: Dikiş teknikleri ile kumaş şekillendirme, hazır malzeme ile süsleme teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Krem
Süslemede	:Beyaz
Kompozisyon	:
Zeminde	: Keçenin kalıp üzerinde şekillendirilmesi ile yapılan şapka kanotiye kenarlıdır.
Süslemede	: Şapka kenarının etrafı krem rengi biye ile çevrilmiştir. Şapkanın kenarında enli bir saten kurdele bulunmaktadır. Saten kurdelenin dikiş teknikleri ile şekillendirilmesiyle yapılmış çiçek veya istiridye benzeri bir süsleme saten şerit üzerine yerleştirilmiştir.

Ürün No	: 102
Envanter No	: PME 24136/E
İnceleme Tarihi	: 12.05.2022
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: Breton Şapka
Ürünün Kullanım Amacı	: Asya baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Keçe
Süslemede	:Biye, dikiş ipliği
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	: İşleme teknikleri, hazır malzeme ile süsleme teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Siyah
Süslemede	:Siyah, beyaz, kırmızı, mavi, sarı, yeşil tonları
Kompozisyon	:
Zeminde	: Breton kenarlı keçe şapka kalıp üzerinde şekillendirilmiştir.
Süslemede	: Şapkanın kenarında işleme teknikleri ile yapılmış yaprak, çiçek ve geometrik motifler bulunmaktadır. Şapkanın uç kısmına geçirilen biye ile dekoratif bir görünüm elde edilmiştir.

Ürün No	: 103
Envanter No	: PME 23618/E
İnceleme Tarihi	: 12.05.2022
Tarhlendirme	: -
Ürün Türü	: Hasır Şapka
Ürünün Kullanım Amacı	: Asya baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Hasır şerit
Süslemede	: Hasır şerit
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Hasır örme teknikleri, kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	:Hasır örme teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Kahverengi tonları
Süslemede	:Kahverengi tonları
Kompozisyon	:
Zeminde	: Kaplin kenarlı şapka, hasır şeritlerden örme teknikleri kullanılarak yapılmış ve kalıp üzerinde şekillendirilmiştir.
Süslemede	: Şapkanın kenarında hasır şeritlerden balıksırtı örgüye benzer bir teknikle yapılmış bir süsleme ve ince saz dalları bulunmaktadır.

Ürün No	: 104
Envanter No	: PME 8466/E
İnceleme Tarihi	: 12.05.2022
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: Hasır Şapka
Ürünün Kullanım Amacı	: Asya baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Bambu şerit
Süslemede	:Biye, kırmızı-siyah boya
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Hasır örme teknikleri, kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	: Hazır malzeme ile süsleme teknikleri, boyama teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Kahverengi tonları
Süslemede	:Siyah, kırmızı
Kompozisyon	:
Zeminde	: Bambu şeritlerden örme teknikleri kullanılarak yapılan şapka kalıp üzerinde şekillendirilmiştir.
Süslemede	: Görünümü bir miğferi andıran şapkanın kenar kısımlarında ve tepe kısmında kırmızı ve siyah boylarla süslemeler yapılmıştır. Şapkanın kenar kısmında siyah renkli biye bulunmaktadır.

Ürün No	: 105
Envanter No	: PME 8468/E
İnceleme Tarihi	: 12.05.2022
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: Hasır Şapka
Ürünün Kullanım Amacı	: Asya baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Hasır ip
Süslemede	: Deri
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Hasır örme teknikleri, kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	:Deri yüzey süsleme teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Kahverengi tonları
Süslemede	:Kahverengi tonları, siyah
Kompozisyon	:
Zeminde	: Hasır şeritlerden örme teknikleri kullanılarak yapılan kloş kenarlı şapka kalıp üzerinde şekillendirilmiştir.
Süslemede	: Şapkanın tepesi ve çevresi etrafında kare, dikdörtgen ve daire şeklinde deri parçalardan süslemeler bulunmaktadır. Bu deri parçalar ile boyama, aplike gibi deri yüzey süsleme teknikleri uygulanmıştır. Ayrıca hasır şapkanın üzerinde de boyama ile yapılan çizgisel süslemeler görülmektedir. Şapkanın kenar ucunda deri biye bulunmaktadır. Şapkanın altına bağlama amacıyla deri ip takılmıştır.

Ürün No	: 106
Envanter No	: PME 657/E
İnceleme Tarihi	: 12.05.2022
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: Kep
Ürünün Kullanım Amacı	: Asya baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Hasır şerit
Süslemede	:İp
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Hasır örme teknikleri, kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	:İşleme teknikleri ile süsleme
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Krem, kırmızı, mavi tonları
Süslemede	:Kırmızı
Kompozisyon	:
Zeminde	: Hasır şeritlerden örme teknikleri kullanılarak yapılan kep görünümlü şapka, kalıp üzerinde şekillendirilmiştir. Şapkanın üzerinde kırmızı ve mavi tonlarında bitkisel ve geometric motifler görülmektedir.
Süslemede	: Şapkanın kenar çevresi kırmızı iplikte dikiş teknikleri kullanılarak süslenmiştir. Şapkanın tepesinde ponpon görünümlü kırmızı bir hasır süsleme bulunmaktadır.

Ürün No	: 107
Envanter No	: PME 655/E
İnceleme Tarihi	: 12.05.2022
Tarhlendirme	: -
Ürün Türü	: Hasır Şapka
Ürünün Kullanım Amacı	: Asya baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Hasır ip
Süslemeye	: Deri, metal.
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Hasır örme teknikleri, kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemeye	:Deri ve metal yüzey süsleme teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Kahverengi tonları
Süslemeye	:Kahverengi tonları, siyah
Kompozisyon	:
Zeminde	: Hasır şeritlerden örme teknikleri kullanılarak yapılan kloş kenarlı şapka kalıp üzerinde şekillendirilmiştir.
Süslemeye	: Şapkanın tepesinde metal bir süsleme bulunmaktadır. Bu süslemenin Anadolu kadın baş süslemelerinde kullanılan tepeliklerle benzerliği ilginçtir.Şapkanın çevresindedikdörtgen, baklava dilimi ve daire şeklinde deri parçalardan süslemeler bulunmaktadır. Bu deri parçalar ile boyama, aplike gibi deri yüzey süsleme teknikleri uygulanmıştır. Ayrıca hasır şapkanın çevresi üzerinde de boyama ile yapılan çizgisel süslemeler görülmektedir. Şapkanın kenar ucunda deri biye bulunmaktadır. Şapkanın altına bağlama amacıyla deri ip takılmıştır.

Ürün No	: 108
Envanter No	: PME 649/E
İnceleme Tarihi	: 12.05.2022
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: Hasır Kep
Ürünün Kullanım Amacı	: Asya baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Hasır şerit
Süslemede	:Hasır ip
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Hasır örme teknikleri, kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	:Hasır örme teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Krem tonları
Süslemede	:Krem tonları
Kompozisyon	:
Zeminde	: Kep formundaki şapka hasır şeritlerden örülerek kalıp üzerinde şekillendirilmiştir.
Süslemede	: Hasır iplerden örülerek uçları küçük üçgen formunda şekillendirilen parça, kep formundaki şapkanın alt kısmına yerleştirilmiştir.

Ürün No	: 109
Envanter No	: PME 7555/E
İnceleme Tarihi	: 12.05.2022
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: Hasır Şapka
Ürünün Kullanım Amacı	: Asya baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Hasır ip
Süslemede	:-
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Hasır örme teknikleri, kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	:-
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Kahverengi tonları
Süslemede	:-
Kompozisyon	:
Zeminde	: Hasır şeritlerden örme teknikleri kullanılarak yapılan kloş kenarlı şapka kalıp üzerinde şekillendirilmiştir.
Süslemede	: -

Ürün No	: 110
Envanter No	: PME 7586/E
İnceleme Tarihi	: 12.05.2022
Tarhlendirme	: -
Ürün Türü	: Bambu başlık
Ürünün Kullanım Amacı	: Asya baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Bambu şerit
Süslemede	:Boya
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Hasır örme teknikleri, kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	:Boyama teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Kahverengi tonları
Süslemede	:Kırmızı, sarı, yeşil tonları
Kompozisyon	:
Zeminde	: Koni formundaki şapka, bambu şeritlerden örülerek kalıp üzerinde şekillendirilmiştir.
Süslemede	: Şapkanın üzeri boyama teknikleri ile yapılmış çiçek, yaprak, geometrik motifler ve insan figürü ile süslenmiştir.

Ürün No	: 111
Envanter No	: PME 7589/E
İnceleme Tarihi	: 12.05.2022
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: Bambu Başlık
Ürünün Kullanım Amacı	: Asya baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Bambu şeritler
Süslemede	:Boya
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Hasır örme teknikleri, kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	:Boyama teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Kahverengi tonları
Süslemede	:Mor tonları
Kompozisyon	:
Zeminde	: Bambu şeritlerden örülen şapka kalıp üzerinde şekillendirilmiştir.
Süslemede	: Şapkanın üzeri mor tonları kullanılarak birbirini kesen çizgiler boyanarak süslenmiştir.

Ürün No	: 112
Envanter No	: PME 10461/E
İnceleme Tarihi	: 12.05.2022
Tarhlendirme	: -
Ürün Türü	: Hasır Başlık
Ürünün Kullanım Amacı	: Asya baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Bambu şerit
Süslemede	:-
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Hasır örme teknikleri
Süslemede	:-
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Kahverengi tonları
Süslemede	:-
Kompozisyon	:
Zeminde	: Bambu şeritlerden örme teknikleri kullanılarak yapılan şapka oldukça geniş kenarlıdır.
Süslemede	: -

Ürün No	: 113
Envanter No	: PME 12211/E
İnceleme Tarihi	: 12.05.2022
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: Hasır Şapka
Ürünün Kullanım Amacı	: Asya baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Hasır şerit
Süslemeye	:Tüy
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Hasır örme teknikleri, kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemeye	:Hazır malzeme ile süsleme teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Sarı, Kahverengi tonları
Süslemeye	:Kırmızı
Kompozisyon	:
Zeminde	: Kaplin kenarlı şapka, hasır şeritlerden örme teknikleri kullanılarak yapılarak kalıp üzerinde şekillendirilmiştir. Şapkanın tepe kısmı yoktur. Bu durum şapkanın özel bir tören veya kutlama gününde kullanıldığını düşündürmektedir.
Süslemeye	: Şapkanın üzeri, aralıklı yerleştirilen kırmızı tüylerle süslenmiştir.

Ürün No	: 114
Envanter No	: PME 13610/E
İnceleme Tarihi	: 12.05.2022
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: Miğfer
Ürünün Kullanım Amacı	: Asya baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Demir, bakır, lake
Süslemede	:Yaldız boya
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Kalıba döküm tekniği.
Süslemede	:Boyama teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Siyah
Süslemede	:Altın sarısı
Kompozisyon	:
Zeminde	: Kalıba döküm tekniği ile yapılan miğfer formundaki şapkanın zemindesi demir, bakır ve lakeden oluşmaktadır.
Süslemede	: Miğferin üzeri boyama teknikleri ile yapılmış altın sarısı renginde kuş motifleri ile süslenmiştir.

Ürün No	: 115
Envanter No	: PME 13625/E
İnceleme Tarihi	: 12.05.2022
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: Başlık
Ürünün Kullanım Amacı	: Asya baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Bambu
Süslemede	:-
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	:-
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Kahverengi tonları
Süslemede	:-
Kompozisyon	:
Zeminde	:Bir miğfer formundaki başlık, bambu liflerin bir kalıp üzerinde şekillendirilmesiyle yapılmıştır. Başlığın kenarı bamboo çemberi gibi sert bir malzemeyle çevrelenmiştir.
Süslemede	: -

Ürün No	: 116
Envanter No	: PME 15640/E
İnceleme Tarihi	: 12.05.2022
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: Hasır Şapka
Ürünün Kullanım Amacı	: Asya baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Hasır şerit
Süslemede	:Hasır ip
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Hasır örme teknikleri, kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	:Hasır örme teknikleri, işleme teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Sarı
Süslemede	: Kahverengi
Kompozisyon	:
Zeminde	: Hasır şeritlerden hasır örme teknikleri kullanılarak örülen geniş kenarlı şapkanın tepesi uzun bir koni formundadır.
Süslemede	: Şapkanın tepesinin çevresinde kahverengi hasır ipten örülmüş kafes motifli bir süsleme bulunmaktadır. Şapkanın çevresi üzerinde ve kenarında, hasır ipten işleme teknikleri ile yapılmış süslemeler görülmektedir.

Ürün No	: 117
Envanter No	: PME 15674/E
İnceleme Tarihi	: 12.05.2022
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: Hasır Şapka
Ürünün Kullanım Amacı	: Asya baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Hasır şerit
Süslemede	:-
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Hasır örme teknikleri, kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	:-
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Kahverengi tonları, mor
Süslemede	:-
Kompozisyon	:
Zeminde	: Hasır şeritlerden örme teknikleri kullanılarak yapılan kaplin kenarlı şapka kalıp üzerinde şekillendirilmiştir. Şapka örülürken belirli yerlerde mor renkli hasır şerit kullanılmasıyla helezon benzeri bir desen ortaya çıkmıştır.
Süslemede	: -

Ürün No	: 118
Envanter No	: PME 16724/E
İnceleme Tarihi	: 12.05.2022
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: Başlık
Ürünün Kullanım Amacı	: Asya baş süslemesi
Ürünün Boyutları	: 58 cm (Baş çevresi)
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Hasır ip
Süslemede	:-
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Hasır örme teknikleri, kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	:-
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Kahverengi
Süslemede	:-
Kompozisyon	:
Zeminde	: Çan şeklindeki başlık hasır şeritlerden örme teknikleri kullanılarak yapılmıştır. Başlığın çevresi kafes görünümünde örülmüştür. Başlığın kenarı ahşap kasnak görünümündedir.
Süslemede	: -

Ürün No	: 119
Envanter No	: PME 18137/E
İnceleme Tarihi	: 12.05.2022
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: Başlık
Ürünün Kullanım Amacı	: Asya baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Bambu
Süslemede	:Hasır ip
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	:Hasır örme teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Kahverengi tonları
Süslemede	:Kahverengi tonları
Kompozisyon	:
Zeminde	: Bambu malzemenin kalıp üzerinde şekillendirilmesiyle yapılan şapka kanotiye kenarlıdır.
Süslemede	: Başlık,hasır şeritlerden örme teknikleri kullanılarak yapılan kafes görünümlü örgü ile kaplanmıştır.

Ürün No	: 120
Envanter No	: PME 18251/E
İnceleme Tarihi	: 12.05.2022
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: Keçe Şapka
Ürünün Kullanım Amacı	: Asya baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Keçe
Süslemede	: Pamuklu kumaş, biye.
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	:Hazır malzeme ile süsleme teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Beyaz
Süslemede	:Siyah, krem
Kompozisyon	:
Zeminde	: Keçenin kalıp üzerinde şekillendirilmesi ile yapılan şapka kanotiye kenarlıdır.
Süslemede	: Şapka kenarının etrafı krem rengi biye ile çevrilmiştir. Şapkanın kenarında enli bir pamuklu kumaştan şerit bulunmaktadır.

Ürün No	:121
Envanter No	: PME 19604/E
İnceleme Tarihi	: 12.05.2022
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: Hasır Bere
Ürünün Kullanım Amacı	: Asya baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Hasır ip
Süslemede	:-
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Hasır örme teknikleri, kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	:-
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Kahverengi tonları
Süslemede	:-
Kompozisyon	:
Zeminde	: Bere formundaki şapka hasır ipten örülerek yapılmış ve kalıp üzerinde şekillendirilmiştir.
Süslemede	: -

Ürün No	: 122
Envanter No	: PME 19605/E
İnceleme Tarihi	: 12.05.2022
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: Kürk Bere
Ürünün Kullanım Amacı	: Asya baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Kürk
Süslemede	:-
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	:-
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Siyah
Süslemede	:-
Kompozisyon	:
Zeminde	: Doğal kürkün kalıp üzerinde şekillendirilmesiyle yapılan şapka bere formundadır.
Süslemede	: -

Ürün No	: 123
Envanter No	: PME 21195/E
İnceleme Tarihi	: 12.05.2022
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: Bere
Ürünün Kullanım Amacı	: Asya baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Keçe
Süslemede	:Kürk
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:İki parçalı kalot dikme tekniği
Süslemede	:Hazır malzeme ile süsleme teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Gri
Süslemede	:Gri
Kompozisyon	:
Zeminde	: Keçeden iki parçalı kalot dikme tekniğiyle yapılan şapka bereformundadır.
Süslemede	:Şapkanın tepesi ve arkası gri renkli kürk-post ile süslenmiştir.

Ürün No	: 124
Envanter No	: PME 21838/E
İnceleme Tarihi	: 12.05.2022
Tarhlendirme	: -
Ürün Türü	: Hasır Şapka
Ürünün Kullanım Amacı	: Asya baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Hasır şerit
Süslemede	:Hasır ip
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	: Hasır örme teknikleri, kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	: İşleme teknikleri
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Sarı
Süslemede	: Kırmızı
Kompozisyon	:
Zeminde	: Hasır şeritlerden hasır örme teknikleri kullanılarak örülen geniş kenarlı şapkanın tepesi uzun bir koni formundadır.
Süslemede	: Şapkanın tepesinin çevresinde kırmızı hasır ip kullanılarak yapılmış çizgisel süslemeler bulunmaktadır.

Ürün No	: 125
Envanter No	: PME 24363/E
İnceleme Tarihi	: 12.05.2022
Tarihlendirme	: -
Ürün Türü	: Fötr Şapka
Ürünün Kullanım Amacı	: Asya baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Keçe
Süslemede	:-
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	:-
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Beyaz
Süslemede	:-
Kompozisyon	:
Zeminde	: Kanotiye kenarlı şapka, keçenin kalıp üzerinde şekillendirilmesi ile yapılmıştır.
Süslemede	: -

Ürün No	: 126
Envanter No	: PME 25250/E
İnceleme Tarihi	: 12.05.2022
Tarhlendirme	: -
Ürün Türü	: Hasır Şapka
Ürünün Kullanım Amacı	: Asya baş süslemesi
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:Hasır ip
Süslemede	:-
Kullanılan Teknik	:
Zeminde	:Hasır örme teknikleri, kalıp üzerinde şekillendirme
Süslemede	:-
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:Kahverengi tonları
Süslemede	:-
Kompozisyon	:
Zeminde	: Hasır şeritlerden örme teknikleri kullanılarak yapılan kanotiye kenarlı şapka kalıp üzerinde şekillendirilmiştir. Şapkanın tepe bölümünün, şapkanın toplam ölçüsüne göre küçükyapıldığı görülmektedir.
Süslemede	: -

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma bulguları yorumlanmıştır. Araştırma bulgularına dayanarak, Türkiye’deki müze eğitim uygulamalarına yönelik öneriler sunulmuştur.

6.1. Sonuç

Betimsel nitelikli bir araştırma modeli takip edilerek gerçekleştirilen bu çalışmada, ülkemizde uygulanabilecek müze etkinlik modellerine ve yeni tasarımlara kaynak oluşturabilmek için Varşova Etnografya Müzesi’nde bulunan geleneksel baş süslemelerinin müze eğitimi etkinlikleri bağlamında incelenmesi; malzeme, teknik, renk ve kompozisyon özelliklerinin belirlenerek belgelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın müze eğitim etkinliklerinin incelenmesi bölümünde veriler, Müze Eğitim Departmanı ile yapılan görüşmeler, araştırmacının müze ziyareti sırasında gözlemleri ve internet ortamındaki bilgilerin incelenmesi sonucunda elde edilmiştir. Araştırma sırasında, Polonya geleneksel baş süslemelerinin ve el sanatlarının müze eğitimi etkinliklerinde nasıl yer aldığı ile ilgilenilmiştir.

Varşova Etnografya Müzesi, ülkede ilk “Çocuklar İçin Müze” bölümünün kurulduğu müze olarak tanıtılmaktadır. Polonyalı çocuk yazarı ve eğitimcisi Janusz Korczak’ın adı verilen “Çocuklar İçin Müze” bölümü beş odadan oluşan geniş bir alanı kapsamaktadır. Dönemsel çocuk sergilerinin de düzenlendiği bu bölümde, çocuklar için etkinlik istasyonları, etkileşimli öğrenme odaları, atölye çalışmalarının yapıldığı bölümler olduğu gözlenmiştir.

Varşova Etnografya Müzesi’nde gerçekleştirilen müze eğitimi etkinlikleri, kültürel mirasın aktarımında önemli bir işlev görmektedir. Müze derslerinden çevrim içi eğitim materyallerine, sergi etkinliklerinden iş birliklerine kadar geniş bir yelpazeye yayılan bu uygulamalar, farklı yaş gruplarına hitap eden kapsamlı bir eğitim modeli sunmaktadır. Müzenin eğitim anlayışı, yalnızca bilgi aktarmakla sınırlı kalmayıp, eleştirel düşünmeyi teşvik eden, interaktif ve katılımcı bir öğrenme ortamı oluşturmayı hedeflemektedir.

Polonya geleneksel baş süslemelerinin ve el sanatlarının eğitim süreçlerine entegre edilmesi, hem sanatsal hem de kültürel bilinci güçlendiren bir unsur olarak öne çıkmaktadır. Özellikle “Üzerinize Göre Dikilmiş Bir Ders” ve “Zakopane Modası” gibi dersler, öğrencilerin geleneksel giysileri analiz etmelerine ve kültürel bağlamlarını anlamalarına olanak tanımaktadır. Bunun yanı sıra, çevrim içi eğitim araçları, dijital platformların sunduğu imkanları en verimli şekilde kullanarak, müze deneyimini fiziksel sınırların ötesine

taşımaktadır. Özellikle #ethnoZPT ve #ethnopođróže serileri, çocukların farklı kültürel unsurlarla yaratıcı ve eğlenceli bir şekilde etkileşim kurmasını sağlamaktadır.

Müze etkinlikleri, geleneksel kültürün yanı sıra sanatsal ve tarihsel bilgiyi katılımcılara aktarmaktadır. Bu çerçevede, geleneksel baş süslemeleri üzerine yapılan eğitim etkinlikleri, Polonya halk kültürünün korunmasına ve yeni nesillere aktarılmasına yönelik güçlü bir aracı konumundadır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Varşova Etnografya Müzesi'nin müze eğitimi yaklaşımı, kültürel mirasın aktif öğrenme süreçlerine dahil edilmesi ve erişilebilir bir eğitim deneyimi sunulması açısından başarılı bir model oluşturduğu söylenebilir. Müzenin, geleneksel baş süslemeleri ve halk sanatını yalnızca sergileyen bir kurum olmanın ötesinde, katılımcıları kültürel mirasın anlamını keşfetmeye ve deneyimlemeye teşvik eden bir eğitim merkezi olduğu gözlenmektedir.

Müze eğitiminin bir ülkenin geleneksel değerlerinin evrensel boyuta taşınmasındaki önemini vurgulamak amacıyla yapılan bu çalışma sırasında örnek müze eğitimi etkinlikleri düzenlenmiştir. Araştırmacı tarafından uygulanan bu çalışmalara EKLER kısmında yer verilmiştir. 2022 yılında Ordu Aybastı Hacıosmanlı Özel Eğitim Uygulama Okulu 11. Sınıf öğrencileri ile Ankara Etnografya Müzesi Sanal Gezisi etkinliği planlanarak uygulanmıştır. 2025 yılında Tokat Niksar Özel Eğitim Uyguma Okulu 3. Kademe öğrencileri ile İş Uygulama dersi kapsamında Tokat Şehir Müzesi Gezisi etkinliği planlanarak uygulanmıştır.

Ayrıca her yıl Kastamonu Şapka Müzesinde düzenlenen “ Atatürk'ün Kastamonu'ya Gelişleri ve Şapka ve Kıyafet Devriminin Kutlamaları” programı çerçevesinde atölye çalışması planı düzenlenmiştir. Bu yıl Şapka Devriminin 100. Yılı olduğu için de planlanan atölye çalışmaları ayrı bir önem taşımaktadır. Planlanan atölye çalışmasına “Ekler” bölümünde yer verilmiştir.

Araştırmanın Varşova Etnografya Müzesi'nde bulunan baş süslemelerinin müze eğitimi malzeme, teknik, renk ve kompozisyon özelliklerinin belirlenerek belgelenmesi amacı doğrultusunda, müzede bulunan baş süslemelerinden malzeme, teknik, kompozisyon-model özellikleri dikkate alınarak seçilen 126 tanesi incelenerek ürün bilgi formları ile analizleri yapılmıştır.

Analizi yapılan toplam 126 baş süslemesinin; 45 tanesi galerilerde sergilenmekte olup 81 adet baş süslemesini ise envanter bilgileri ve görselleri müze tarafından paylaşılmıştır.

İncelenen 126 adet baş süslemesi içinde 78 adet kadın baş süslemesi, 43 adet erkek şapkası ve 5 adet çocuk şapkası bulunmaktadır.

Ürün analizlerinde baş süslemeleri ‘temel malzeme’ ve ‘aksesuar’ olarak iki ayrı kısımda incelenmiştir. Ürün bilgi formlarından elde edilen veriler ile analizi yapılan baş süslemelerinin malzeme, teknik, renk ve kompozisyon-model özelliklerinin frekansları (f) belirlenerek yüzdeleri (%) hesaplanmıştır. Belirlenen bu değerler tablolar halinde ifade edilerek yorumlanmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre Varşova Etnografya Müzesi’nde ağırlıklı olarak kadın baş süslemeleri sergilenmektedir. Kadın baş süslemelerinin oranının erkek ve çocuk başlıklarına kıyasla daha yüksek olması, toplumsal ve kültürel bağlamda kadınların geleneksel giysi ve aksesuarlarında süslemenin daha belirgin bir rol oynadığının bir göstergesi olabilir.

Malzeme analizi sonucunda, baş süslemelerinde pamuklu kumaş, yünlü kumaş, sentetik veya doğal hasır ve tül gibi malzemelerin sıklıkla tercih edildiği anlaşılmıştır. Kadın baş süslemelerinde kumaş bazlı malzemeler ağırlıklı olarak kullanılırken, erkek baş süslemelerinde hasır ve keçe gibi daha sert ve dayanıklı malzemelerin öne çıktığı gözlemlenmiştir. Çocuk baş süslemelerinde ise yumuşak dokulu yünlü kumaşın baskın bir tercih olduğu dikkat çekmektedir.

Yapım teknikleri açısından değerlendirildiğinde, kadın baş süslemelerinde parçalı kalot dikme ve dokuma teknikleri, erkek baş süslemelerinde hasır örme ve kalıp üzerinde şekillendirme, çocuk baş süslemelerinde ise dokuma tekniğinin ağırlıklı olarak tercih edildiği tespit edilmiştir. Bu bulgular, geleneksel baş süslemelerinin üretiminde kullanılan tekniklerin, kullanılan malzemelerle doğrudan ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır.

Renk analizi, kadın baş süslemelerinde beyaz/krem ve kahverengi renklerin, erkek baş süslemelerinde kahverengi ve siyah tonlarının, çocuk baş süslemelerinde ise kırmızı ve canlı renklerin öne çıktığını göstermektedir. Bu durumun, baş süslemelerinin estetik ve kültürel anlamda farklı gruplara hitap edecek şekilde tasarlandığının bir işareti olabileceği söylenebilir.

Son olarak, baş süslemelerinde kullanılan kompozisyon özellikleri incelendiğinde, kadın süslemelerinde bone ve eşarp/şal modellerinin, erkek süslemelerinde kenarlı şapkaların, çocuk süslemelerinde ise yine eşarp/şal modellerinin tercih edildiği anlaşılmaktadır. Aksesuar kullanımında ise kadın süslemelerinde örgü teknikleri ve yapma çiçeklerin, erkek süslemelerinde boncuk, tüy ve keçe gibi malzemelerin, çocuk süslemelerinde ise örgü tekniklerinin ağırlıklı olduğu görülmektedir.

6.2. Öneriler

Ülkemizde müze eğitimi konusunda son yıllarda çok güzel gelişmeler olduğu görülmektedir. Okullarda eğitimcilerin müze ziyaretlerine daha çok önem verdiği, derslerin işlenişinde müze koleksiyonları ve eğitimlerinden istifade edildiği görülmektedir. Aynı şekilde aileler de çocuklarının müzelerin düzenlediği etkinliklerden faydalanmaları konusunda daha istekli davranmaktadır.

Müzelerin sadece tarihi eserlerin korunup sergilendiği yapılar olmadığı, kültürün yaşatıldığı, aktarıldığı, bireylerin farklı bakış açılarına sahip olmalarının sağlandığı, yaşam boyu eğitimin gerçekleştirildiği en önemli birimler olduğu her geçen gün daha iyi anlaşılmaktadır.

Toplumsal yaşamda sahip olduğu öneme karşılık gelen bir konuma sahip olması gereken müzelerimizden gerektiği gibi yararlanılmasının sağlanabilmesi adına yapılan araştırma doğrultusunda öneriler getirilmiştir.

Müzeler , Milli Eğitim Bakanlığı'nın hazırladığı müfredat programlarında sadece okul gezilerinin düzenlendiği yerler değil, bir okul laboratuvarı veya spor salonu gibi derslerin işlendiği birimler olarak yer alabilmelidir.

Müze koleksiyonlarından derslerin işlenişinde faydalanılmasının yaygınlaştırılması adına, müze yetkilileri tarafından okullara ziyaretler gerçekleştirilebilir. Bu ziyaretler sırasında müze koleksiyonlarından örneklerin tanıtımı için fotoğraflar ve modeller kullanılabilir.

Müzelerde gerçekleştirilen atölye çalışmalarında geleneksel giyim-kuşam öğelerine ve baş süslemelerine daha fazla yer verilebilir. Bu çalışmaları müze eğitimcileri ve el sanatları uzmanlarının işbirliği içerisinde hazırlamaları ve yürütmeleri sağlanabilir.

Türkiye'deki müzelerde geleneksel giyim-kuşam öğeleri ve baş süslemeleri daha interaktif sergilerle sunulabilir. Ziyaretçilerin dokunarak, deneyimleyerek öğrenebileceği sergi alanları oluşturulabilir. Özellikle çocuk müzeleri için bu tür etkileşimli alanlar büyük fayda sağlayabilir.

Geleneksel el sanatlarını yaşatmak ve ziyaretçilere uygulamalı deneyimler sunmak için müzeler yerel zanaatkârlarla daha fazla iş birliği yapabilir.

Müze etkinliklerinde kullanılan müze kitapçıkları, aktivite sayfaları gibi materyallerde geleneksel giyim-kuşam öğeleri ve baş süslemelerini tanıtan etkinliklere yer verilebilir.

Müzeler, özellikle Anadolu'daki daha uzak bölgelerde yaşayan öğrenciler için çevrim içi müze eğitim programlarını yaygınlaştırabilir. Varşova Etnografya Müzesi'nin çevrim içi eğitim materyalleri gibi, Türkiye'de de dijital platformlar aracılığıyla geleneksel sanat ve kültürel miras daha geniş kitlelere ulaştırılabilir.

Türkiye'nin farklı bölgelerinde müze erişimini artırmak için gezici müze projeleri geliştirilebilir. Geleneksel baş süslemeleri ve el sanatlarını tanıtan mobil sergiler, özellikle kırsal bölgelerde kültürel miras bilincinin gelişmesine katkı sağlayabilir.

Müzelerin, sadece öğrenci grupları için değil toplumun her kesimi için yaşayarak öğrenmenin mümkün olduğu birer sosyal yaşam alanları olduğu unutulmayarak yetişkin grupları için de müze etkinlikleri arttırılmalıdır.

Türkiye'deki müzeler, uluslararası müzelerle ortak projeler geliştirerek kültürel etkileşimi artırabilir. Örneğin, Polonya'daki müzelerle ortak sergiler veya eğitim programları düzenlenerek, geleneksel baş süslemeleri ve el sanatları üzerine karşılaştırmalı çalışmalar yapılabilir

Müzelerimizde bulunan geleneksel giyim-kuşam öğelerinin ve baş süslemelerinin turistik obje ve hediyelik eşya tasarımlarında kullanımının arttırılması sağlanabilir. Bu amaçla müzelerin hediyelik eşya bölümlerinde satışa sunulan özgün tasarımlar ile Anadolu'nun eşsiz kültürel değerlerinin tanıtımına katkıda bulunmak mümkün olabilir.

EXTENDED ABSTRACT

Analysis of Traditional Head Ornaments in the Context of Museum Education Activities at the Warsaw Ethnographic Museum

Museums are essential institutions for preserving, exhibiting, and transmitting cultural heritage through educational experiences. Today, museum education aims not only to introduce exhibited artifacts but also to enhance cultural awareness by providing visitors with an interactive and participatory learning environment. In this context, the traditional head ornaments in the Warsaw Ethnographic Museum have been examined from the perspective of museum education to assess their accessibility as cultural heritage.

This study was conducted based on a descriptive research model. To analyze and evaluate traditional head ornaments in terms of material, technique, color, and composition, 126 head ornaments in the Warsaw Ethnographic Museum were examined within the framework of museum education.

Within the scope of this research, 126 traditional head ornaments, selected based on material, technique, and composition-model features, were analyzed in detail and assessed in relation to museum education activities. The study aims to reveal the role of museum collections in educational processes and the potential for cultural heritage elements to become effective educational materials.

The primary focus of this research is to understand how traditional head ornaments are positioned in social and aesthetic contexts, how they are presented in museums, and how they can be evaluated as educational elements. Interviews with the museum's education department and in-museum observations provided valuable insights into the use of head ornaments within the museum.

Findings related to museum education demonstrate that the Warsaw Ethnographic Museum plays a crucial role in transmitting cultural heritage. The museum includes a children's education section, interactive exhibitions, and cultural heritage lessons, positioning traditional head ornaments from an educational perspective.

Educational programs such as *Tailored Lessons* and *Zakopane Fashion* allow for historical and artistic evaluations of traditional clothing elements. Online educational tools and digital platforms contribute to extending traditional arts beyond museum boundaries.

The Warsaw Ethnographic Museum is introduced as the first museum in Poland to establish a *Museum for Children* section, named after Polish children's author and educator Janusz Korczak. This section covers a vast area with five rooms, featuring periodic children's exhibitions, activity stations, interactive learning rooms, and workshop spaces.

The key data collection methods used in this study include product information forms, frequency analysis, museum observations, interviews, and reviews of online sources. The sample set of head ornaments and hats was examined based on material, technique, color, and composition-model features, and detailed product information forms were prepared. The collected data on head ornaments were evaluated using frequency (f) and percentage (%) calculations and presented in tabular format.

The data collection process for this study began in the summer of 2021 through correspondence with museum officials. Interviews with Agnieszka Grabowska, curator and head of the Ethnographic Management Board, and Aleksander (Bratek) Robotycki from the Museum Education Department provided essential research information. During a visit to the Warsaw Ethnographic Museum in August 2022, traditional head ornaments and hats exhibited

in galleries were examined. Museum education activities were analyzed based on documents and applications available on the museum's online platforms, providing critical research data.

Through these methods, a systematic evaluation was conducted on the positioning of head ornaments in aesthetic and cultural contexts, their presentation within museum collections, and their role in museum education activities. According to the material analysis results: cotton and wool fabrics, tulle, and synthetic materials are commonly preferred in women's head ornaments. Durable materials like straw and felt are prominent in men's head ornaments, while soft-textured wool fabrics are dominant in children's headwear. In terms of construction techniques, segmented calotte sewing and weaving techniques are frequently used for women's head ornaments, straw weaving and mold shaping for men's headwear, and weaving techniques for children's headwear. The color analysis highlights the social and aesthetic significance of head ornaments: white/cream and brown tones are prevalent in women's accessories, brown and black in men's hats, and red and bright colors in children's headwear.

Regarding composition and accessories: women's head ornaments commonly feature bonnet and scarf/shawl models, with knitting techniques and artificial flower embellishments. Men's head ornaments include brimmed hats with decorative elements such as beads, feathers, and felt. Children's head ornaments predominantly include scarf/shawl designs, often incorporating macrame knitting techniques as accessories.

In this study, traditional head ornaments and hats in the Warsaw Ethnographic Museum were examined within the context of museum education. The analysis revealed that head ornaments serve as significant sources of cultural identity, aesthetics, and historical context.

Head ornaments exhibit different material, technique, and composition features based on societal groups and age categories. While fabric-based models are prominent in women's head ornaments, durable materials are used in men's hats, and soft-textured, comfortable fabrics are preferred for children's headwear.

The study's assessment from a museum education perspective emphasizes that head ornaments are valuable materials for learning and experiencing cultural heritage. The museum actively engages students with interactive and participatory educational programs, fostering direct connections with cultural heritage through traditional crafts and costume elements.

In order to emphasize the importance of museum education in transferring a country's traditional values to a universal dimension, sample museum education activities were organized as part of this study. In 2022, a virtual tour of the Ankara Ethnography Museum was planned and carried out with 11th-grade students from Ordu Aybastı Hacıosmanlı Special Education Practice School. In 2025, a field trip to the Tokat City Museum was planned and implemented within the scope of the "Work Practice" course with Level 3 students from Tokat Niksar Special Education Practice School. Additionally, a workshop plan was prepared within the framework of the annual program held at the Kastamonu Hat Museum titled "Atatürk's Arrival in Kastamonu and the Celebration of the Hat and Clothing Reform." This year, the planned workshops carry special significance as it marks the 100th anniversary of the Hat Reform.

Based on research and analyses, recommendations for museum education in Türkiye were developed: Museums should be utilized more actively as educational centers, serving not only as destinations for school trips but also as learning environments where classes are conducted. Museum collections should be more effectively used by educators, and museum officials should collaborate with schools to introduce cultural heritage elements. Traditional clothing and head ornaments should be incorporated into workshop activities, with museum

educators and traditional crafts specialists organizing joint events. Museums should enhance digital educational content, utilizing online platforms more efficiently to reach wider audiences with cultural heritage. Mobile museum projects should be developed to increase museum accessibility in rural areas, promoting traditional arts to a broader demographic. Turkish museums should collaborate with international museums to enhance cultural interaction, fostering partnerships on traditional head ornaments and crafts.

These recommendations aim to enhance the accessibility of museum education, making cultural heritage available to a wider audience. The museum experience should not solely present the past but also serve as an interactive learning space for the future.

KAYNAKÇA

- Akdoğan, B. (2001). Sanat, sanatçı, sanat eseri ve ahlak. *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 42(1), 213-245. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/auifd/issue/71765/1154886>
- Akın, A. (2018). El sanatlarının turizme etkisi: Gaziantep örneği. *AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(18), 241-263. <https://doi.org/10.11616/asbed.vi.470759>
- Arıg, S. A. (2006). Türklerde kıyafetin kısa tarihi. *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, 22(64-65-66), 141-160. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/aamd/issue/44186/545247>
- Aydınalp, G. (2010). *Mükemmel halkla ilişkiler değişkenleri bağlamında Türkiye’de müze halkla ilişkileri* [Yayımlanmamış doktora tezi, Marmara Üniversitesi].
- Baysal, H., Kasap, D., & Kurt, V. E. (2008). Halk giyim kültüründe kadın başlıkları (Isparta örneği). M.T. Koçkar (Ed.), *Halk Kültüründe Giyim-Kuşam Süslenme Uluslararası Sempozyumu bildirileri* (ss. 41-45). Osmangazi Üniversitesi Basımevi.
- Becker, N. M., Sapmaz, N., & Polat, A. (1982). *Moda teknolojisi*. Mili Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Britannica. (t.y.). Mazowieckie. <https://www.britannica.com/place/Mazowieckie> adresinden 12 Mayıs 2022’de alınmıştır.
- Brylak-Zaluska, M. (2017). Rola fotografii archiwalnej w badaniach nad strojem ludowym. In M. M. Kroh (Ed.), *Ubiory ludowe i mieszczańskie ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Nowym Sączu* (pp. 6-19). Nowy Sącz.
- Buyurgan, S. (2017). Verimli bir müze ziyaretini nasıl gerçekleştirebiliriz?. *Milli Eğitim*, 46(214), 317-343.
- Çakır, N. (2016). *Türkiye müzecilik belleğinde somut olmayan kültürel mirasın araştırılması* (Tez No. 451528) [Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Çakır-İlhan, A., & Okvuran, A. (2001). Bir eğitim ortamı olarak müze ve müze çalışmaları. *Anadolu Sanat Dergisi*, 11(1), 86-93. <https://earsiv.anadolu.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11421/937/172606.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Çalık, Y. N. (2015). *Osmanlı tekstillerinin Avrupa’da bulunma nedenlerinin araştırılmasında Polonya örneği* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi].
- Cambridge Dictionary. (t.y.). Bonnet. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/bonnet> adresinden 27 Eylül 2021’de alınmıştır.
- Can, M. (2015). Yurt dışındaki müzelerin meslek yüksekokulu öğrencilerine verdikleri eğitim hizmetinin el sanatları eğitimi açısından değerlendirilmesi. *Paradoks Ekonomi, Sosyoloji ve Politika Dergisi*, 11(1), 99-113. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/paradoks/issue/16347/171189>
- Çıldır, Z. (2014). Türkiye’de bir eğitim ortamı olarak müzelerin kullanımına ilişkin eğitimciler tarafından hazırlanan raporlar. *Folklor/Edebiyat*, 20(79), 179-188. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/fe/issue/26047/274325>
- Czyżewski, A. (Ed). (2008). *Ordinary-extraordinary fascinating collections of The State Ethnographic Museum in Warsaw*. Wydawca.

- Darga, M. A. (2020). *Anadolu'da kadın: 10 bin yıldır eş, anne, tüccar, kraliçe*. Yapı Kredi Yayınları.
- Erbay, F. (2017). Müzelerin eğitim ve tasarım atölyelerinde informal eğitim. *Milli Eğitim*, 46(214), 239-254. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/milliegitim/issue/36135/405934>
- Gerçek, F. (1999). *Türk müzeciliği*. Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Giemza, D. (2016). *Analiza mody folk w Polsce – geneza, rozwój i czynniki ją kształtujące. Kolekcja współczesnego ubioru damskiego inspirowanego folkloru* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Lodz Teknik Üniversitesi].
- Greenhill, H. E. (1999). Müze ve galeri eğitimi, M. Örgü Evren, & E. G. Kapçı (Çev.), B. Onur (Ed.), Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları.
- Güler, A. (2009). *Programlı ve etkili bir müze gezisi için geliştirilen müze eğitim paketinin etkililiğinin ölçülmesi* (Tez No. 228348) [Doktora tezi, Gazi Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Holub, B. (2013). Female headgear as a type of sign. In A. W. Brzezinska, & M. Tymochowicz (Eds.), *Folk dress as a cultural phenomenon: Atlas of Polish folk costume special issue* (pp. 25-34). Polish Ethnological Society.
- Karadeniz, C. (2009). *Dünyada çocuk müzeleri ile bilim, teknoloji ve keşif merkezlerinin incelenmesi ve Türkiye için bir çocuk müzesi modeli oluşturulması* (Tez No. 250266) [Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Karadeniz, C. (2014). İleri görüşlü bir müzeci: John Cotton Dana (1856-1929). C. Karadeniz (Ed.), *Çocukluğun farklı yüzleri-Bekir Onur'a armağan* içinde (ss. 55-80). Ankara Üniversitesi Yayınevi.
- Karadeniz, C., & Çıldır, Z. (2014). *İngiltere'de müze eğitimi: Londra'dan izlenimler*. Kalemkitap.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Nobel Yayıncılık.
- Keleş, V. (2003). Modern müzecilik ve Türk müzeciliği. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(1-2), 1-17. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ataunisobil/issue/2812/37813>
- Keskin, H. (2010). *Anadolu'da geleneksel boncuk süslemeli kadın baş aksesuarları* (Tez No. 274312) [Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Kieljan, K. (2014). *Rękodzieło i rzemiosło – pozarolnicza działalność na obszarach wiejskich*. Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Krakowie.
- Koçu, R. E. (1967). *Türk giyim kuşam süsleme sözlüğü*. Doğan Kitap.
- Kroh, M. M. (2017). *Ubiory ludowe i mieszczańskie ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Nowym Sączu*. Drukarnia Goldruk.
- Kurt, G. (2008). Azdavay Başören Köyü kadınlarının giyimleri ve yeleklerindeki oya süslemeleri. M.T. Koçkar (Ed.), *Halk Kültüründe Giyim-Kuşam Süslenme Uluslararası Sempozyumu bildirileri* (ss. 181-186). Osmangazi Üniversitesi Basımevi.
- Kutlu, M., & Özmen, A. (2008). Kimlik(ler) sembolü olarak giyim, kuşam ve süslenme. M.T. Koçkar (Ed.), *Halk Kültüründe Giyim-Kuşam Süslenme Uluslararası Sempozyumu bildirileri* (ss. 305-309). Osmangazi Üniversitesi Basımevi.

- Ławicka, A. (2013). The beauty is in the details. Decorative elementes in the folk dress of Lubelszczyzna. In A. W. Brzezinska, & M. Tymochowicz (Eds.), *Folk dress as a cultural phenomenon:Atlas of Polish folk costume special issue* (pp. 161-166). Polish Ethnological Society.
- Legierska, A. (2014, 11 Şubat). Polska moda ludowa. Idzie o radość!.*Culture.pl*. <https://culture.pl/pl/artykul/polska-moda-ludowa-idzie-o-radosc> adresinden 25 Mart 2022'de alınmıştır.
- Legierska, A. (2021, 12 Mayıs). Polish Folk Fashion: Pure Joy!.*Culture.pl*. <https://culture.pl/en/article/polish-folk-fashion-pure-joy>adresinden 18 Temmuz 2022'de alınmıştır.
- Mercin, L. (2010). Geleneksel el sanatlarını yaşatma sorunu ve bir çözüm önerisi: Kent müzeleri. *Sanat Dergisi*, (13), 91-95. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/28953>
- Mercin, L. (2017). Müze eğitimi, bigilendirme ve tanirim açısından görsel iletişim tasarımı ürünlerinin önemi. *Milli Eğitim Dergisi*, 46(214), 209-237. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/milliegitim/issue/36135/405933>
- Muzem Etnograficzne w Krakowie (t.y.). Chusta turecka naramienna. <https://etnomuzeum.eu/zbior/chusta-naramienna-turecka> adresinden 19 Temmuz 2024'te alınmıştır.
- Niemczyk, M. (1998). City profile – Warsaw (Warszawa). *Cities*, 15(4), 301-311.[https://doi.org/10.1016/S0264-2751\(98\)00024-9](https://doi.org/10.1016/S0264-2751(98)00024-9)
- Önder, A., Abacı, O., & Kamaraj, I. (2009). Müzelerin Eğitim Amaçlı Kullanımı Projesi: İstanbul Arkeoloji Müzesi'ndeki Marmara örnekleme. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*,25(25), 103-117. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/pauefd/issue/11118/132962>
- Oransay, D. L. (2012). Geleneksel Türk el sanatlarının çağdaş Türk seramik sanatına yansımaları. *Mesleki Bilimler Dergisi*,1(3), 13-21. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/mbd/issue/34043/376781>
- Özbağı, T. (2002). Geleneksel Türk takıları. H. C. Güzel, K. Çiçek, & S. Koca (Eds.), *Türkler – Cilt 7* içinde (ss. 1184-1201). Yeni Türkiye Yayınları.
- Özdemir, M. (2009). Bolu ilinde geleneksel kadın başlıkları. *Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Hakemli Dergisi*, 2(3), 1-15. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sduarte/issue/20722/221418>
- Özder, L. (1995). *İç Anadolu Bölgesi geleneksel kadın başlıkları ve çeşitli özellikleri* [Yayımlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi].
- Özder, L. (1999). *İç Anadolu Bölgesi geleneksel kadın başlıkları*.Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Özder, L.,& Kurt, G. (2008).Yozgat ili geleneksel baş süslemeleri ve giysilerinde boncuğun kullanımı. F. Akpınarlı, A. Soysaldı, H. S. Ortaç, F. N. Başaran, & M. Büyükyazıcı (Eds.), *Gazi Üniversitesi I. Ulusal El Sanatları Sempozyumu Bildirileri* içinde (ss. 418-430). Hacı Bayram Veli Üniversitesi Türk El Sanatları Uygulama ve Araştırma Merkezi (TESAM).
- Państwowe Muzeum Etnograficzne w Warszawie. (t.y.). About us. <https://ethnomuseum.pl/onas/?lang=en> adresinden 5 Şubat 2022'de alınmıştır.

- Pekgözlü-Karakuş, D. (2012). Müzelerde uygulanabilecek müze eğitim etkinlikleri. *Mediterranean Journal of Humanities*, 2(1), 131-138. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/mjh/issue/83254/1438474>
- Sahebgharani, S. (2018). *An evaluation of urban form in historic cores of war affected cities. Warsaw, Dezful, Mostar, Beirut cases* (Tez No. 512703) [Yüksek lisans tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Şahin, M. (2019). *Osmanlı'dan Cumhuriyet'e müzecilik 1846-1938* (Tez No. 569940) [Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Saygılı, B. B., & Artaç, Y. B. (2014). Women's headdresses used in Anatolia. *International Journal of Sport Culture and Science*, 2(Özel Sayı 1), 22-33. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/intjcs/issue/8663/108065>
- Sert, B. H. (2017). *Zihinsel engelli çocuklara yönelik müze ziyaretinin değerlendirilmesi: Bir uygulama örneği* (Tez No. 485921) [Doktora tezi, Gazi Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Tağı, S. Ö., & Yanar, A. (2008). Kastamonu'da geleneksel kadın giysileri. Z. Dilek, M. Akbulut, Z. C. Arda, Z. Bağlan Özer, R. Gürses, & B. Karababa Taşkın (Eds.), 38. *Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi – Cilt 3'ünde* (ss. 1311-1324). Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu.
- Tezcan, M. (1983). Giyim olgusuna sosyo-kültürel bakış ve Türklerde giyim. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences*, 16(1), 255-276. https://doi.org/10.1501/Egifak_0000000932
- The State Ethnographic Museum in Warsaw. (t.y.). Bugün gelenek. *Google Arts & Culture*. <https://artsandculture.google.com/story/6QWRmo5Iut8UIg> adresinden 5 Şubat 2022'de alınmıştır.
- Tortora, P. G., & Merkel, R. S. (2007). *Fairchild's dictionary of textiles* (7thed). Fairchild's Book and Visuals.
- Turan, A. (2019). *Kuzey Makedonya Cumhuriyeti geleneksel kadın giyimi* (Tez No. 565400) [Doktora tezi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Türk Dil Kurumu (TDK). (t.y.). Başörtüsü. *Güncel Türkçe Sözlük*. <https://sozluk.gov.tr/adresinden> 27 Eylül 2021'de alınmıştır.
- Ünal, D. (2008). *Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesinde okutulan Şapka Yapım Teknikleri I ve II'nin ders programının incelenmesi* (Tez No. 228387) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Yıldırım, E. (2019). *Levni'nin Topkapı Sarayı Müzesinde yer alan H.2164 numaralı kiyafet albümündeki kadın giysilerinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi].

EKLER

EK-1.Ürün Bilgi Formu

Ürün No :
Envanter No :
İnceleme Tarihi :
Tarihlendirme :
Ürün Türü :
Ürünün Kullanım Amacı :
Kullanılan Malzemeler :
 Esas Malzeme :
 Aksesuar :
Kullanılan Teknik :
 Esas Malzeme :
 Aksesuar :
Kullanılan Renkler :
 Esas Malzeme :
 Aksesuar :
Kullanılan Kompozisyon :
 Esas Malzeme :
 Aksesuar :

EK-2. Ankara Etnografya Müzesi Sanal Müze Gezisi Etkinlik Planı

Ders : İş ve Beceri Uygulamaları

Ders Süresi: 2x30 dk.

Konu : Geleneksel Giysi ve Başlıkları Öğreniyorum

Müzedeki Kaynak Eser: Ankara Etnografya Müzesi Kıyafet Salonu

Kaynak Araç ve Gereçler : Müze etkinlik rehberi, kalem, boya kalemleri, keçe, yapıştırıcı, pul ve boncuklar.

Etkinlikte Beklenen Öğrenci Kazanımları

1. Dinlediklerini / izlediklerini ifade eder.
2. Müzede bulunan eserlerin ayrıntılarını fark eder.
3. Müze ortamını tanır.
4. Geleneksel giysi ve başlıkları tanır.
5. Geleneksel giyim ve günümüz giyimini karşılaştırır.

Etkinliğin Yapılışı

Etkinliğin Girişi: Öğretmen öğrencilere Müze Etkinlik Rehberini

Etkinliğin Gelişimi: Öğretmen öğrencilere geleneksel giysi ve başlıklar hakkında kısa bilgi verir ve sanal gezi sırasında vitrinlerdeki geleneksel giysilere dikkat etmelerini söyler. Müze Etkinlik Rehberindeki çalışma sayfalarındaki etkinlikler gerçekleştirilir.

Etkinliğin Sonuçlandırılması: Öğrenciler önce etkinlik rehberini kullanarak kendi şapkalarını tasarlarlar. Ardından minyatür geleneksel başlık çalışması yapılır. Bu çalışmalar sırasında geleneksel giysi ve başlıklar hakkında konuşularak öğrenilen bilgilerin pekiştirilmesi sağlanır. Öğrencilerin müze gezisi ve müzeler hakkındaki görüşleri sorularak müze ziyareti tamamlanır.

ANKARA ETNOGRAFYA MÜZESİNİ GEZİYORUM

EK- 3. (devam) Ankara Etnografya Müzesi Sanal Müze Etkinlik Rehberi

MÜZE ETKİNLİK REHBERİM

ADIM - SOYADIM

MERHABA!

AŞAĞIDAKİ SORULARA CEVAP VERİR MİSİN ?

1. Daha önce müzeye gittin mi?

2. Sence müzelerde neler vardır?

3. Gerçek bir müze gezisinde nelere dikkat etmemiz gerekir?

EK- 3. (devam) Ankara Etnografya Müzesi Sanal Müze Etkinlik Rehberi

1. GELENEKSEL GİYSİLERİ BULALIM

Aşağıdaki geleneksel giysili modelleri müzeyi gezerken bulabilecek misin?

EK- 3. (devam) Ankara Etnografya Müzesi Sanal Müze Etkinlik Rehberi

2. HANGİSİNİ SEVDİN?

Müzede bulunan geleneksel başlıklardan hangisini takmak isterdin işaretler misin?
Günümüzde insanlar başlıklar yerine ne kullanıyor?

Gelin Başlığı Seymen Fesi

Tepelik Tepelik

EK- 3. (devam) Ankara Etnografya Müzesi Sanal Müze Etkinlik Rehberi

3. İSİMLERİNİ BİLİYOR MUSUN? EŞLEŞTİR BAKALIM!

Aşağıda senin yaşadığın yerde insanların çok eskiden giydikleri giysiler var. Bu giysilerin isimlerini birlikte bulalım.

Üç Etek

Ahlalık

Bindallı

Fes

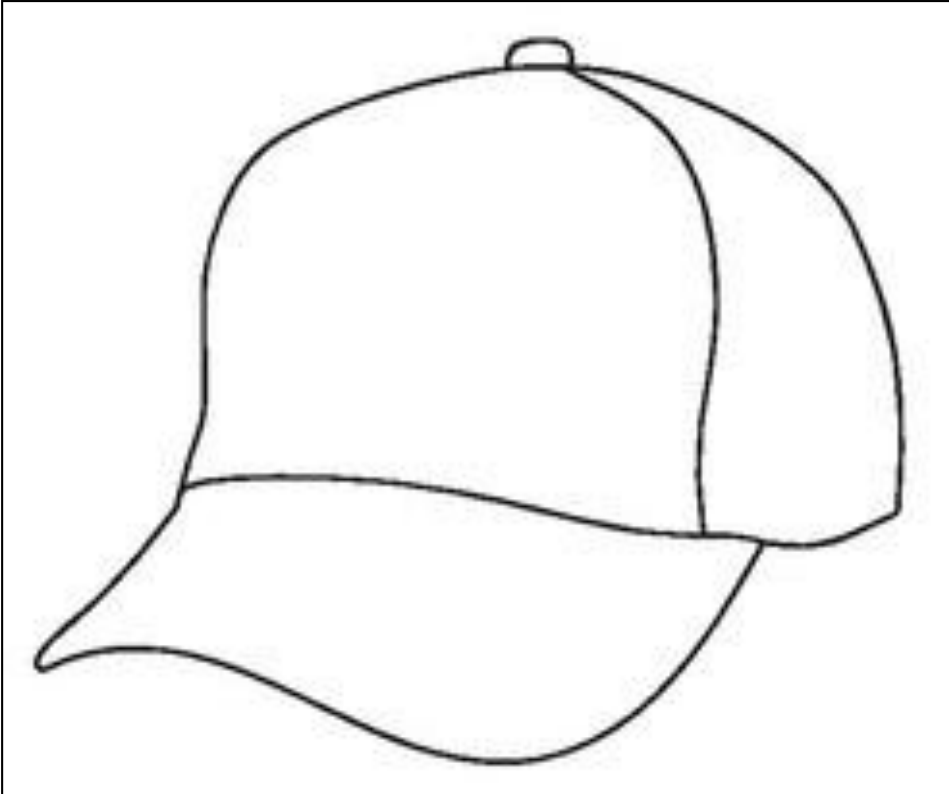
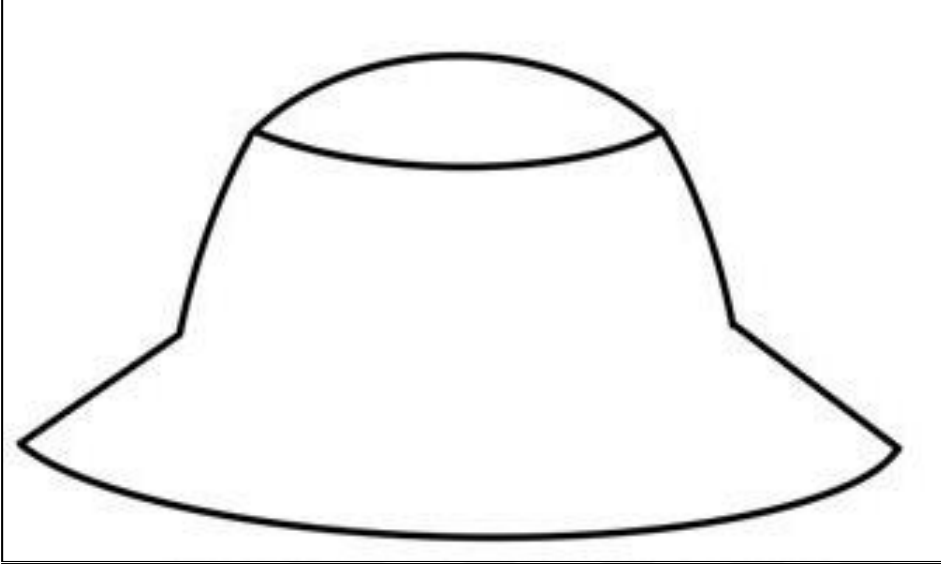
Cepken

EK- 3. (devam) Ankara Etnografya Müzesi Sanal Müze Etkinlik Rehberi

4. KENDİ ŞAPKAMI TASARLIYORUM

Müzede gördüğün başlıkları düşünüp kendin için bir şapka tasarlayabilirsin.

EK- 3. (devam) Ankara Etnografya Müzesi Sanal Müze Etkinlik Rehberi

5. MÜZE GEZİSİ HAKKINDA KONUŞALIM MI?

1. Müzede en çok neyi sevdin?
2. Geleneksel giysiler hakkında neler öğrendin?
3. Müzede ders yapmak ister miydin?

EK-4. Müzeeğitimi Etkinlik Fotoğrafları

EK-4. (devam) Müzeeğitimi Etkinlik Fotoğrafları

EK-4. (devam) Müzeeğitimi Etkinlik Fotoğrafları

TOKAT ŞEHİR MÜZESİNİ GEZİYORUM

EK-5. (devam) Tokat Şehir Müzesi Gezisi Etkinlik Rehberi

MERHABA!

MÜZEYİ GEZMEDEN ÖNCE AŞAĞIDAKİ SORULARA CEVAP VERİR MİSİN ?

1. Müze nedir?

- ☐ Bir yerden bir yere gitmek
- ☐ Eski eşyaların sergilendiği bir yer
- ☐ Sadece oyun oynanan bir yer

2. Daha önce bir müzeye gittin mi?

- ☐ Evet
- ☐ Hayır

5. Müzede neler yapıldığını biliyor musun? (Birden fazla seçebilirsin)

- ☐ Eşyaları görmek
- ☐ Bilgi almak
- ☐ Resim yapmak
- ☐ Oyun oynamak

7. Eğer bir müze gezisi düzenlenirse katılmak ister misin?

- ☐ Evet
- ☐ Hayır

8. Müze gezisi hakkında en çok merak ettiğin şey nedir?

- ☐ Gittiğimiz yer
- ☐ Gördüğümüz nesneler
- ☐ Arkadaşlarımla birlikte olmak
- ☐ Diğer: _____

9. Müze gezisinden sonra öğrendiklerini anlatmak ister misin?

- ☐ Evet
- ☐ Hayır

TOKAT ŞEHİR MÜZESİ KURALLARI

Sessiz olun

Eserlere dokunmayın

Koşmayın

Gruptan ayrılmayın

**Yiyecek ve içecek
tüketmeyin**

**Görevlilerin
yönlendirmelerine uyun**

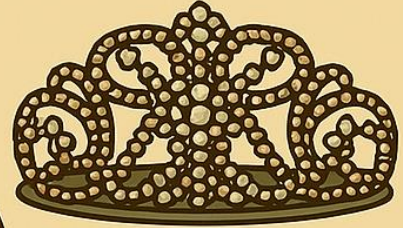
MÜZEDE BUL BENİ!

Başında
süslü bir
başlık olan
manken

İşlemeli
kıyafet
giymiş olan

Parlak
taşlarla
süslü
bir taç

EK-6. Tokat Şehir Müzesi Gezisi Etkinlik Fotoğraflı

EK-6. (devam) Tokat Şehir Müzesi Gezisi Etkinlik Fotoğrafl

EK-7. Kastamonu Mimar Vedat Tek Kültür Merkezi Şapka Müzesi Atölye alışması Planı

Etkinlik Süresi: 30 dk.

Konu : Azdavay Kızı

Katılımcı Yaş Grubu : 5-9 Yaş

Kaynak Araç ve Gereçler : Kağıt, makas, yapıştırıcı

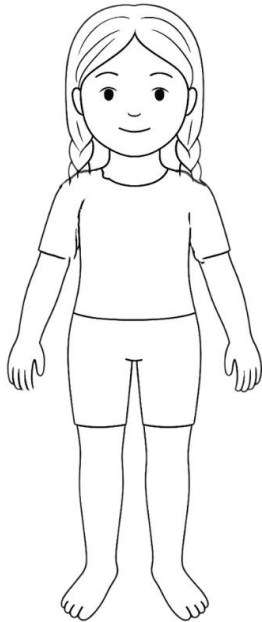
Etkinliğin Yapılışı

Etkinliğin Girişi: Katılımcılara Şapka Müzesi ve Kastamonu geleneksel giysileri ve baş süslemeleri hakkında kısa bir sunum yapılır. Sunum sırasında geleneksel giysi ve baş süslemeleri fotoğrafları kullanılır.

Etkinliğin Gelişimi: Hazır kağıt bebek şablonları katılımcılara dağıtılır. Azdavay yöresel giysi ğreleri hakkında bilgi verilir. Bu sırada gerçek kişi fotoğraflarından yararlanılır. şablondaki giyim ğreleri tanıtılır. Katılımcılara şablondaki görsellerin çizgilerin dışından kesilmesi yönergesi verilir. Giysilerin bebek üzerine tutturulmasını sağlayan “ dikdörtgen bant kulakıklara” dikkat edilmesi söylenir. Kesilerek hazırlanan giysilerin hangi sırayla kağıt bebek üzerine tutturulacağı anlatılır.

Etkinliğin Sonuçlandırılması: Katılımcılara. geleneksel giysiler ile günümüz giysileri arasındaki farklar hakkında soru sorulur. Azdavay Bebeği gibi giyinmeyi isteyip istemedikleri hakkında sohbet edilir.

Azdavay Kızı

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : AKYOL, Ayşe

Uyruğu : T.C.

ORCID :0009-0004-1355-8422

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet tarihi
Sanatta Yeterlik	Hacı Bayram Veli Üniversitesi	Devam ediyor
Yüksek lisans	Gazi Üniversitesi	2019
Lisans	Gazi Ü. Mesleki Eğitim Fakültesi/Dekoratif Sanatlar Öğretmenliği	2013
Lisans	Hacettepe Üniversitesi/Gıda Mühendisliği Bölümü	2002
Lise	Çankaya 50. Yıl Lisesi	1996

İş Deneyimi

Yıl	Yer	Görev
2014-2018	Keçiören Uygur Özel Eğitim Uygulama Okulu	El Sanatları Öğretmeni
2018-2021	Aybastı Hacıosmanlı Özel Eğitim Uygulama Okulu	El Sanatları Öğretmeni
2021-	NiksarÖzel Eğitim Uygulama Okulu	El Sanatları Öğretmeni

Yayınlar

Akyol, A. (2015). *Geleneksel Kadın Baş Süslemelerinde Kullanılan Tepeliklerin ve Alınlıkların İncelenmesi*.3. Uluslar arası Halk Kültürü Sempozyumu Bildiriler, Kazan Belediyesi, Ankara.

Akyol, A. (2018). *Kastamonu Mimar Vedat Tek Kültür ve Sanat Merkezi Şapka Müzesi'nde Bulunan Başlık Ve Şapka Kompozisyonlarının İncelenmesi*.II. Uluslararası Sanat Eğitimi Araştırmaları Sempozyumu Tam Metin Kitabı, Ankara Üniversitesi.

Akyol, A. (2025). *Varşova Devlet Etnografya Müzesi Koleksiyonundaki Geleneksel Kadın Başlıkları: Kültürel Bir Bakış*.Ankara: Sosyal ve Beşeri Bilimler Alanında Uluslararası Çalışmalar, Serüven Yayınevi.

Yabancı Dil

İngilizce

